ORTODOKSİA

AHLÂKÎ VE DİNÎ RESALE

Umum Neşriyat Müdürü
MELETIOS LUKAKIS

Mahal idare
Tahta Minare, Vodina Sokağı 42
İstanbul — Fener

ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΗΘΙΚΟΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΚΑΙ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ
† Ο ΧΡΙΣΤΟΥΠΟΛΕΩΣ ΜΕΛΕΤΙΟΣ

ΕΤΟΣ Κ'. ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ - ΜΑΡΤΙΟΣ 1945 ΤΕΥΧΟΣ 2-3

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ:

ΤΟ ΡΩΣΣΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ (*)

ΙΔΡΥΣΙΣ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΥ ΜΟΣΧΑΣ
ΕΠΙΣΗΜΑ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΕΓΓΡΑΦΑ

Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΜΟΣΧΑΣ, ἔχουσα ἀπὸ πρώτης ἀρχῆς τὴν κανονικὴν ἐξάρτησιν ἀπὸ τῆς Ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μ. Ἐκκλησίας, δὲν διετήρησεν ἀκεραίαν αὐτὴν καὶ μετὰ τὰ μέσα τοῦ ιε' αἰῶνος διὰ τὰς δημιουργηθείσας τότε (1453) ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς μέρεσι νέας πολιτικὰς συνθήκας. Βεβαίως

(*) Τὸ περὶ «τοῦ Ρωσσικοῦ Πατριαρχείου» ἄρθρον τοῦτο συνετάχθη ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου Μητροπολίτου Σάρδεων Γερμανοῦ, εὑρεθὲν δὲ μεταξὺ τῶν σημειώσεων αὐτοῦ, καταχωρίζεται ἐνταῦθα ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν περὶ τῆς ἐκλογῆς καὶ ἐνθρονίσεως τοῦ νέου Πατριάρχου Μόσχας καὶ πάσης Ρωσσίας σχετικῶν δημοσιευμάτων. Ὁ ἀναγνώστης δέον νὰ ἔχῃ ὑπ' ὄψιν ὅτι ἐν τῷ περισελιδίῳ τοῦ χειρογράφου εἰς σημεῖά τινα τοῦ ἄρθρου σημειοῦνται ἐρωτηματικά, ἐξ οὗ ἐξάγεται ὅτι ὁ ἀείμνηστος ἐσκόπει, φαίνεται, νὰ συμπληρώσῃ τὰ σημεῖα ταῦτα.

οἱ μεταξὺ τῶν δύο ὡς ἄνω Ἐκκλησιῶν πνευματικοὶ δεσμοὶ ὑφίσταντο, κατὰ τρόπον ὅμως ἡμιανεξάρτητον τῆς πρώτης ἀπὸ τῆς δευτέρας, ἔν τε τοῖς ἄλλοις ζητήμασι καὶ ἰδίως ἐν τῇ ἀναδείξει καὶ χειροτονίᾳ τῶν Μητροπολιτῶν Μόσχας, ἐφ' ὅσον ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης δὲν ἐξήσκει οἷον καὶ πρότερον εἶχε κανονικὸν ἐπὶ τῶν πράξεων τούτων δικαίωμα.

Ἡ τοιαύτη ἀνώμαλος κατάστασις δὲν ἠδύνατο νὰ χωρήσῃ καὶ ἐφεξῆς. Ἤδη μεταξὺ τῶν ἐν Μόσχᾳ ἁρμοδίων πολιτικῶν καὶ ἐκκλησιαστικῶν κύκλων διετυποῦτο ἀπὸ χρόνου μακροῦ ἡ σκέψις τῆς πλήρους ἀπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ἀνεξαρτησίας τῆς Ρωσσικῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς ἀνυψώσεως ταύτης εἰς αὐτοκέφαλον, ἡ δὲ σκέψις αὕτη, βαθύτερον μελετωμένη, προσέλαβε σὺν τῷ χρόνῳ τὴν συγκεκριμένην μορφὴν ἐπιθυμίας διακαοῦς περὶ ἐξυψώσεως τῆς Ρωσσικῆς Ἐκκλησίας εἰς τὴν πατριαρχικὴν τιμὴν καὶ ἀξίαν καὶ τῆς περιβολῆς τοῦ Μητροπολίτου Μόσχας διὰ τοῦ ὑψηλοῦ πατριαρχικοῦ ἀξιώματος. Ἡ ἐπιθυμία αὕτη ἐξεπληρώθη καὶ ἡ Μόσχα εἶδεν ἐγκαθιδρυόμενον ἐν αὐτῇ πατριάρχην · μετὰ δικαιοδοσίας κανονικῆς ἐφ' ἁπάσης τῆς Ρωσσίας. Τὸ ζήτημα τοῦτο ὑπῆρξε σπουδαιοτάτης σημασίας, ἐὰν δὲ μετὰ πολλὰς δεκαετίας ἔπαυσεν ὑφιστάμενον, ἐπανελθὸν ὅμως οὐ πρὸ πολλῶν ἐτῶν καὶ σήμερον μάλιστα ἐπὶ τῇ κατὰ τρόπον ἐπίσημον καὶ πανηγυρικὸν συντελουμένῃ ἀναδείξει νέου Πατριάρχου Μόσχας, προσλαμβάνει καὶ αὖθις καὶ ἐπανευρίσκει τὴν αὐτὴν σπουδαιοτάτην σημασίαν.

Διὰ τὸν λόγον τοῦτον χαράσσονται αἱ κάτωθι σχετικαὶ γραμμαί, ἀποσκοποῦσαι νὰ ἐξάρωσι τὸ ἔργον ὅπερ τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον ἐξετέλεσεν ἐν τῇ καθιδρύσει τοῦ πρώτου Ρωσσικοῦ Πατριαρχείου, συγχρόνως δὲ καὶ νὰ καθορίσωσι πόσα καὶ τίνα τὰ ἐπίσημα πατριαρχικὰ ἔγγραφα τὰ κατοχυρώσαντα ἐκκλησιαστικῶς τὴν καθίδρυσιν ταύτην [1]).

* * *

Ἐν ἔτει 1586, βασιλεύοντος τοῦ Θεοδώρου Α' Ἰβάνοβιτς (1584—98), ἀφίκετο εἰς Μόσχαν χάριν λογίας ὁ Πατριάρχης Ἀντιοχείας Ἰωακείμ, κατὰ τὸ διάστημα δὲ τῆς ἐκεῖ φιλοξενίας αὐτοῦ ἐρρίφθη τὸ πρῶτον ἡ ἰδέα τῆς ἐγκαθιδρύσεως ἐν τῇ πόλει ταύτῃ πατριαρχείου. Ἐρωτηθεὶς σχετικῶς

---

[1]) ***Θεοδώρου Βαλλιάνου,*** μετάφρ. ἱστορίας τῆς Ρωσσ. Ἐκκλησίας, Ἀθῆναι 1851, σελ. 142—146. 320 ἑξ. 331—341. — ***Νικ. Καραμζίνου,*** ἱστορία τῆς αὐτοκρ. τῆς Ρωσσίας, μετάφρ. Κ. Κροκιδᾶ, τόμ. 10, Ἀθῆναι 1859 σ. 104—108.—***Μ. Διδυμ. Φιλαρέτου Βαφείδου,*** ἐκκλ. ἱστορία τόμ. Γα' σ. 191 ἑξ. — ***Μελετίου Ἀθηνῶν*** ἐκκλ. ἱστορία τόμ. Γ', Βιέννη 1784, σ. 408. — Dictionnaire de théologie catholique, VIII σ. 892 ἑξ. — ***Α. Π. Κεραμέως*** ἀνάλεκτα ἱεροσολ. σταχυολογίας τόμ. Α' σ. 264.—***Κ. Σάθα*** σχεδίασμα περὶ Ἱερεμίου Β', Ἀθῆναι 1870, σ. 35 ἑξ. — ***Χρυσάνθου*** Ἱεροσολύμων Συνταγμάτιον 1715 σελ. ογ'.

ὁ Πατριάρχης ἀπήντησεν ὅτι τοῦτο ἐναπόκειται τῇ κρίσει τῆς πατριαρχικῆς ἐν ΚΠόλει Συνόδου καὶ ὅτι ἀναλαμβάνει νὰ εἰσηγηθῇ σχετικῶς παρὰ τῷ Οἰκουμενικῷ Πατριάρχῃ καὶ τοῖς λοιποῖς Πατριάρχαις [2]). Πράγματι δὲ ὁ Ἀντιοχείας φαίνεται προθύμως προβὰς εἰς τοιαύτην ἐνέργειαν πρωτίστως παρὰ τῷ Οἰκουμενικῷ Πατριάρχῃ Ἱερεμίᾳ τῷ Β', κατόπιν δὲ κοινῆς συσκέψεως ἀμφοτέρων τούτων ἀπεφασίσθη ἡ εἰς Βασιλεύουσαν πρόσκλησις τῶν Πατριαρχῶν Ἀλεξανδρείας καὶ Ἱεροσολύμων «ἵνα συσκεφθῶσι περὶ τοῦ προκειμένου ἐπὶ Συνόδου καὶ ἀποστείλωσιν ἔπειτα ἐκ μέρους τῆς Συνόδου τὸν Πατριάρχην Ἱεροσολύμων μετὰ τῆς παραγγελίας πῶς νὰ ἐγκαθιδρύσῃ τὸν Πατριάρχην» [3]).

Ἀλλ' ἀντὶ τοῦ Ἱεροσολύμων αὐτὸς οὗτος ὁ Κωνσταντινουπόλεως προέστη τοῦ ἐγχειρήματος.

Ἀναχωρήσας ἐκ ΚΠόλεως ἀρχὰς Μαΐου 1588 ἔφθασεν εἰς Μόσχαν τῇ 13ῃ Ἰουλίου ἰ. ἔ. Κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἐκεῖ διαμονῆς αὐτοῦ καὶ τῆς ἰδιαιτέρας ἐπικοινωνίας αὐτοῦ μετὰ τοῦ μέγα ἰσχύοντος βογιάρου Βόριδος Γουδουνώφ, γυναικαδέλφου τοῦ Τσάρου Θεοδώρου Ἰβάνοβιτς, συνεζητήθη τὸ ζήτημα τῆς ἐγκαθιδρύσεως Πατριάρχου ἐν Μόσχᾳ. Ὁ Ἱερεμίας ὄχι μόνον δὲν ἠκούσθη ἔχων προσωπικῶς ἀντίρρησίν τινα, ἀλλ' ἐδήλωσεν ὅτι ἐγκαίρως πληροφορηθεὶς περὶ τούτου παρὰ τοῦ Ἀντιοχείας προὐκάλεσε συνοδικὴν ἀπόφασιν: «Τὴν μετριότητα ἡμῶν εἰδοποίησεν ὁ ἀδελφὸς ἡμῶν Ἀντιοχείας περὶ τῆς εὐσεβοῦς ἐπιθυμίας τοῦ Μονάρχου καὶ ἡμεῖς ***συνοδικῶς ἀπεφασίσαμεν,*** ὅτι εἶναι κατάλληλον πρὸς δόξαν τοῦ ρωσσικοῦ βασιλείου, νὰ συστήσῃ πατριαρχεῖον, καὶ αὐτὸς ἐγὼ ἀπὸ τούτου δὲν ἀποσύρομαι» [4]).

Ὁποία τις ἡ σύνθεσις τῆς συνόδου τῆς ἀποφηναμένης τὴν ὡς ἄνω ἀπόφασιν; Ἀπετελεῖτο ἐκ μόνου τοῦ ἐν ΚΠόλει παραμένοντος εἰσέτι Ἀντιοχείας καὶ τῶν Μητροπολιτῶν τοῦ Πατριαρχείου ΚΠόλεως, ἢ οὕτως ἢ ἄλλως κατέστησαν γνωστὴν τὴν ἄποψιν αὐτῶν καὶ ὁ Ἀλεξανδρείας Σύλβεστρος καὶ ὁ Ἱεροσολύμων Σωφρόνιος;

Πάντως ὁ Ἱερεμίας εἶχε τὴν γνώμην τῆς Ἐκκλησίας περὶ ἐγκαθιδρύσεως Πατριαρχείου, ἀποφανθείσης ἤδη τὸ πρῶτον σχετικῶς, πιθανὸν τῷ 1588, πρὸ τῆς μεταβάσεως αὐτοῦ εἰς Μόσχαν. Ἄλλως ἄνευ τοιαύτης τινὸς γνωμοδοτήσεως δὲν θὰ ἐτόλμα ὅλως αὐτοβούλως καὶ ἐναντίως πρὸς τὴν ἀλήθειαν νὰ δηλοῖ παρρησίᾳ «γενηθήτω τὸ κυριαρχικὸν θέλημα (τοῦ Τσάρου). Ἔχων τὴν ἄδειαν τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν, εὐλογήσω καὶ ἀναγο-

---

[2]) Θ. ***Βαλλιάνου*** ἔνθ. ἀν. σελ. 142, 143. — ***Ν. Καραμζίνου*** ἔνθ. ἀν. σελ. 104.

[3]) ***Θ. Βαλλιάνου*** αὐτ. σελ. 143, 322, 331.—***Ν. Καραμζίνου*** αὐτ. σελ. 104.

[4]) ***Θ. Βαλλιάνου*** αὐτόθι σελ. 332.

ρεύσῃ τῇ θείᾳ ἐπινεύσει ὅντινα ἐκλέξει ὁ Θεόδωρος» [5]. Τοῦτο φέρεται γενόμενον τῇ 13ῃ Ἰανουαρίου 1589 [6]. Τῇ 19ῃ ἰ. μ. ὁ Τσάρος ἐξήγγειλε τὴν συγκατάθεσιν τοῦ Ἱερεμίου εἰς τὴν ἐπὶ τούτῳ συγκληθεῖσαν μεγάλην Σύνοδον, ὁρίσας μάλιστα ἵνα ἐρωτηθῇ ὁ Ἱερεμίας «πῶς γίνεται παρ' αὐτοῖς ἡ ἐγκαθίδρυσις τοῦ Πατριάρχου» [7].

Ὥστε προκαταβολικῶς ἐδόθη ***συνοδικῶς συγκατάθεσις*** τῷ 1588 περὶ ἐγκαθιδρύσεως Πατριάρχου ἐν Μόσχᾳ.

Τῇ 23ῃ Ἰανουαρίου, ἡμέρᾳ Πέμπτῃ, παρόντος καὶ τοῦ Ἱερεμίου, συνελθοῦσα ἡ Σύνοδος τῶν Ἀρχιεπισκόπων, Ἐπισκόπων, Ἀρχιμανδριτῶν καὶ Ἡγουμένων ἐν τῇ ἰ. Ἐκκλησίᾳ τῆς Παναχράντου Θεομήτορος, ἱσταμένου τοῦ Ἱερεμίου Β' ἐπὶ τῆς πατριαρχικῆς θέσεως, προέβη εἰς τὴν ὑπόδειξιν τριῶν ὑποψηφίων, ἐπαφιεμένη τὴν ἐκλογὴν τοῦ Πατριάρχου εἰς τὸν Τσάρον. Ἀκολούθως ἡ Σύνοδος, ἡγουμένου τοῦ Ἱερεμίου, μετέβη παρὰ τῷ Τσάρῳ ἐνώπιον τοῦ ὁποίου ἀνεγνώσθη τὸ σχετικὸν ὑπόμνημα, ἔχον ὧδε:

«Εὐδοκίᾳ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Θεοῦ, τοῦ παντοκράτορος καὶ ἀνάρχου Πατρός, καὶ τοῦ συνανάρχου μονογενοῦς Αὐτοῦ Υἱοῦ, τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ τοῦ ζωοποιοῦ καὶ παναγίου Πνεύματος, πρεσβείαις τῆς Παναχράντου Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας καὶ τῶν ἁγίων μεγάλων θαυματουργῶν πανιερωτάτων μητροπολιτῶν Κιέβου καὶ πάσης Ρωσσίας Πέτρου, Ἀλεξίου καὶ Ἰωνᾶ, ἐντολῇ τοῦ θεοστέπτου ἄνακτος ἡμῶν Τσάρου καὶ Μ. Δουκὸς Θεοδώρου Ἰβάνοβιτς, μονάρχου ἁπάσης Ρωσσίας, εὐλογίᾳ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Ἱερεμίου, ἡμεῖς ὁ μητροπολίτης Μονεμβασίας Ἱερόθεος, ὁ ἀρχιεπίσκοπος Καζάνης καὶ Σβιάζης Τύχων καὶ λοιποὶ ἀρχιερεῖς, καθίσαντες ἐν τῷ κατὰ τὴν θεοφρούρητον πόλιν Μόσχας παντίμῳ ναῷ τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου, ἐν τῷ παρεκκλησίῳ «τῶν εὐφημιῶν» περὶ τοὺς ἰαματικοὺς τάφους τῶν μεγάλων θαυματουργῶν, ἐξελέξαμεν ὑποψηφίους εἰς τὴν πατριαρχείαν διὰ τὴν ἁγιωτάτην καὶ μεγάλην ρωσσικὴν μητρόπολιν τῆς θεοσώστου πόλεως Μόσχας καὶ τὴν ἀποστολικὴν ἐκκλησίαν τοῦ Καθολικοῦ τῆς τιμίας καὶ ἐνδόξου Κοιμήσεως τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου καὶ τῶν ἁγίων μεγάλων θαυματουργῶν Πέτρου, Ἀλεξίου καὶ Ἰωνᾶ, τὸν Ἰώβ, μητροπολίτην ἁπάσης Ρωσσίας, τὸν Ἀλέξανδρον, ἀρχιεπίσκοπον Μ. Νοβογορόδου καὶ Πισκόβης, καὶ τὸν Βαρλαάμ, ἀρχιεπίσκοπον Ροστοβίου καὶ Ἰαροσλάβης».

Ὁ Τσάρος, σταματήσας ἐπὶ τοῦ ὀνόματος τοῦ Ἰώβ, μετεκαλέσατο παρ' αὐτῷ τὸν Μόσχας Ἰὼβ διὰ τριῶν ἀρχιερέων καὶ τοῦ βογιάρου αὐτοῦ, εἰς ὃν προσελθόντα ἀνήγγειλε τὴν ἐκλογὴν αὐτοῦ ὡς Πατριάρχου, καθ' ὃν

---

5) ***Ν. Καραμζίνου*** αὐτ. σελ. 166.

6) ***Θ. Βαλλιάνου*** αὐτ. σελ. 333.

7) **Αὐτ. σελ. 335.**

χρόνον ὁ Ἱερεμίας ηὐλόγει. Ἀκολούθως κατῆλθον ἅπαντες, οἱ δύο Πατριάρχαι καὶ ἡ Σύνοδος, εἰς τὴν Καθολικὴν Ἐκκλησίαν [8].

Ἐπηκολούθησε τοῦ τσαρικοῦ ***μηνύματος*** ἡ ἐν τῷ ναῷ ***εὐχαριστία;*** Αἱ πληροφορίαι διχάζονται. Κατ' ἄλλους ὄχι [9]· καὶ οὕτω κατῆλθον οἱ Πατριάρχαι ἀπὸ τῶν ἀνακτόρων εἰς τὴν Καθολικὴν Ἐκκλησίαν, ἀλλ' ἀπεχωρίσθησαν ποιήσαντες πρὸς ἀλλήλους ἀσπασμόν, χωρὶς νὰ ἐκφωνηθῇ ***εὐχαριστήριον*** κατὰ τὴν ὑπὸ τοῦ Ἱερεμίου εἰσηγηθεῖσαν πρὸς ἐφαρμογὴν τάξιν τῆς Ἐκκλησίας ΚΠόλεως [10].

Κατ' ἄλλας ὅμως πληροφορίας αὐθημερόν, τῇ 23ῃ ἰ. μ., μετὰ τὸν ἑσπερινόν, ὁ ἐκλεγεὶς εἰσελθὼν ἐν τῷ Ναῷ τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου, ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ Τσάρου καὶ τοῦ Ἱερεμίου καὶ τῆς Συνόδου καὶ ἀναριθμήτου λαοῦ, φορέσας ἐπιτραχήλιον, φαινόλην καὶ ὠμοφόριον, μετὰ πάντων τῶν Ἐπισκόπων ἔψαλε δοξολογίαν, ἐξελθὼν δὲ τοῦ ἱ. βήματος ἔστη ἐπὶ τοῦ ἄμβωνος, κρατῶν ἐν μὲν τῇ μιᾷ χειρὶ ἀνημμένην λαμπάδα, ἐν δὲ τῇ ἑτέρᾳ ***εὐχαριστήριον*** ἔγγραφον. Εἷς τῶν πρώτων μεγιστάνων κρατῶν ὡσαύτως κηρίον προσῆλθεν αὐτῷ καὶ εἶπε μεγαλοφώνως:

«Ὁ Ὀρθόδοξος Τσάρος, ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης καὶ ἡ ἱερὰ Σύνοδος, ἀνάγουσί σε εἰς τὸν θρόνον τοῦ Βλαδιμήρου, τῆς Μόσχας καὶ πάσης τῆς Ρωσσίας».

Ὁ δὲ Ἰὼβ ἀπήντησε:

«Δοῦλός εἰμι ἁμαρτωλός ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ κυριάρχης, ὁ Οἰκουμενικὸς κύριος Ἱερεμίας καὶ ἡ Σύνοδος προάγουσί με ἐπὶ τὸ μέγιστον τοῦτο ἀξίωμα δέχομαι τοῦτο εὐγνωμόνως». Κλίνας δὲ τὴν κεφαλὴν καὶ στραφεὶς πρὸς τὸν κλῆρον καὶ τὸν λαὸν ἀπήγγειλεν ἐν κατανύξει τὴν ὑπόσχεσιν ὅτι θὰ κυβερνήσῃ μετὰ ζήλου τὸ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ἐμπιστευθὲν αὐτῷ ποίμνιον. Καὶ οὕτως ἔληξεν ἡ ἐκλογή [11].

Τὴν 26ην ἰ. μηνός, ἡμέραν Κυριακήν, ἐγένετο ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ Καθολικοῦ ἡ ***χειροτονία*** τοῦ Ἰώβ, ἐπαναληφθείσης ἐξ ὁλοκλήρου τῆς ἐπὶ χειροτονίᾳ ἐπισκόπου τάξεως. Ἡ δικαιολογία διὰ τὸ πρωτάκουστον τοῦτο γεγονὸς ἦτο ὅτι ὁ Ἰὼβ εἶχεν ἀνάγκην «***διπλῆς χάριτος*** διὰ τὴν ὑψηλὴν αὐτοῦ ἀξίαν». Ἡ χειροτονία ἐτελέσθη ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου συμπαραστατουμένου ὑφ' ὅλης τῆς Συνόδου. Μετὰ τὸ πέρας τῆς θ. λειτουργίας ὁ χειροτονηθείς, ἐκδυθεὶς τὰ ἀρχιερατικὰ ἄμφια, ἔστη ἐπὶ τοῦ ἄμβωνος ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ναοῦ. Ὁ Τσάρος ἐπέθηκεν αὐτῷ χρυσῆν εἰκόνα τῆς Παναγίας (ἐγκόλπιον) μετὰ πολυτίμων λίθων, μανδύαν μεταξωτὸν πεποικιλμένον διὰ

---

[8]) Αὐτ. 144, 336, 338.

[9]) Αὐτ. 145, 339

[10]) Αὐτ. 145, 339.

[11]) ***Ν. Καραμζίνου*** αὐτόθι σελ. 106—107

μαργαριτῶν, λευκὸν ἐπανωκαλύμμαυχον, ἐφ' οὗ ὑπῆρχε σταυρὸς ἐξ ἀδαμάντων, καὶ ἐνεχείρισε ράβδον γεγλυμμένην, προσφωνῶν καταλλήλως τὸν ***ἐνθρονιζόμενον*** τὴν στιγμὴν ἐκείνην πατριάρχην Μόσχας καὶ πάσης Ρωσσίας 'Ιὼβ. Λέγεται ὅτι ὁ Οἰκουμενικὸς ἐνεχείρισε τῷ 'Ιὼβ τὴν ἱερὰν ράβδον τοῦ θαυματουργοῦ μητροπολίτου Πέτρου (†1328).

'Επισφράγισμα ὅλης τῆς γενομένης ἐγκαθιδρύσεως ρωσ. πατριαρχείου ὑπῆρξεν ἡ ἀπὸ μέρους τοῦ 'Ιερεμίου τὸ μὲν ἐπίδοσις τῷ 'Ιὼβ ***πατριαρχικοῦ χρυσοβούλλου*** ἀναλύοντος ἐν πλάτει τὸ γεγονὸς καὶ ὁρίζοντος ὅτι ὁ πατριάρχης Μόσχας ἔχει τὴν στάσιν μετὰ τὸν πατριάρχην 'Ιεροσολύμων, τὸ δὲ ὑπόσχεσις ὅτι ἐπανερχόμενος εἰς βασιλεύουσαν ἤθελε προκαλέσει καὶ ἀποστείλει ταχέως ***ἐπικυρωτικὸν συνοδικὸν γράμμα*** τῶν ὑπ' αὐτοῦ γενομένων.

* * *

'Επιστρέψας εἰς ΚΠολιν τὴν ἄνοιξιν τοῦ 1590 ὁ 'Ιερεμίας συνεκάλεσεν ἀμέσως, κατὰ Μάϊον ἰ. ἔ., μεγάλην Σύνοδον, ἥτις ἐπεβεβαίωσε τὴν εἰς πατριάρχην χειροτονίαν καὶ προαγωγὴν τοῦ 'Ιὼβ ὡς καὶ τὴν συναρίθμησιν αὐτοῦ ὡς πέμπτου μεταξὺ τῶν λοιπῶν ὀρθοδόξων πατριαρχῶν, ἐπικυρώσασα ἅμα καὶ τὸ ἐν Μόσχᾳ ἐπιδοθὲν αὐτῷ πατριαρχικὸν χρυσόβουλλον. Τὸν σχετικὸν ***Συνοδικὸν Τόμον***, χρονολογούμενον ἀπὸ ***ἔτους ,ζηη', μηνὸς Μαΐου, 'Ινδικτιῶνος γ'***, καὶ δημοσιευόμενον κατωτέρω, ὑπογράφουσιν οἱ πατριάρχαι 'Ιερεμίας ΚΠόλεως, 'Ιωακεὶμ 'Αντιοχείας, Σωφρόνιος 'Ιεροσολύμων καὶ ὑπὲρ τοὺς ὀγδοήκοντα ἀρχιερεῖς [12]). 'Ελλείπει ἡ ὑπογραφὴ τοῦ 'Αλεξανδρείας Συλβέστρου, διότι εἶχεν ἤδη ἀποθάνει τῇ 19ῃ Φεβρουαρίου 1590 ἐν Λίνδῳ τῆς Ρόδου, ἔνθα ἀπό τινων ἐτῶν ἐφησύχαζε λόγῳ γήρατος καὶ ἀσθενείας [13]). 'Η ἐν τῷ περιεχομένῳ τοῦ Τόμου μνεία καὶ τοῦ 'Αλεξανδρείας ὡς συναινέσαντος καὶ στέρξαντος εἰς τὴν ἐγκαθίδρυσιν πατριαρχείου ἐν Μόσχᾳ σχετίζεται πάντως πρὸς τὴν ἄλλοτε κατόπιν τῆς ἐπιστροφῆς ἐκ Ρωσσίας τοῦ 'Αντιοχείας 'Ιωακεὶμ βολιδοσκοπηθεῖσαν σχετικὴν ἐπὶ τοῦ προκειμένου ζητήματος γνώμην αὐτοῦ.

---

12) 'Ο ***Τόμος*** εὑρίσκετο ὑπ' ἀρ. 5 ἐν τῷ ὑπουργείῳ τῶν 'Εξωτερικῶν Μόσχας (***Α. Κεραμέως*** ὡς ἀνωτ. σ. 893), τὸ πρῶτον δὲ ἐδημοσιεύθη μετὰ φωτοτυπίας ἐν W. Regel analecta byzantinorussica, Petropoli 1891 σ. 85 ἑξ — Μετάφρασις ἀτελὴς τοῦ Τόμου ἐκ τοῦ ρωσσικοῦ εὕρηται ἐν ***Βαλλιάνῳ*** ὡς ἀνωτ. σ. 362 καὶ ***'Αρχιμ. Καλλιν. Δελικάνη*** πατριαρχικὰ ἔγγραφα τόμ. Γ' ΚΠολις 1905 σ. 12. — Σχετικῶς πρὸς τὴν χρονολογίαν τοῦ Τόμου ὅρα σημείωσιν 19 ἐν 'Ορθοδοξίᾳ ΙΕ' 1940 σ. 11. — ***Βαλλιάνου*** ὡς ἀνωτ. σελ. 148.

13) ***'Αρχ/που 'Αθηνῶν Χρυσοστόμου*** ἱστορία τῆς ἐκκλησίας 'Αλεξανδρείας, 'Αλεξ. 1935, σ. 637 ἑξ. — ***Γερ. Μαζαράκη*** συμβολὴ εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς ἐν Αἰγύπτῳ ὀρθ. ἐκκλησίας, 'Αλεξ. 1932, σ. 128 — ***'Αγαθ. Νινολάκη*** Μελέτιος ὁ Πηγᾶς, Χανιὰ 1903 σ. 70 ἑξ. — ***Βαλλιάνου*** ὡς ἀνωτ. σ. 148—360.

Τὸν Συνοδικὸν τοῦτον Τόμον παραλαβὼν ἐκόμισεν εἰς Μόσχαν κατὰ Μάϊον 1590 ὁ μητροπολίτης Τυρνόβου Διονύσιος Ράλλης, ἐπιστρέφων δὲ ἐκεῖθεν κατὰ Μάρτιον 1591 ἔφερε μεθ' ἑαυτοῦ βασιλικὰ δῶρα καὶ γράμματα πρὸς ἅπαντας τοὺς πατριάρχας, ἐν οἷς καὶ πρὸς τὸν 'Αλεξανδρείας Μελέτιον Πηγᾶν χειροτονηθέντα ἐν Καΐρῳ τῇ 5ῃ Αὐγούστου 1590 ὑπὸ τοῦ 'Αντιοχείας 'Ιωακείμ. Ὁ Τσάρος γράφων τῷ 'Αλεξανδρείας ἐζήτει καὶ παρ' αὐτοῦ τὴν ἀναγνώρισιν τοῦ ρωσ πατριαρχείου, ἐν τῷ μεταξὺ δὲ ὁ Μελέτιος διεμαρτύρετο πρὸς τὸν 'Ιερεμίαν ὡς προβάντα εἰς τὴν ἀνακήρυξιν ἄνευ γνώμης τῶν πατριαρχῶν [14]). Ὁ Ἱερεμίας ἔχων ὑπ' ὄψει καὶ πολλὰς ἄλλας ἀνάγκας καὶ ὑποθέσεις τῆς 'Εκκλησίας, ἐπιδεομένας κοινῆς συζητήσεως καὶ ἀποφάσεως, ἐκάλεσε καὶ αὖθις τοὺς πατριάρχας καὶ τοὺς ἀρχιερεῖς εἰς μεγάλην Σύνοδον κατὰ Φεβρουάριον 1593. Ταύτης μετέσχον Ἱερεμίας ΚΠόλεως, Μελέτιος 'Αλεξανδρείας ἐπέχων καὶ τὸν τόπον τοῦ ἀπόντος 'Αντιοχείας 'Ιωακείμ, Σωφρόνιος Ἱεροσολύμων καὶ 76 ἀρχιερεῖς, εἰσηγουμένου δὲ τοῦ Μελετίου περὶ προαγωγῆς τοῦ θρόνου τῆς ὀρθοδόξου πόλεως Μόσχας εἰς πατριαρχεῖον, ἐρχόμενον πέμπτον μετὰ τὸ τῶν Ἱεροσολύμων, καὶ ἀπαντήσαντος τοῦ Ἱερεμίου ὅτι «**τοῦτο καὶ ἡμεῖς πρότερον καὶ ἐπράξαμεν καὶ ἐγγράφως ἐδηλώσαμεν τῷ εὐσεβεστάτῳ βασιλεῖ**»· ἡ Σύνοδος ὁμοθύμως ἔστερξεν εἰς τοῦτο, προβᾶσα συγχρόνως εἰς τὸν ὁρισμὸν καὶ τὴν διατύπωσιν κανονικῶν διατάξεων ἐπὶ ἄλλων ὀκτὼ ζητημάτων. Ἡ καταστρωθεῖσα συνοδικὴ Πρᾶξις ἀνεκοινώθη τοῖς ἐν Ρωσσίᾳ διὰ νεωτέρου **Τόμου** φέροντος χρονολογίαν **ἔτους, ,ζρα', ιβ' μηνὸς Φεβρουαρίου, 'Ινδικτιῶνος στ'** [15]).

***

† **Ἱερεμίας ἐλέῳ Θεοῦ κλπ.**

«Ἐπειδὴ ὁ εὐσεβέστατος καὶ γαληνότατος κράτιστος βασιλεὺς πάσης γῆς Ρωσσίας καὶ Μοσκοβίου, Καζανίου, 'Αστραχανίου, Νοβογορόδου καὶ τῶν λοιπῶν 'Ορθοδόξων Χριστιανῶν κὺρ Θεόδωρος Γιοβανοβίτζης, ὑποδεξάμενος τὴν ἡμῶν μετριότητα σωματικῶς κἀκεῖσε παραγενομένην και διὰ τὴν πρὸς ἡμᾶς φιλοφροσύνην καὶ δεξίωσιν, ὅσην ἔχει περὶ τὸν Θεὸν εὐσέβειαν καὶ περὶ τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ ἀγάπην ἐπιδειξάμενος, ἐζήτησε καὶ ἠξίωσεν ἡμᾶς ἵνα μετὰ σκέψεως συνοδικῆς τε καὶ κανονικῆς χειροτονήσωμεν τὸν ἀρχιεπίσκοπον Μοσκοβίου καὶ ὀνομάσωμεν καὶ αὐτὸν πατριάρχην, καθὼς καὶ οἱ λοιποὶ ἐκλήθησαν καὶ ὠνομάσθησαν, πρῶτος μὲν ὁ ΚΠόλεως

14) **Δελικάνη** ὡς ἀνωτ. σ. 11. — **Φιλ. Βαφείδου** ὡς ἀνωτ. σ 191. — **Σάθα** σχεδίασμα ὡς ἀνωτ. σ. 93, 95, 97. — **Βαλλιάνου** ὡς ἀνωτ. σ. 147, 148, 377, 378, 381.

15) **Δοσιθέου Ἱεροσολύμων** τόμος ἀγάπης σ. 542. — **Δελικάνη** ὡς ἀνωτ. σ. 10 ἑξ. — **Σάθα** ὡς ἀνωτ. 82 ἑξ. — Τὸ πρωτότυπον τοῦ Τόμου, φέρον πρὸς ταῖς πατριαρχικαῖς ὑπογραφαῖς καὶ τὰς ἐκ κηροῦ σφραγῖδας τῶν πατριαρχῶν ΚΠόλεως, 'Αλεξανδρείας καὶ Ἱεροσολύμων, σώζεται ἐν τῇ συλλογῇ τῶν χειρογράφων τῆς ἐν Μόσχᾳ συνοδικῆς βιβλιοθήκης (**'Αρχιμ. 'Ιακώβου Βατοπεδινοῦ** ἢ ἐν Μ. συνοδ. βιβλιοθήκη, Μόσχα 1896, σ. 56).

οἰκουμενικὸς πατριάρχης παρὰ τῆς ἁγίας οἰκουμενικῆς πρώτης συνόδου τιμηθείς, ἀξιώσει τοῦ μακαρίου καὶ Ἰσαποστόλου βασιλέως μεγάλου Κωνσταντίνου, καὶ ὕστερον ὁ Ἀλεξανδρείας καὶ ὁ Ἀντιοχείας καὶ ὁ Ἱεροσολύμων, οἱ ὀρθόδοξοι πατριάρχαι, τούτου χάριν ἡ μετριότης ἡμῶν οἰκείοις ὀφθαλμοῖς ἰδοῦσα καὶ πληροφορηθεῖσα τὸ δεδομένον παρὰ Θεοῦ τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ ταύτῃ πλάτος καὶ μεγαλεῖον καὶ ὅτι μόνος αὐτός ἐστι σήμερον ἐπὶ τῆς γῆς βασιλεὺς μέγας ὁμοῦ καὶ ὀρθόδοξος, οὐ δίκαιον ἔκρινε παριδεῖν τὴν αἴτησιν αὐτοῦ, ἀλλ' ἀπεδέξατο τὴν γνώμην αὐτοῦ καὶ πατριάρχην ἐχειροτόνησε Μοσκοβίου τὸν κύριον Ἰώβ, τῇ ἐπικλήσει καὶ χάριτι τοῦ παναγίου Πνεύματος, καὶ γράμμα αὐτῷ δέδωκε χρυσόβουλλον πατριαρχικὸν καὶ δι' αὐτοῦ τοῦ χρυσοβούλλου ὥρισε καὶ ἀπεφήνατο ἵνα ὁ αὐτὸς ἀρχ/πος Μοσκοβίου κὺρ Ἰὼβ ὑπάρχῃ πέμπτος πατριάρχης καὶ ἔχῃ τὴν πατριαρχικὴν ἀξίαν τε καὶ τιμὴν καὶ συναριθμῆται καὶ μετρῆται μετὰ τῶν λοιπῶν πατριαρχῶν εἰς τὸν μετὰ ταῦτα αἰῶνα τὸν ἅπαντα. Ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἐποιήσαμεν ἐκεῖ κατὰ τόπον.

Ἐπειδὴ δὲ Θεοῦ χάριτι ἦλθεν ἡ μετριότης ἡμῶν εἰς τὸν θρόνον αὐτῆς ΚΠόλεως καὶ ἐδηλοποίησε τὸ γεγονὸς ἐν Μοσκοβίᾳ παρ' αὐτῆς, νεύσει καὶ ἀξιώσει τοῦ δηλωθέντος εὐσεβεστάτου βασιλέως, καὶ ἔμαθον καὶ ἤκουσαν τὴν ἀξίωσιν αὐτοῦ καὶ τὸ πρᾶγμα οἵ τε λοιποὶ ἁγιώτατοι πατριάρχαι, ὁ Ἀλεξανδρείας, Ἀντιοχείας καὶ Ἱεροσολύμων, καὶ συνήνεσαν καὶ ἔστρεξαν τοῦτο καὶ ἐφάνη αὐτοῖς ἀρεστὸν καὶ εὔλογον καὶ ἀναγκαῖον καὶ προσῆκον, ἰδοὺ καὶ πάλιν ἡ μετριότης ἡμῶν μετὰ τῶν πατριαρχῶν τούτων καὶ τῆς οἰκουμενικῆς ταύτης συνόδου, μιᾷ γνώμῃ καὶ ὁμονοίᾳ καὶ θελήσει ἐν ἁγίῳ Πνεύματι γράφομεν καὶ ἀποφαινόμεθα διὰ τοῦ παρόντος συνοδικοῦ γράμματος καὶ πρῶτον μὲν ἐπικυροῦμεν καὶ ἐπιβεβαιοῦμεν τὴν κατὰ τόπον ἐν Μοσκοβίᾳ χειροτονίαν καὶ πατριαρχικὴν ὀνομασίαν τοῦ δηλωθέντος πατριάρχου κὺρ Ἰώβ, ἔπειτα δὲ ἐπιβεβαιοῦμεν καὶ τὸ ἕνεκεν τούτου γεγονὸς πατριαρχικὸν χρυσόβουλλον, ἐν ᾧ τὰ περὶ τούτου πάντα ἐγράφη πλατύτερον, ἀποφαινόμενοι συνοδικῶς ἵνα ὁ χειροτονηθεὶς Μοσκοβίου πρὸ ὀλίγου κὺρ Ἰὼβ πατριάρχης εἴη καὶ ὀνομάζηται πατριάρχης καὶ συναριθμῆται τοῖς λοιποῖς πατριάρχαις καὶ ἔχῃ τὴν τάξιν καὶ τὸ μνημόσυνον μετὰ τὸν πατριάρχην Ἱεροσολύμων χρεωστῶν μνημονεύειν ἡμῶν τοῦ ὀνόματος καὶ τῶν λοιπῶν καὶ κεφαλὴν αὐτοῦ καὶ πρῶτον ἔχειν καὶ νομίζειν τὸν ἀποστολικὸν θρόνον ΚΠόλεως, ὡς καὶ οἱ λοιποὶ ἔχουσι πατριάρχαι· ταύτην δὲ τὴν εὐεργεσίαν καὶ τὴν πατριαρχικὴν τιμὴν καὶ τὸ ὄνομα, οὐ μόνον πρὸς τὸν πατριάρχην Μοσκοβίου κυρίου Ἰὼβ ἐπιδοθὲν τανῦν βέβαιον καὶ ἀμετάτρεπτον εἶναι ὁρίζομεν καὶ ἀποφαινόμεθα, ἀλλὰ καὶ τοὺς μετὰ τοῦτον ὕστερον χειροτονηθησομένους παρὰ τῆς ἐν Μοσκοβίῳ συνόδου πρώτους ἀρχιερεῖς—πατριάρχας ὀνομάζεσθαι ἐντελλόμεθα, κατὰ τὸν κανόνα καὶ τύπον τὸν γεγονότα καὶ ἀρξάμενον ἀπὸ τοῦ πατριάρχου τούτου Μοσκοβίου κυρίου Ἰώβ, τοῦ ἐν ἁγίῳ Πνεύματι ἀγαπητοῦ ἀδελφοῦ καὶ συλλειτουργοῦ ἡμῶν.

Ἐπὶ γὰρ τούτῳ καὶ ὁ παρὼν συνοδικὸς τόμος ἐγένετο εἰς μόνιμον καὶ διηνεκῆ τὴν ἀσφάλειαν ***κατὰ τὸ ,ζ ηη' ἔτος, ἐν μηνὶ Μαΐῳ, Ἰνδικτιῶνος γ'***»

† Ο ΣΑΡΔΕΩΝ ΓΕΡΜΑΝΟΣ

Η Α. ΜΑΚΑΡΙΟΤΗΣ
Ο ΝΕΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ ΜΟΣΧΑΣ
ΚΑΙ ΠΑΣΗΣ ΡΩΣΣΙΑΣ κ. ΑΛΕΞΙΟΣ

Η ΕΚΛΟΓΗ ΚΑΙ Η ΕΝΘΡΟΝΙΣΙΣ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ ΜΟΣΧΑΣ ΚΑΙ ΠΑΣΗΣ ΡΩΣΣΙΑΣ

ΤΟ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ μετ' ἀγαλλιάσεως ἐχαιρέτισε τὸ γεγονὸς τῆς κατὰ τὸν λήξαντα μῆνα Φεβρουάριον γενομένης ἐκλογῆς καὶ ἐνθρονίσεως τοῦ νέου Μακαριωτάτου Πατριάρχου Μόσχας καὶ πάσης Ρωσσίας κ. Ἀλεξίου.

Ὡς γνωστόν, τοῦ Πατριαρχικοῦ Θρόνου Μόσχας χηρεύσαντος κατὰ Μάϊον τοῦ παρελθόντος ἔτους διὰ τῆς πρὸς Κύριον ἐκδημίας τοῦ Μακαριωτάτου Πατριάρχου Σεργίου, Τοποτηρητὴς τοῦ Θρόνου, συμφώνως τῇ Διαθήκῃ τοῦ ἀοιδίμου Πατριάρχου Σεργίου, ὠνομάσθη καὶ ἔκτοτε ἐξήσκει τὰ σχετικὰ καθήκοντα ὁ Μητροπολίτης Λένινγκραδ καὶ Νοβογορόδου κ. Ἀλέξιος.

Ὁρισθέντος δὲ κατὰ Νοέμβριον π. ἔ. ὑπὸ τῆς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ρωσσικῆς Ἐκκλησίας ὅπως ἡ πρὸς ἐκλογὴν τοῦ νέου Πατριάρχου Γενικὴ Κληρικολαϊκὴ Συνέλευσις συγκληθῇ τῇ 31 Ἰανουαρίου 1945, ἐπὶ τούτῳ δὲ κληθῶσιν ἐπισήμως παρὰ τῆς Ρωσσικῆς Ἐκκλησίας ὅπως παραστῶσιν ἐν ταῖς τελεταῖς τῆς ἐκλογῆς καὶ τῆς ἐνθρονίσεως ὁ Παναγιώτατος Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης καὶ οἱ Μακαριώτατοι Πατριάρχαι Ἀλεξανδρείας, Ἀντιοχείας καὶ Ἱεροσολύμων, ἐλήφθη εἰς τὰ Πατριαρχεῖα σχετικὸν γράμμα τοῦ σεβ. Τοποτηρητοῦ τοῦ Πατριαρχικοῦ Θρόνου Μόσχας, τὸ ὁποῖον καὶ δημοσιεύεται κατωτέρω.

Ληφθέντος ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ μετάβασις αὐτοπροσώπως τῆς Α. Θ. Παναγιότητος δὲν ἦτο δυνατὴ δι' οὓς λόγους ἀναφέρει τὸ πρὸς τὸν σεβ. Τοποτηρητὴν ἀπαντητικὸν Πατριαρχικὸν Γράμμα τὸ ὁποῖον καὶ τοῦτο περαιτέρω καταχωρίζεται—, συνοδικῶς ἀπεφασίσθη ἡ ἀνάθεσις τῆς ἐκπροσωπήσεως τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας τῷ σεβ. Μητροπολίτῃ Θυατείρων καὶ Ἐξάρχῳ Δυτικῆς καὶ Κεντρῴας Εὐρώπης κ. Γερμανῷ, ὅστις καὶ τηλεγραφικῶς ἐνταλείς, ἀεροπορικῶς ἔφθασεν ἐκ Λονδίνου εἰς Μόσχαν τῇ 28 Ἰανουαρίου ἐ. ἔ.

Συγχρόνως ἀφίκοντο εἰς Μόσχαν καὶ ὁ Μακαριώτατος Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας κ. Χριστοφόρος, συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ θεοφ. Ἐπισκόπου Μαρεώτιδος κ. Ἀθανασίου καὶ τριῶν ἄλλων προσώπων, ὁ Μακαριώτατος Πατριάρχης Ἀντιοχείας κ. Ἀλέξανδρος, συνοδευόμενος ὑπὸ τῶν σεβ. Μητροπολιτῶν Τύρου καὶ Σιδῶνος κ. Θεοδοσίου καὶ Ἐμέσσης κ. Ἀλεξάνδρου, καὶ ὁ σεβ. Μητροπολίτης Σεβαστείας κ. Ἀθηναγόρας ἐκπροσωπῶν τὸ Πα

τριαρχεῖον Ἱεροσολύμων. Ἐπίσης ἀφίκοντο ὁ Καθολικὸς Γεωργίας κ. Καλλίστρατος καὶ ἀντιπρόσωποι τῶν Πατριαρχείων Σερβίας καὶ Ρουμανίας.

Αἱ Ἀντιπροσωπεῖαι, γενόμεναι δεκταὶ μετὰ πολλῶν τιμῶν, τὰς πρώτας ἡμέρας διέθεσαν διὰ τὰς ἐκ τῆς τάξεως προβλεπομένας ἐπισκέψεις.

Τὴν 31 Ἰανουαρίου συνῆλθεν εἰς Α'. Συνεδρίαν ἡ Γενικὴ Κληρικολαϊκὴ Συνέλευσις (Σομπόρ).

Α' ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ
ΚΛΗΡΙΚΟΛΑΪΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΕΩΣ.

Ἡ Συνέλευσις συνῆλθεν ἐν τῷ Ναῷ τῆς Ἀναστάσεως Μόσχας. Ἡ σύγκλησις αὐτῆς εἶχεν ὁρισθῆ ἀποφάσει τῆς Ἱεραρχίας ἀπὸ 23 Νοεμβρίου π. ἔ. πρὸς ἔγκρισιν τοῦ Καταστατικοῦ Νόμου τῆς Ρωσσικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ ἐκλογὴν τοῦ Πατριάρχου Μόσχας καὶ πάσης Ρωσσίας. Ὁ Ναὸς εὐμεγέθης μετὰ τρούλλου διερρυθμίσθη οὕτως ὥστε νὰ περιλάβῃ εἰς τὸ κέντρον αὐτοῦ τὸ Προεδρεῖον, τὰ μέλη τῆς Συνελεύσεως καὶ τοὺς ξένους. Ἐν τῷ μέσῳ ἐστραμμένη εἰς τὸ Ἱερὸν ἐτέθη τράπεζα μικρά, ὅπου εἰς τὸ μέσον ἐκάθισεν ὁ προεδρεύων Τοποτηρητὴς μετὰ τοῦ ἀντιπροέδρου Μητροπολίτου Κρουτίνσκυ Νικολάου, ἔχοντος παραπλεύρως τὸν Ἀντιπρόσωπον τῆς Κυβερνήσεως κ. Καρπώφ. Δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ τοῦ Προέδρου ἐκάθησαν κατὰ σειρὰν αἱ ξέναι Ἀντιπροσωπεῖαι. Ἔναντι δὲ ὁ ὁρισθεὶς ὡς Γραμματεὺς τοῦ Σομπὸρ Ἐπίσκοπος καὶ ὁ Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Συνόδου Πρωθιερεὺς Νικόλαος. Εἰς τὰ δύο ἄκρα τῆς Τραπέζης ἐκάθησαν δεξιόθεν ὁ Μητροπολίτης Βενιαμὶν τῆς Ἀμερικῆς καὶ ἀριστερόθεν ὁ Μητροπολίτης Κιέβου. Ὁ ἀριθμὸς τῶν Ἱεραρχῶν ἀνήρχετο εἰς 45 Μητροπολίτας, Ἀρχιεπισκόπους καὶ Ἐπισκόπους καὶ 130 ἀντιπροσώπους τῶν ἐπαρχιῶν, κληρικοὺς καὶ λαϊκούς. Προηγήθη δέησις μετὰ Χοροῦ ψάλλοντος ἐκκλησιαστικοὺς ὕμνους καὶ προσφώνησις τοῦ Προέδρου Τοποτηρητοῦ πρὸς τὰ μέλη τοῦ Σομπόρ, μετ' ἀποστροφῆς πρὸς τοὺς Πατριάρχας καὶ τοὺς Ἀντιπροσώπους τῶν Ἐκκλησιῶν. Μετὰ τὴν προσφώνησιν τοῦ Προέδρου ὡμίλησεν ὁ Ἀντιπρόσωπος τῆς Κυβερνήσεως κ. Καρπώφ.

Εἰς τὰ κυριώτερα σημεῖα αὐτοῦ ὁ λόγος τοῦ Κυβερνητικοῦ Ἀντιπροσώπου ἔχει ὡς ἑξῆς:

«Ἡ Κυβέρνησις τῆς Ἑνώσεως τῶν Σοβιετικῶν Σοσιαλ. Δημοκρατιῶν μὲ ἐξουσιοδότησεν ὅπως διαβιβάσω εἰς τὴν Ὑψηλὴν ταύτην Συνέλευσιν ἀπὸ μέρους τῆς Κυβερνήσεως προσρήσεις καὶ θερμοτάτας εὐχὰς ὑπὲρ ἐπιτυχίας καὶ καρποφόρου ἐργασίας ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἀναδιοργάνωσιν τῆς Ἀνωτάτης Ἐκκλησιαστικῆς Διοικήσεως. Ἡ Σοβιετικὴ Κυβέρνησις ὡσαύτως μὲ ἐξουσιοδότησε νὰ χαιρετίσω τοὺς ἐντίμους Ξένους ἐν τῇ Γενικῇ ταύτῃ Συνελεύσει ἀπὸ τῆς Ὀρθοδόξου Ἀνατολῆς ἐν τῷ προσώπῳ τῶν

παρουσιῶν Ἐκκλησιαστικῶν Ἀντιπροσωπειῶν. Ἡ παροῦσα Γενικὴ Συνέλευσις, ἥτις συνεκλήθη, ἵνα ἐκλέξῃ τὸν Πατριάρχην Μόσχας καὶ πάσης Ρωσσίας καὶ ἐγκρίνῃ τὸ Καταστατικὸν τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἀποτελεῖ ἐξέχον γεγονὸς διὰ τὴν Ρωσσικὴν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν. Εἶμαι βαθέως πεπεισμένος ὅτι αἱ ἀποφάσεις τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως θὰ συντελέσωσιν εἰς τὴν ἐνίσχυσιν τῆς Ἐκκλησίας καὶ θὰ ἀποτελέσωσι σπουδαίαν ἀπαρχὴν εἰς τὴν περαιτέρω ἀνάπτυξιν τῆς δράσεως τῆς Ἐκκλησίας, σκοπούσης νὰ βοηθήσῃ τὸν λαόν, ὅπως πραγματώσῃ τοὺς μεγάλους ἱστορικοὺς σκοπούς, οἵτινες ἀντιμετωπίζουσιν αὐτόν. Ἡ Γενικὴ Συνέλευσις τῆς Ρωσσικῆς Ἐκκλησίας συνέρχεται εἰς ἐποχήν, καθ' ἣν ὅλοι οἱ λαοὶ τῆς μεγάλης ἡμῶν Χώρας ἡνωμένοι μετὰ τῶν φιλελευθέρων λαῶν ὁλοκλήρου τοῦ κόσμου διεξάγουσιν ἱερὸν ἀγῶνα.

Ἡ Ρωσσικὴ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία ἐν ταῖς ἡμέραις σοβαρῶν δοκιμασιῶν, αἵτινες ἐπανειλημμένως ἔπληξαν τὴν πατρίδα ἡμῶν ἐν τῷ παρελθόντι, οὐδέποτε διέσπασε τοὺς δεσμοὺς αὐτῆς μετὰ τοῦ λαοῦ, ἀλλ' ἦτο ἡνωμένη μετ' αὐτοῦ ἐν ταῖς ἀνάγκαις, ταῖς βλέψεσι, ταῖς ἐλπίσι καὶ συνέβαλε τὸ ἑαυτῆς μέρος εἰς τὴν ὑπόθεσιν τοῦ λαοῦ. Ἐν ταῖς Ναοῖς καὶ τοῖς Μοναστηρίοις ἐγεννήθη ὁ γραπτὸς ἡμῶν λόγος καὶ ἐν αὐτοῖς τὰ πρῶτα χρονικὰ τοῦ βίου τῆς ἡμετέρας χώρας ἐγράφησαν. Τὰ τείχη τῶν Ναῶν καὶ τῶν Μοναστηρίων ἐπανειλημμένως ἀντέστησαν εἰς τὰς πολιορκίας ξένων κατακτητῶν, πολλοὶ ἐξέχοντες ἄνδρες τῆς Ἐκκλησίας ἐθυσίασαν τὴν ζωὴν αὐτῶν ὑπὲρ τῆς εὐημερίας τῆς πατρίδος καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις δὲ ἡμῶν, καθ' ἃς ὅλοι οἱ λαοὶ τῆς χώρας ἐξηγέρθησαν ἐν ἰσχυρᾷ ἐξάρσει πνεύματος εἰς τὸν μέγαν πατριωτικὸν πόλεμον, ὑπερμαχοῦντες τῆς τιμῆς, τῆς ἐλευθερίας καὶ ἀνεξαρτησίας αὐτῶν, ἡ Ρωσσικὴ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς μετέσχε μετὰ μεγίστου ζήλου τῆς ἀμύνης τῆς πατρίδος δι' ὅλων τῶν μέσων καὶ δυνατοτήτων, ἃς διέθετε.

Κατὰ τὸ τελευταῖον ἔτος ἡ Ρωσσικὴ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία ὑπέστη βαρεῖαν ἀπώλειαν. Ὁ Πατριάρχης Σέργιος ἐτελεύτησε. Συμφώνως πρὸς τὴν διαθήκην τοῦ ἀοιδίμου Σεργίου, ἡ διοίκησις τῆς Ἐκκλησίας περιῆλθεν εἰς τὰς χεῖρας τοῦ Μητροπολίτου Λένινγκραδ καὶ Νοβογορόδου Ἀλεξίου, ἔχοντος τὰ πρεσβεῖα τῆς χειροτονίας, διακεκριμένου κληρικοῦ καὶ θερμοῦ πατριώτου, ὅστις δὲν ἐγκατέλειψε τὴν θέσιν αὐτοῦ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς πολιορκίας τοῦ Λένινγκραδ ἐπὶ 900 ἡμέρας καὶ ὅστις ἐν πλήρει συμφωνίᾳ μετὰ τῶν ἄλλων μελῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ἐκυβέρνησε τὴν Ἐκκλησίαν ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ Πατριάρχου μέχρι σήμερον. Ἡ πατριωτικὴ δρᾶσις τῆς Ἐκκλησίας ἐξεδηλώθη ὄχι μόνον ἐν διαγγέλματι καὶ λόγοις, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ συλλογῇ χρημάτων ἄλλων τε καὶ ἰδιαιτέρως καὶ διὰ τὴν βοήθειαν τῶν ἀσθενῶν, τῶν τραυματιῶν, τῶν ἀναπήρων καὶ

τῶν ὀρφανῶν τοῦ πολέμου. Ἡ Κυβέρνησις τῆς Σοβιετικῆς Ἑνώσεως μετὰ βαθείας συμπαθείας παρετήρησε καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ παρατηρῇ τὰς προσπαθείας τῆς Ἐκκλησίας, αἵτινες τείνουσιν εἰς τὴν βοήθειαν τοῦ ἀγῶνος αὐτῆς. Ἡ ἐλευθερία συνειδήσεως, ἥτις διεκηρύχθη διὰ τοῦ Διατάγματος τῆς 23ης Ἰανουαρίου 1918 ἐμονιμοποιήθη διὰ τοῦ Συντάγματος, τοῦ ἀπαραβιάστου θεμελιώδους Νόμου τῆς Χώρας ἡμῶν. Τὸ Συμβούλιον τῶν Ὑποθέσεων τῆς Ρωσσικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, ὅπερ διατελεῖ ὑπὸ τὸ Συμβούλιον τῶν Ἐπιτρόπων τοῦ λαοῦ τῆς Σοβιετικῆς Ρωσσίας, ἱδρυθὲν ἀποφάσει τῆς Κυβερνήσεως, διατηρεῖ τὴν ἐπαφὴν μεταξὺ τῆς Κυβερνήσεως καὶ τοῦ Πατριάρχου Μόσχας καὶ πάσης Ρωσσίας ἐπὶ ζητημάτων ἀπαιτούντων κυβερνητικὴν ἀπόφασιν. Τὸ Συμβούλιον ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ ἐπεμβαῖνον εἰς τὰς ἐσωτερικὰς ὑποθέσεις τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Κράτους ἐργάζεται διὰ τὸν περαιτέρω διακανονισμὸν τῶν σχέσεων Ἐκκλησίας καὶ Κράτους. Ἡ ἐγκατάστασις τῶν καταλλήλων σχέσεων μεταξὺ τοῦ Συμβουλίου καὶ τοῦ Πατριαρχείου ἀναμφιβόλως συνετέλεσεν εἰς τὴν ὀργανωτικὴν ἐνίσχυσιν τῆς Ἐκκλησίας, καὶ ἐν τῷ μέλλοντι τὸ Συμβούλιον ὡσαύτως θέλει λάβῃ ὅλα τὰ μέτρα πρὸς ἄρσιν ὅλων τῶν κωλυμάτων διὰ τὴν πραγματοποίησιν ὑπὸ τῶν σοβιετικῶν πολιτῶν τῆς ἐλευθερίας τῆς συνειδήσεως, ἥτις προεκηρύχθη ἐν τῷ Συντάγματι. Ἔτι ἅπαξ εἰλικρινῶς εὔχομαι εἰς τὰ μέλη τῆς Συνελεύσεως ἐπιτυχίαν εἰς τὰς ἀρχομένας συζητήσεις αὐτῆς».

Ἐν συνεχείᾳ, κοινὴν προσφώνησιν ἀπὸ μέρους τῶν τεσσάρων Πατριαρχῶν χαιρετιστήριον πρὸς τὴν Συνέλευσιν, μεταπεφρασμένην εἰς τὴν ρωσσικήν, ἀνέγνω, ὡς ρωσσομαθής, ὁ Μακαρ. Πατριάρχης Ἀντιοχείας. Μετὰ τὴν Α. Μακαριότητα ἐχαιρέτισαν τὴν Συνέλευσιν καὶ αἱ λοιπαὶ Ἀντιπροσωπεῖαι.

Τὸ σπουδαιότερον ἔργον τῆς πρώτης συνεδρίας ἦτο ἡ ἀνάγνωσις καὶ ἡ ἐπιψήφισις τοῦ Κανονισμοῦ ἢ Καταστατικοῦ τῆς Ὀρθοδόξου Ρωσσικῆς Ἐκκλησίας ἐξ ἄρθρων 45, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ὁποίου καὶ ὡρίσθη ἵνα γένηται ἡ ἐκλογὴ τοῦ νέου Πατριάρχου, ὡς ἡμέρας ὁρισθείσης τῆς Παρασκευῆς 2ας Φεβρουαρίου.

Β.' ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΤΗΣ ΓΕΝ. ΚΛΗΡΙΚΟΛΑΪΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΕΩΣ. ΕΚΛΟΓΗ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ.

Τὴν Παρασκευὴν 2αν Φεβρ. ὥραν 10ην, μετὰ προσευχήν, ἐπανελήφθησαν αἱ ἐργασίαι τῆς Συνελεύσεως. Ἡ σκηνογραφία καὶ κατ' αὐτὴν παρέμεινεν ἡ αὐτή, πλὴν ὅτι δὲν παρέστη ὁ Ἀντιπρόσωπος τῆς Κυβερνήσεως κ. Καρπώφ. Ὡς καὶ κατὰ τὴν πρώτην συνεδρίαν τῆς Συνελεύσεως, μετεῖχον καὶ ταύτης 45 ἐν ὅλῳ Ἱεράρχαι, 4 Μητροπολῖται, 13 Ἀρχιεπίσκοποι

καὶ οἱ λοιποὶ Ἐπίσκοποι καὶ 130 κληρικοὶ καὶ λαϊκοὶ ἀντιπρόσωποι 80 Ἐπαρχιῶν τῆς Ρωσσίας.

Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Συνόδου, ἀνελθὼν ἐπὶ τοῦ βήματος, ἀνέγνω, μεταξὺ τῶν πολλῶν ληφθέντων τηλεγραφημάτων, μόνον τὸ τηλεγράφημα τῆς Α. Θ. Παναγιότητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου, εὐχομένου αἰσίαν διεξαγωγὴν τοῦ ἔργου τῆς Συνελεύσεως. Εἶτα πάντες οἱ Ρῶσσοι Ἱεράρχαι περιεβλήθησαν τοὺς μανδύας αὐτῶν, ὁ Χορὸς ἔψαλε τὸ « Βασιλεῦ Οὐράνιε » καὶ τὸ « Πάντα χορηγεῖ », ὁ δὲ Ἀρχιγραμματεύς, ἀνελθὼν ἐπὶ τοῦ βήματος, ἀνεγίνωσκε τὸ ὄνομα ἑκάστου Ἱεράρχου, ὃν ἐκάλει, ἀρχόμενος ἀπὸ τοῦ νεωτάτου τὴν χειροτονίαν Ἐπισκόπου μέχρι τῶν Μητροπολιτῶν. Ὁ καλούμενος ἠγείρετο τῆς θέσεως αὐτοῦ καὶ ἔλεγεν: « Ἐγώ, ὁ ὑπ' ἐμὲ κλῆρος καὶ οἱ πιστοί, ψηφίζω Πατριάρχην Μόσχας καὶ πάσης Ρωσσίας τὸν σεβ. Μητροπολίτην Λένινγκραδ καὶ Νοβογορόδου Ἀλέξιον », καὶ στρεφόμενος ὑπεκλίνετο πρὸ τοῦ Τοποτηρητοῦ, ὅστις ἀπέδιδε τὴν ὑπόκλισιν δι' ἐλαφρᾶς κλίσεως τῆς κεφαλῆς. Οἱ ὄπισθεν τοῦ οἰκείου Ἐπισκόπου καθήμενοι κληρικοὶ καὶ λαϊκοὶ ἀντιπρόσωποι ἠγείροντο μετ' αὐτοῦ δεικνύοντες διὰ τούτου τὴν συγκατάθεσιν αὐτῶν εἰς τὴν διδομένην καὶ ἐξ ὀνόματος αὐτῶν ψῆφον τοῦ οἰκείου Ἐπισκόπου. Ἡ διατύπωσις αὕτη ἐπανελήφθη 44κις, τοῦ Τοποτηρητοῦ ἀποσχόντος ψήφου, καὶ παμψηφεὶ ἐξελέγη Πατριάρχης Μόσχας καὶ πάσης Ρωσσίας ὁ Μητροπολίτης Λένινγκραδ καὶ Νοβογορόδου Ἀλέξιος.

Μετὰ τὴν ἐκλογὴν ὁ Χορὸς καὶ ἡ Συνέλευσις ἔψαλαν ἀπὸ κοινοῦ εὐχαριστήριον « Ὕμνον », ὁ δὲ ἐκλεγεὶς καταλιπὼν τὴν προεδρικὴν αὐτοῦ θέσιν ἔστη κάτωθεν τοῦ θόλου εἰς τὸ μέσον τοῦ Ναοῦ, περιβληθεὶς μανδύαν καὶ ἐστραμμένος πρὸς τὴν Προεδρικὴν Τράπεζαν. Σταθεὶς πρὸ αὐτοῦ προσεφώνησεν αὐτὸν ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀστραχὰν καὶ Στάλινγκραδ, τοῦ Χοροῦ ψάλλοντος τὸ « Εἰς πολλὰ ἔτη ». Ὅταν ὁ ἐκλεγεὶς ἐπανῆλθεν εἰς τὴν θέσιν αὐτοῦ, προσηνέχθη βιβλίον, « Γράμματα » καλούμενον, περιέχον τὸ Πρακτικὸν τῆς ἐκλογῆς, ἔχον κενὴν τὴν θέσιν τοῦ ὀνόματος τοῦ ἐκλεγέντος, ὅπερ προσετέθη τῇ στιγμῇ ἐκείνῃ ὑπὸ τοῦ Ἀρχιγραμματέως. Εἶτα ὁ ἐκλεγεὶς προσεφώνησεν εὐχαριστῶν τὴν Συνέλευσιν καὶ ὑποσχόμενος πιστὴν ἐκπλήρωσιν τῶν καθηκόντων αὐτοῦ. Εἶτα ἀνεγνώσθησαν δύο Διαγγέλματα, τὸ ἓν πρὸς τὸν Ρωσσικὸν λαὸν καὶ τὴν Ρωσσικὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὸ ἕτερον πρὸς ἅπαντα τὸν Χριστιανικὸν κόσμον, ἅτινα καὶ ἐγένοντο δεκτά. Εἶτα δύο διάκονοι ἐναλλὰξ ἔψαλαν τὰς φήμας τῶν τεσσάρων Πατριαρχῶν, ἀρχόμενοι ἀπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ, καὶ τῶν Ἀντιπροσώπων αὐτῶν, τοῦ Χοροῦ ἑκάστοτε ψάλλοντος τὸ « Μνόγα γιὰ λέτα ». Τὴν λῆξιν τῆς συνεδρίας ἐκήρυξεν ὁ ἐκλεγεὶς Πατριάρχης, τὴν δὲ εὐλογίαν ἑλληνιστὶ ἔδωκεν ὁ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας, τοῦ χοροῦ ψάλλοντος « Εἰς πολλὰ ἔτη ».

ΤΕΛΕΤΗ ΤΗΣ ΕΝΘΡΟΝΙΣΕΩΣ

Τὴν Κυριακὴν 4ην Φεβρουαρίου ἐγένετο ἐν τῷ Πατριαρχικῷ Ναῷ τῶν Θεοφανείων ἡ τελετὴ τῆς ἐνθρονίσεως ἐν ἐπὶ τούτῳ κοινῇ λειτουργίᾳ. Ἡ ἐνθρόνισις ἐγένετο ὡς ἑξῆς: Ὁ νέος Πατριάρχης φέρων μανδύαν καὶ τὸ σύνηθες τοῖς Μητροπολίταις λευκὸν ἐπανωκαλύμμαυχον εἰσῆλθεν ἐκ τῆς κυρίας εἰσόδου καὶ τοῦ Χοροῦ ψάλλοντος ἔστη εἰς τὸ μέσον τῆς ἐξέδρας. Πρὸ αὐτοῦ σταθεὶς ὁ Μητροπολίτης Κρουτίνσκυ Νικόλαος ἀνέγνω τὸ Πρακτικὸν τῆς ἐκλογῆς καὶ προσεφώνησεν αὐτὸν δι' ὀλίγων, εἰς ἃ ἀπήντησεν ὁ Πατριάρχης. Εἶτα ὁ Μητροπολίτης Κιέβου προσέφερεν ἐπὶ δίσκου τὸ λευκὸν Κουκούλιον μετὰ τοῦ ἰδιαιτέρου ἐπανωκαλυμμαύχου, ὁ δὲ Μητροπολίτης Κρουτίνσκυ τὴν Πατριαρχικὴν ποιμαντικὴν ράβδον ἐν εἴδει τόξου σχηματίζοντος Σταυρόν. Οὕτω περιβληθεὶς ἐγονυπέτησε καὶ ἀνέγνω εὐχήν, μεθ' ἣν ἀναγινωσκομένων τῶν Ὡρῶν, ἤρξατο ἡ περιβολὴ τῆς πλήρους ἀρχιερατικῆς στολῆς ὑπ' αὐτοῦ, τῶν Πατριαρχῶν καὶ τῶν Ἀντιπροσώπων. Τούτων καταλαβόντων θέσεις ἐπὶ τῆς ἐξέδρας, ἤρξατο ἡ θεία λειτουργία, προεξάρχοντος τοῦ Μακαριωτάτου Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας.

Ἐκτὸς τῶν Ἀντιπροσώπων τῶν ξένων Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, τῆς λειτουργίας μετέσχε πλῆθος Ρώσσων Ἀρχιερέων, ἱερέων καὶ διακόνων. Αἱ ἐκφωνήσεις ἐγίνοντο ἑλληνιστὶ καὶ ρωσσιστὶ καὶ ὁ Χορός, ἐξ 130 προσώπων, ἔψαλέ τινα τῶν ᾀσμάτων ἑλληνιστί. Κατὰ τὴν λειτουργίαν παρέστησαν πολλαὶ χιλιάδες λαοῦ, Πρέσβεις ξένων Κρατῶν, δημοσιογράφοι καὶ ἐκ τῶν ἐπισήμων ὁ Ἀντιπρόσωπος τῆς Κυβερνήσεως μετὰ τοῦ Βοηθοῦ αὐτοῦ.

ΕΠΙΣΗΜΟΣ ΔΕΞΙΩΣΙΣ ΚΑΙ ΑΝΑΧΩΡΗΣΙΣ ΤΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ.

Τὴν Τρίτην, 6ην Φεβρουαρίου, ἐγένετο ἡ ἐπίσημος ὑποδοχὴ τῶν Ἀποστολῶν ὑπὸ τοῦ νέου Πατριάρχου ἐν ἰδιαιτέρᾳ αἰθούσῃ κατὰ σειράν. Κατ' αὐτὴν ὁ Ἀντιπρόσωπος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου σεβ. Μητροπολίτης Θυατείρων προσεφώνησε τὴν Α. Μακαριότητα ὡς ἑξῆς:

«Μακαριώτατε,

Ἡ Α. Θ. Παναγιότης ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης κ. Βενιαμὶν μοὶ ἀνέθηκε τὴν τιμητικωτάτην ἐντολήν, ὅπως ἐρχόμενος εἰς τὴν ὀρθοδοξοτάτην πόλιν τῆς Μοσχοβίας ἀντιπροσωπεύσω Αὐτὴν κατὰ τὰς τελετὰς τῆς ἐκλογῆς καὶ ἐνθρονίσεως τοῦ νέου Πατριάρχου Μόσχας καὶ πάσης Ρωσσίας.

Εἶναι μεγάλη ἡ χαρά μου, Μακαριώτατε, διότι παρὰ τὰς μακρὰς ἀποστάσεις κατώρθωσα νὰ ἐκτελέσω τὴν σεπτὴν ἐντολὴν τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, καὶ ἀνεκφράστως μεγαλειτέρα, διότι ἡ ὁμόθυμος ψῆφος τῆς

ρωσσικῆς Ἱεραρχίας καὶ τοῦ ρωσσικοῦ κλήρου καὶ λαοῦ τὴν Ὑμετέραν Μακαριότητα ἀνεβίβασεν ἐπὶ τοῦ περιβλέπτου θρόνου Μόσχας καὶ πάσης Ρωσσίας. Ἀνάβηθι λοιπὸν στερρῷ τῷ ποδὶ ἐπὶ τῆς ὑψηλῆς ταύτης σκοπιᾶς καὶ ἔντεινε καὶ κατευοδοῦ κηρύττων τὸν θεῖον λόγον ἐν παρρησίᾳ πολλῇ, στηρίζων ἐν τῇ ὀρθοδόξῳ πίστει τὸν μέγαν ρωσσικὸν λαὸν καὶ διακρατῶν τὴν ἑνότητα τῆς πίστεως ἐν τῷ συνδέσμῳ τῆς εἰρήνης μετὰ πασῶν τῶν ἁγίων Ὀρθοδόξων τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησιῶν καὶ δὴ μετὰ τῆς Μητρὸς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, ἥτις ἐγέννησεν Ὑμᾶς ἐν Χριστῷ.

Προσκομίζων εὐλαβῶς πρὸς τὴν Ὑμετέραν Μακαριότητα κατὰ τὴν ὥραν ταύτην τὴν χαρὰν καὶ τὴν εὐλογίαν τοῦ Προκαθημένου τῶν κατὰ Ἀνατολὰς Ἐκκλησιῶν, τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Βενιαμίν, εἰς ἐνίσχυσιν ἐν τῷ βαρεῖ Αὐτῆς ἔργῳ, δέομαι ταπεινῶς τοῦ Ὑψίστου, ὅπως χαρίζηται τῇ Ὑμετέρᾳ Μακαριότητι ἔτη πολλὰ καὶ καρποφόρα ἐν τῷ ἀμπελῶνι τοῦ Κυρίου, εἰς δόξαν τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἀμήν.»

Ληξασῶν οὕτω τῶν ἐπισήμων τελετῶν, τὴν ἐπαύριον Τετάρτην, 7ην Φεβρουαρίου, αἱ Πατριαρχικαὶ Ἀντιπροσωπεῖαι ἀπεχαιρέτισαν τὴν Α. Μακαριότητα τὸν Πατριάρχην Μόσχας, καὶ τὴν πρωΐαν τῆς Πέμπτης, 8ης Φεβρουαρίου, ἀνεχώρησαν ἐκ Μόσχας ἀεροπορικῶς, προπεμφθεῖσαι μετὰ τῶν προσηκουσῶν τιμῶν. Ἐν τῷ σταθμῷ προσελθόντες ἀπεχαιρέτισαν τὰς Ἀντιπροσωπείας ὁ Μακαριώτατος Πατριάρχης Μόσχας μετὰ τῶν περὶ αὐτὸν Μητροπολιτῶν καὶ ξεναγῶν Ἐπισκόπων, ὁ Ἀντιπρόσωπος τῆς Κυβερνήσεως κ. Καρπώφ καὶ ἄλλοι ἐπίσημοι κληρικοὶ καὶ λαϊκοί.

ΑΝΑΓΓΕΛΙΑ ΤΗΣ ΕΚΛΟΓΗΣ ΕΙΣ ΤΟ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ.

Ἡ Α. Μακαριότης, ὁ ἐκλεγεὶς νέος Πατριάρχης Μόσχας καὶ πάσης Ρωσσίας, ἀνήγγειλε τὴν ἐκλογὴν αὐτοῦ εἰς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον διὰ τηλεγραφήματος, εἰς ὃ ἀπαντητικῶς ἐγένετο τὸ προσῆκον συγχαρητήριον καὶ εὐχετήριον Πατριαρχικὸν τηλεγράφημα. Τὰ δύο ὡς ἄνω τηλεγραφήματα καταχωρίζονται κατωτέρω.

Ἡ Α. Μακαριότης ὡσαύτως, ἐκδηλοῦσα τὸν σεβασμὸν καὶ τὴν εὐλάβειαν αὐτῆς τε καὶ τῆς Ἁγιωτάτης Ρωσσικῆς Ἐκκλησίας πρὸς τὴν Μητέρα Μεγάλην τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν καὶ τὸν Παναγιώτατον Προκαθήμενον αὐτῆς, ἀπέστειλε τῇ Α. Θ. Παναγιότητι, διὰ τοῦ σεβ. Πατριαρχικοῦ Ἀπεσταλμένου, ὡς δῶρον, πολύτιμον μαργαριτόπλεκτον ἱερὰν εἰκόνα τῆς Παναγίας.

Ἐν συνεδρίᾳ τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου ἀνεγνώσθη ἔκθεσις τοῦ Πατριαρχικοῦ Ἀπεσταλμένου σεβ. Μητροπολίτου Θυατείρων κ. Γερμανοῦ, ἀναλύοντος τὰ κατὰ τὴν ἀποστολὴν αὐτοῦ, ἐξ ἀποφάσεως δὲ τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου, τῇ μὲν Α. Σεβασμιότητι ἐξεφράσθησαν αἱ εὐχαριστίαι καὶ ἡ εὐαρέσκεια τῆς Ἐκκλησίας ἐπὶ τῇ αἰσίᾳ ἐκπληρώσει τῆς ἀνατεθειμένης αὐτῷ ἐκκλησιαστικῆς ἐντολῆς, δι' ἐπὶ τούτῳ δὲ Γράμματος ἐξεφράσθησαν τῇ Α. Μακαριότητι αἱ εὐχαριστίαι τῆς Ἐκκλησίας διά τε τὴν ἀποστολὴν τοῦ ὡς ἄνω ἱεροῦ δώρου καὶ διὰ τὰς ἐπιδαψιλευθείσας τῷ Πατριαρχικῷ Ἀπεσταλμένῳ τιμάς.

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟΝ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ ΣΗΜΕΙΩΜΑ.

Ὁ ἐκλεγεὶς Μακαριώτατος Πατριάρχης Μόσχας καὶ πάσης Ρωσσίας κ. Ἀλέξιος (κατὰ κόσμον Σέργιος Βλαδημίροβιτς Σιμάνσκυ) ἐγεννήθη ἐν Μόσχᾳ τῷ 1877. Τῷ 1899 ἀπεπεράτωσε τὰς νομικὰς σπουδὰς αὐτοῦ ἐν τῇ Νομικῇ Σχολῇ τοῦ Πανεπιστημίου Μόσχας καὶ τῷ 1902 τὴν Θεολογικὴν Ἀκαδημίαν Μόσχας μετὰ τοῦ βαθμοῦ Candidatus Theologiae. Τῷ 1902 ἐγένετο μοναχὸς καὶ ἱεροδιάκονος. Τῷ 1903 ἐγένετο ἱερομόναχος. Ἀρχομένου τοῦ 1904 ἦτο Ἐπιθεωρητὴς τοῦ Θεολογικοῦ Σεμιναρίου Πσκὼφ καὶ τῷ 1906 προήχθη εἰς Ἀρχιμανδρίτην καὶ διωρίσθη διευθυντὴς τοῦ ἐν Τούλᾳ Θεολογικοῦ Σεμιναρίου καὶ Ἡγούμενος τοῦ ἐν Νοβγορὸδ Μοναστηρίου τοῦ Ἁγίου Ἀντωνίου. Τῷ 1913 ἐγένετο Ἐπίσκοπος Tikhvin καὶ Ἐπίτροπος τῆς Ἐπαρχίας Νοβγορόδ. Τῷ 1921 ἐγένετο Ἐπίτροπος τῆς Ἐπαρχίας Πετρουπόλεως καὶ Ἐπίσκοπος Yamburg. Τῷ 1926 ἐγένετο Ἀρχιεπίσκοπος καὶ ἀνετέθη αὐτῷ ἡ διοίκησις τῆς Ἐπαρχίας Νοβογορόδου καὶ τῷ 1933 Μητροπολίτης Λένινγκραδ. Κατεῖχε τὸν τίτλον Λένινγκραδ καὶ Νοβογορόδου ἀπὸ τοῦ 1943. Μέλος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ἀπὸ τοῦ Σεπτεμβρίου τοῦ 1943 καὶ Τοποτηρητὴς τοῦ Πατριαρχικοῦ Θρόνου, συμφώνως τῇ Διαθήκῃ τοῦ ἀοιδίμου Πατριάρχου Σεργίου, ἀπὸ Μαΐου τοῦ 1944. Ὡς Μητροπολίτης Λένινγκραδ καὶ Νοβογορόδου ὁ Πατριάρχης Ἀλέξιος παρέμεινε καθ' ὅλην τὴν πολιορκίαν ἐν Λένινγκραδ καὶ ἐπαρασημοφορήθη διὰ τοῦ Μεταλλίου τῆς Ἀμύνης τοῦ Λένινγκραδ.

ΤΑ ΑΝΤΑΛΛΑΓΕΝΤΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑΤΑ.

Τῷ Παναγιωτάτῳ Βενιαμίν, Οἰκουμενικῷ Πατριάρχῃ.

Τὸν Παναγιώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ρώμης, καὶ Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην Κύριον Κύριον Βενιαμίν, ἀγαπητὸν ἐν Χρι-

ΣΤΥΓΜΙΟΤΥΠΑ ΕΚ ΤΗΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΗΣ
ΕΝ ΜΟΣΧΑι ΕΚΛΟΓΗΣ

στῷ Πατέρα καὶ συλλειτουργόν, εὐσεβάστως ἐν φιλήματι ἁγίῳ περιπτυσσόμενοι, ὑπερήδιστα προσαγορεύομεν.

Ἡ ἐπιθυμία ἡμῶν ὅπως τηρήσωμεν, κατὰ τὴν ἐντολὴν τοῦ Ἀποστόλου, «τὴν ἑνότητα τοῦ Πνεύματος ἐν τῷ συνδέσμῳ τῆς εἰρήνης» (Ἐφεσ. δ' 3) καὶ τὸ ἀρχαῖον, παλαιόθεν τηρούμενον ἐν τῇ Ἁγίᾳ ἡμῶν Ἐκκλησίᾳ, ἔθος, ὠθοῦσιν ἡμᾶς ὅπως πανευσεβάστως πληροφορήσωμεν τὴν Ὑμετέραν Ἁγιωσύνην περὶ τῶν προσεχῶν πράξεων ἐν τῇ ἡμετέρᾳ Ρωσσικῇ Ὀρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ.

Ἡ Ρωσσικὴ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία, θρηνήσασα τὴν αἰφνίδιον μετάστασιν εἰς τὰς ἄνω σκηνὰς τοῦ ἀγαπητοῦ αὐτῆς Πρωθιεράρχου Ἁγιωτάτου Πατριάρχου Σεργίου, ἐπιλαμβάνεται τῶν προκαταρκτικῶν μέτρων πρὸς ἐκλογὴν ἐκ μέσου τῶν ἀρχιποιμένων αὐτῆς ἀξίου διαδόχου τοῦ ἐν Θεῷ ἀναπαυθέντος Πατριάρχου.

Παρ' ἡμῖν, ὃν τρόπον καὶ παρὰ ταῖς ἄλλαις Ὀρθοδόξοις Ἐκκλησίαις τῆς Ἀνατολῆς, ἡ μεγάλη αὕτη πρᾶξις πάντοτε ἐγίνετο ἐν ἐπιτοπίοις Συνόδοις τῆς Ρωσσικῆς Ἐκκλησίας. Τὰς Συνόδους ταύτας ἀπαραιτήτως ἀπετέλουν πάντες οἱ Ἐπαρχιακοὶ Ἀρχιερεῖς, αὐτοπροσώπως ἢ διὰ τῶν πληρεξουσίων αὐτῶν, ὁμοῦ μετὰ τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ κλήρου καὶ τοῦ ποιμνίου αὐτῶν. Εἴς τινας τῶν ἡμετέρων Συνόδων, προσκλήσει τῶν Ἀρχῶν τῆς Μόσχας, παρέστησαν Ἱεράρχαι τῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν τῆς Ἀνατολῆς, λαβόντες ἐνίοτε μέρος εἰς τὰς πράξεις τῶν Συνόδων.

Νῦν, ἡ Ἱερὰ Πατριαρχικὴ Σύνοδος, φυλάττουσα καὶ τηροῦσα τὰς ἁγίας παραδόσεις τῆς πατρίου ἀρχαιότητος, ἐπιθυμεῖ νὰ τηρήσῃ καὶ τὸ ἀρχαῖον τοῦτο ἔθος τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν, ἵνα ἡ ἀδελφικὴ ἑνότης τῶν Ἐκκλησιῶν τῆς Ἀνατολῆς καὶ ἡ ἑνότης τοῦ ὀρθοδόξου κόσμου παραμένωσιν ἄθικτοι καὶ ἐνισχύωνται διὰ τῆς ἀμοιβαίας ἡμῶν ἐπικοινωνίας.

Πεποιθότες ὅτι καὶ ἡ Ὑμετέρα ἐν Κυρίῳ Ἁγιωσύνη, ἐμφορουμένη ὑπὸ τῶν αὐτῶν ἐπιθυμιῶν καὶ τῶν αὐτῶν τάσεων, θὰ στηρίξῃ, ἐν εὐνοϊκῇ δυνατότητι, τὴν ἑνότητα καὶ τὴν κοινωνίαν μετὰ τῆς ἡμετέρας Ρωσσικῆς Ἐκκλησίας, ἀποφασίζομεν νὰ παρακαλέσωμεν Ὑμᾶς, Παναγιώτατε Δέσποτα, ὅπως προσέλθητε εἰς τὴν Τοπικὴν ἡμῶν Σύνοδον, ὡς ὁ τιμιώτερος ἐκ τῶν ξένων ἡμῶν.

Αἱ περιστάσεις δὲν εἶνε εὐνοϊκαί. Ὁ Κύριος ηὐλόγησε διὰ μεγάλων, πρωτοφανῶν ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῶν πολέμων, νικῶν τὸν γενναῖον στρατὸν τῆς χώρας ἡμῶν. Ἡ Κυβέρνησις ἡμῶν λαμβάνει πάντα τὰ μέτρα πρὸς ἐξύψωσιν καὶ ἀνάπτυξιν πασῶν τῶν ὑλικῶν καὶ πνευματικῶν δυνάμεων τοῦ ἡμετέρου λαοῦ. Αὕτη μετὰ πάσης ἀγαθῆς διαθέσεως φέρεται καὶ πρὸς τὴν ἡμετέραν Σύνοδον.

Παρακαλοῦμεν τοίνυν Ὑμᾶς ὅπως ἀναλάβητε τὸ ἔργον τῆς ἐλεύσεως

εἰς τὴν Σύνοδον ἡμῶν, εἰς Μόσχαν, καὶ ποιήσητε οὕτω ἔκδηλον τὴν ἀδελφικὴν ἑνότητα τῶν Ἐκκλησιῶν ἡμῶν ἐν πνεύματι καὶ δυνάμει ἀμοιβαίας ἐν Χριστῷ ἀγάπης.

Ἡ Σύνοδος κατάρξεται τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς τὴν 30ὴν Ἰανουαρίου τοῦ ἀρξαμένου 1945 ἔτους, δι' ὃν χρόνον μετὰ μεγάλης χαρᾶς ἀναμένομεν τὴν ἔλευσιν Ὑμῶν, ἐπὶ τοῦ παρόντος δὲ τὴν ἀναγγελίαν ἀπὸ μέρους τῆς Ὑμετέρας Παναγιότητος τῆς λήψεως τῆς παρούσης ἐπιστολῆς ἡμῶν καὶ τῆς ἀποφάσεως Αὐτῆς ὅπως ἔλθῃ πρὸς ἡμᾶς.

Ἐγκαρδίως παρακαλοῦντες τὴν Ὑμετέραν Ἁγιωσύνην ὅπως διὰ τῶν θεοπειθῶν Αὐτῆς εὐχῶν στηρίξῃ τὸ ἀρξάμενον ἱερὸν ἡμῶν ἔργον, ἡμεῖς αὐτοὶ ἱκετεύομεν τὸν Ὕπατον Ἀρχιποίμενα ὅπως ἐνισχύσῃ τὰς δυνάμεις τῆς Ὑμετέρας Παναγιότητος καὶ χαρίσηται Αὐτῇ τὴν οὐράνιον Αὐτοῦ βοήθειαν ἐν τῷ ἐπικειμένῳ ταξιδίῳ Αὐτῆς.

Τῆς Ὑμετέρας Παναγιότητος, ἀγαπητοῦ ἐν Χριστῷ Πατρὸς καὶ συλλειτουργοῦ, ἐγκάρδιοι πρὸς Θεὸν εὐχέται.

Ταπεινὸς ***Ἀλέξιος***, Μητροπολίτης Λένινγκραδ καὶ Νοβογορόδου,

Πατριαρχικὸς Τοποτηρητής, καὶ ἡ Ἱερὰ Σύνοδος.

Ἐν Μόσχᾳ, τῇ 25 Νοεμβρίου 1944.

* * *

Ἀριθ. Πρωτ. 4.

Σεβασμιώτατε Μητροπολῖτα Λένινγκραδ καὶ Νοβογορόδου, ἐν ἁγίῳ Πνεύματι ἀγαπητὲ ἀδελφὲ καὶ συλλειτουργὲ τῆς ἡμῶν Μετριότητος κύριε Ἀλέξιε, Τοποτηρητὰ τοῦ Ἁγιωτάτου Πατριαρχικοῦ Θρόνου Μόσχας, χάρις εἴη τῇ ὑμετέρᾳ Σεβασμιότητι καὶ εἰρήνη πάρὰ Θεοῦ.

Ἄσμενοι ἐκομισάμεθα ἄρτι τὸ ἀπὸ 25 Νοεμβρίου τοῦ λήξαντος ἔτους γράμμα τῆς ὑμετέρας φίλης Σεβασμιότητος καὶ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, δι' οὗ προήχθητε πληροφορῆσαι ἡμᾶς περὶ τῆς ἐπικειμένης ἐκλογῆς διαδόχου τοῦ ἐν Κυρίῳ ἀναπαυθέντος ἀειμνήστου Πατριάρχου Σεργίου, παρακαλέσαι δ' ἅμα ἡμᾶς ὅπως προσέλθωμεν καὶ παραστῶμεν ἐν τῇ συγκληθησομένῃ αὐτόθι πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον Γενικῇ Τοπικῇ Συνελεύσει.

Ἰδιαιτέραν ὅλως, μετὰ τῆς περὶ ἡμᾶς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου, ἠσθάνθημεν χαράν, κατιδόντες τήν τε ἀγαστὴν πρὸς τὰς παραδόσεις τῆς Ἁγιωτάτης Ρωσσικῆς Ἐκκλησίας ἀφοσίωσιν ὑμῶν, τήν τε πρόφρονα καὶ ἀγαθὴν ἔφεσιν ὑπὲρ τῆς διατηρήσεως καὶ τῆς ἐπὶ μᾶλλον ἐνισχύσεως τῆς ἀμοιβαίας

κοινωνίας τῶν ἀποτελουσῶν τὸ πάγκαλον συγκρότημα τῆς Ἁγίας ἡμῶν Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ἐπὶ μέρους Ὀρθοδόξων Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν, καὶ τὴν πολλὴν ὑμῶν πρὸς τὸ πρόσωπον ἡμῶν καὶ πρὸς τὴν καθ' ἡμᾶς Μητέρα Ἁγίαν τοῦ Χριστοῦ Μεγάλην Ἐκκλησίαν ἀγάπην καὶ τιμήν.

Ἀπὸ μέσης καρδίας εὐχαριστοῦμεν διά τε τὴν γενομένην ἡμῖν πρόφρονα πρόσκλησιν καὶ διὰ τὰ ἀγαθὰ καὶ φιλάδελφα αἰσθήματα ὑμῶν.

Σφόδρα ἐπεθυμοῦμεν ὄντως ἵνα παραστῶμεν κατὰ τὴν ἱστορικὴν ταύτην στιγμὴν ἐν τῇ Συνελεύσει ὑμῶν, ἐν ᾗ ἡ Ἁγιωτάτη ὑμῶν Ἐκκλησία ἀναδείξει τὸν ἄξιον καὶ τετιμημένον Προκαθήμενον αὐτῆς. Τούτου ἕνεκα τὰ μάλιστα λυπούμεθα, ὅτι λόγοι ἀνώτεροι τῆς θελήσεως ἡμῶν, ἥ τε προβεβηκυῖα ἡμῶν ἡλικία, ἥ τε καταλαβοῦσα ἡμᾶς ἀσθένεια καὶ αἱ ἐκ τοῦ χειμῶνος πολλαί, διὰ τὴν ἀνάληψιν τοσούτῳ μακροῦ ταξιδίου, δυσχέρειαι, παρακωλύουσι τὴν πραγματοποίησιν τῆς ἐπιθυμίας ἡμῶν ταύτης. Οὐδὲν ἧττον, καὶ μακρὰν ὑμῶν εὑρισκόμενοι τῷ σώματι, ἐσόμεθα μεθ' ὑμῶν τῷ πνεύματι, ἐπευλογοῦντες τὰς ἐργασίας τῆς Συνελεύσεως ὑμῶν.

Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὴν Ἁγίαν Αὐτοῦ Ἐκκλησίαν πρὸς ἁγιασμὸν καὶ τελείωσιν τῶν ἀνθρώπων ἐπὶ τῆς γῆς συστησάμενος καὶ ποιμένας ἐν αὐτῇ καταστήσας, κατευθύναι τὰς ἐργασίας τῆς Συνελεύσεως πρὸς ἀνάδειξιν τοῦ μᾶλλον καταλλήλου προσώπου, ἵνα, ὑπὸ τὴν συνετὴν καὶ ζηλωτὴν καθοδήγησιν αὐτοῦ, ἡ πεφιλημένη ἡμῖν Ἁγιωτάτη ἀδελφὴ Ρωσσικὴ Ἐκκλησία ἀπερίσπαστος χωρήσῃ εἰς τὴν ἐν Θεῷ διακυβέρνησιν καὶ διαποίμανσιν τοῦ εὐσεβοῦς καὶ φιλοχρίστου πληρώματος αὐτῆς.

Ταῦτα ἐν ἀγάπῃ ἀδελφικῇ ἀποκρινόμενοι ὑμῖν, αἰτούμεθα ἐφ' ὑμᾶς, ἅπασαν τὴν σεβασμίαν Ἱεραρχίαν, τὸν εὐαγῆ κλῆρον καὶ τοὺς εὐσεβεῖς πιστούς, πλουσίαν τὴν χάριν καὶ τὸ ἄπειρον ἔλεος τοῦ Θεοῦ.

,αϠμε'. Ἰανουαρίου ιγ'.

† *Ὁ Κωνσταντινουπόλεως* ἀγαπητὸς ἐν Χριστῷ ἀδελφός.

* * *

Μητροπολίτην Λένινγκραδ Ἀλέξιον,
Τοποτηρητὴν Πατριαρχικοῦ Θρόνου Μόσχας
Μόσχαν.

Ἐπικειμένη ἐκλογῇ Πατριάρχου Μόσχας ἀποστέλλομεν ὡς ἐκπρόσωπον ἡμῶν τὸν ἐν Λονδίνῳ Μητροπολίτην Θυατείρων Γερμανόν, Ἔξαρχον Δυτικῆς καὶ Κεντρῴας Εὐρώπης καὶ Πατριαρχικὸν Ἀποκρισιάριον. Εὐλογήσαι Κύριος ἔργον Συνελεύσεως.

18)1)1945. Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης ***Βενιαμίν.***

* * *

Μητροπολίτην Λένινγκραδ 'Αλέξιον,
Πατριαρχικὸν Τοποτηρητήν.
Μόσχαν.

Γηθόσυνοι χαιρετίζομεν ἔναρξιν ἐργασιῶν Ἱερᾶς Ἐκλογικῆς Συνελεύσεως. Μεγάλη Ἐκκλησία εὐλογεῖ, εὔχεται πλήρη εὐόδωσιν σκοποῦ. Κύριος ὁ Θεὸς τελειώσαι ἅγιον ἔργον Συνελεύσεως ἀγαθῷ, δόξῃ ἀδελφῆς Ρωσσικῆς Ἐκκλησίας.

29)1)1945. Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης ***Βενιαμίν.***

* * *

Παναγιώτατον Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην Βενιαμὶν
Ἰσταμπούλ-Φανάριον.

Μόσχα, 9)2) 1945.

Ἐπ' εὐκαιρίᾳ ἀνυψώσεως καὶ ἐνθρονίσεως ἡμῶν εἰς τὸν Θρόνον Μόσχας καὶ πάσης Ρωσσίας, ἀποστέλλομεν Ὑμετέρᾳ Παναγιότητι καὶ Μητρὶ Ἐκκλησίᾳ τὰ σεβάσματα καὶ τοὺς ἐγκαρδίους ἡμῶν χαιρετισμούς, εὐχόμενοι ὅπως Κύριος ἡμῶν φυλάττῃ Ὑμετέραν Παναγιότητα ἐν ὑγείᾳ καὶ παρέχῃ πᾶσαν πρόοδον καὶ εὐημερίαν Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ Κωνσταντινουπόλεως.

Ἀλέξιος Πατριάρχης Μόσχας καὶ πάσης Ρωσσίας.

* * *

Μακαριώτατον Πατριάρχην Μόσχας καὶ πάσης Ρωσσίας Ἀλέξιον
Μόσχαν.

Ἔμπλεοι χαρᾶς χαιρετίζομεν ἐκλογήν, ἐνθρόνισιν Ὑμετέρας ἀγαπητῆς Μακαριότητος Ἁγιώτατον Πατριαρχικὸν Θρόνον πεφιλημένης ἀδελφῆς Ρωσσικῆς Ἐκκλησίας. Ἀπευθύνοντες ἐγκάρδια συγχαρητήρια Μητρὸς Μεγάλης Ἐκκλησίας καὶ ἡμῶν, ἐπικαλούμεθα ἐνίσχυσιν, εὐλογίαν Κυρίου, εὐχόμενοι πολυετῆ, τετιμημένην καὶ ἔνδοξον Πατριαρχείαν.

12)2)1945 Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης ***Βενιαμίν.***

ΕΠΙ ΤΗι ΑΡΣΕΙ ΤΟΥ ΒΟΥΛΓΑΡΙΚΟΥ ΣΧΙΣΜΑΤΟΣ

ΕΒΔΟΜΗΚΟΝΤΑ ΤΡΙΑ ἔτη ἐπέρασαν μὲ τὴν ἀναμονὴν νὰ ἀρθῇ τὸ Σχίσμα. Καὶ ἡ μεγάλη αὐτὴ νύκτα ἔκαμνε τὸν ἥλιον τῆς Ὀρθοδοξίας περισσότερον ποθητόν. Τὸ φῶς του σήμερον πόσον εἶναι ὡραῖον! Ὁ πόλεμος, ἡ προσέγγισις τοῦ θανάτου δίδει εἰς τὴν στιγμὴν ἀξίαν.

Ὁ Θεὸς ηὐδόκησε καὶ τὸ Σχίσμα μετεμορφώθη εἰς ἑνότητα. Ἐπάνω ἀπὸ τὰ μίση ἡ Ὀρθοδοξία ἐνίκησεν. Ἐπάνω ἀπὸ τὸν πόλεμον ἔγινεν εἰρήνη, ἡ ἀπαρχὴ τῆς μεγάλης εἰρήνης, ὁ πρόλογός της. Θὰ φυσήσουν καιροὶ καλύτεροι, αὐτὴ εἶναι ἡ προσδοκία μας, ἡ πίστις μας.

* * *

Πίσω ἀπὸ κάθε νύκτα εἶναι ἡ αὐγή, ἀπὸ κάθε χειμῶνα ἡ ἄνοιξις, τὸ Πάσχα, ἡ Ἀνάστασις. Αὕτη ἡ κλητὴ ἡμέρα, ἡ μία, ἡ ἁγία. Ἡ σημερινὴ ἡμέρα εἶναι νέα, ὡραία. Ἡ σημερινὴ χαρὰ ἁγνή, βαθεῖα. Ἀνοίγομε κάθε θύρα. Δεχόμεθα κάθε λέξιν, ὡσὰν πολύτιμο θησαυρό.

Αἰσθανόμεθα πάντοτε πλησίον μας τὸν Θεόν. Πλημμυριζόμεθα ἀπὸ ἀγάπην, ἀπὸ ἀναμονήν. Ἀτενίζομεν τὴν ζωὴν χωρὶς ἐπιφύλαξιν, χωρὶς φόβον, χωρὶς κανένα ὑπολογισμόν. Μὲ αἴσθημα γενναῖο δι' ὅ,τι γίνεται νέο, μεγάλο, ἅγιο.

Αἱ θεωρίαι, αἱ λέξεις, δὲν φθάνουν, ζυγίζουν αἱ πράξεις. Ἔχομεν θωπείας οἱ Χριστιανοί, ἔχομεν παραμυθίας, ὡσὰν τὴν ἠῶ, ὡσὰν τὴν θερμότητα τὴν ἐαρινή, ὡσὰν τὸν καρπὸ τῆς ἀμπέλου, ὡσὰν τὸν χρυσὸ τοῦ φθινοπώρου. Παρακαθήμεθα εἰς τράπεζαν ἀρρήτου τρυφῆς. Προγευόμεθα τὴν μακαριότητα, ὁραματιζόμεθα τὴν αἰωνιότητα. Μέσον ἡμῶν εἶναι καὶ μένει ὁ Χριστός.

* * *

Συνεφάγομεν εἰς τὴν Τράπεζαν τὴν μυστικήν, καὶ μαζί μας συνέφαγον καὶ οἱ ἄγγελοι. Εἴδαμε τὴν νύκτα νὰ μεταμορφώνεται εἰς φῶς, κάθε στιγμὴ νὰ γίνεται μαργαριτάρι.

Ἔλαμψε καὶ πάλιν ἡ μεγάλη χριστιανικὴ ἀλήθεια ὅτι ἡ ἀγάπη καὶ ἡ προσπάθεια μεταβάλλουν καὶ τὰς ἐλλείψεις καὶ τὰς ἁμαρτίας καὶ τὴν δυστυχίαν εἰς τὸν πολυτιμότερο θησαυρὸ τῆς ζωῆς.

Ἐπίαμεν ἀπὸ τὴν αὐτὴν ἄμπελον, ἀπὸ τὸ αὐτὸ ἀνεξάντλητον Ποτήριον, τὸ ποτήριον τῆς πίστεως, τὸ ποτήριον τῶν καθαρμῶν τῶν Πατέρων μας.

* * *

Πόσοι Πατριάρχαι δὲν ἐπόθησαν νὰ ἴδουν τὴν ἡμέραν αὐτήν, πόσοι μελεταὶ τῆς ἱστορίας μας! Οἱ μαθηταὶ τῆς Θεολογικῆς μας Σχολῆς δὲν

θὰ βλέπουν ἀπὸ τώρα καὶ ὕστερα εἰς τὸ κεφάλαιον αὐτὸ τὸν Καθηγητὴν τῆς Ἱστορίας λυπημένον. Ἡ ἐλπίδα του ἐδικαιώθη. Τὸ τέλος—ὅπως τὸ ἐπίστευε—ἦτο καλόν, δόξα τῆς Ἐκκλησίας, πνευματικὴ κατάκτησις.

Οἱ Ἀρχιγραμματεῖς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ξεύρουν ποία ἦτο ἡ μεγάλη ἀνησυχία αὐτοῦ ἢ ἐκείνου τοῦ Πατριάρχου, αὐτοῦ ἢ ἐκείνου τοῦ Συνοδικοῦ, αὐτῆς ἢ ἐκείνης τῆς ἐποχῆς, ὅλοι ἐπόθουν νὰ ἔλθῃ ἡ ἡμέρα τῆς ἀγάπης, ἡ ἑνότης, τὸ θεμέλιον τοῦτο τῆς ἁγίας μας Ἐκκλησίας, ἡ δύναμίς της, ἡ ὡραιότης της, ἡ διατράνωσις τῆς ἐν μέσῳ ἡμῶν παρουσίας τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

* * *

Ἀπὸ τὰ ἐρείπια τοῦ κόσμου αἱ νέαι γενεαὶ ἀναβαίνουν μὲ ἀναγεγεννημένας τὰς ἀξίας τοῦ ἐνθουσιασμοῦ, τῆς ἀνιδιοτελείας καὶ τῆς αὐταπαρνήσεως, καὶ ἡ ζωὴ πλέον μετρεῖται ὄχι μὲ τὸ χρῆμα, μὲ τὴν ὕλην, ἀλλὰ μὲ τὴν θυσίαν καὶ τὴν ἐγρήγορσιν.

Δὲν ὑπάρχομεν, ἀλλὰ δημιουργούμεθα. Θὰ κτίσωμεν τὴν ζωὴν ἀπὸ τὰ στοιχεῖα τὰ ὁποῖα μᾶς δίδονται. Καλούμεθα νὰ δημιουργήσωμεν τὸν ἑαυτόν μας, τὴν κοινωνίαν, τὸν κόσμον.

Τὰ μεγάλα ἔργα τροφοδοτοῦνται καὶ ἀπὸ τὰ ἐλαττώματα καὶ τὰ ἁμαρτήματα, τὰ ὁποῖα παραμερίζει κανείς, ἀπομακρύνει. Ὅλα πρέπει νὰ μεταβληθοῦν εἰς πλοῦτον, εἰς οἰκοδομήν, εἰς ἁγιότητα. Ἔχομεν ὅλοι νὰ λύσωμεν ἕνα πρόβλημα: νὰ σωθῶμεν, καὶ πρὸς τοῦτο χρειάζεται προσπάθεια. Τὸ νὰ σωθῶμεν ἢ νὰ χαθῶμεν ἀπὸ ἡμᾶς ἐξαρτᾶται. Ὁ κόσμος κρίνεται εἰς τὴν χοάνην αὐτήν, τὴν δημιουργικήν, καὶ ἀγοράζει πολὺ ἀκριβὰ ὅ,τι πολύτιμον καὶ ἅγιον ἔχει ἡ ἀνθρωπότης. Δὲν μᾶς ἐπιτρέπεται δι' αὐτὸ ἡ ὀλιγωρία.

Τὴν ἀλήθειαν αὐτὴν κατενόησαν οἱ νέοι καὶ ἀποθνήσκουν τόσον πρόθυμα, καὶ ἔκαμαν τὸν θάνατον ἱερὸν προνόμιόν των. Καὶ ἔγιναν οἱ πεσόντες νεκροὶ ζηλευτοί.

Πρέπει νὰ ἐναγκαλισθῶμεν ὅσα ἰδανικὰ ἔχουν προδοθῆ. Πρέπει νὰ περιπτυχθῶμεν ὁ ἕνας τὸν ἄλλον. Ἔχομεν ἀνάγκην ἀπὸ ἀρχάς, ἀπὸ ἑνότητα, ἀπὸ εἰρήνην, ἀπὸ ἀλήθειαν. Θὰ προχωρήσωμεν πρὸς τὰ ἐμπρὸς ὅλοι μαζί. Οἱ ἄνθρωποι δὲν πρέπει νὰ βασιλεύσουν μόνον εἰς τὰ πράγματα, εἰς τὴν ὕλην, ἀλλὰ πρέπει νὰ κατανοήσουν καὶ τοὺς ἀνθρώπους, καὶ νὰ κάμουν ὑπόθεσίν των ὅ,τι ἔχει ἀξίαν αἰωνίαν.

* * *

Αὐτὸ εἶναι τὸ συμπέρασμά μας. Ἐδικαιώθη ἡ πίστις μας εἰς τὴν νίκην τῆς ἀληθείας καὶ τῆς δικαιοσύνης. Ἐθριάμβευσεν ἡ Ὀρθοδοξία. Δὲν ἔμειναν ἄγονοι αἱ νύκτες ἑβδομήκοντα τριῶν ἐτῶν, εἰσηκούσθησαν αἱ

ἐκτενεῖς δεήσεις τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῶν ἐκλεκτῶν τέκνων της. Ὕστερα ἀπο τὸν μόχθον καὶ τὴν ἐγκαρτέρησιν ἡ ἄνοιξις καὶ τὸ θέρος ἦλθαν, καὶ ὁ καρπὸς ὁ καλὸς ἀνέβη εἰς τὸ δένδρον καὶ ὡρίμασε.

Ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ εἶναι ἀπροσμέτρητη καὶ προσπερνᾷ κάθε μας ἀξιομισθία. Ὅ,τι καὶ ἂν κάμωμεν εἴμεθα ἀνάξιοι τῆς θείας Του προνοίας. Ἐκεῖνος ἔρχεται πάντοτε πρὸς ἡμᾶς, καὶ ὄχι ἡμεῖς πρὸς ἐκεῖνον. Τὴν παρουσίαν Του αἰσθανόμεθα ὡς γλυκεῖαν θερμότητα εἰς τὸ μέσον τοῦ γύρω μας χειμῶνος. Καὶ ὅταν ἀπομακρυνώμεθα ἀπὸ αὐτὸν καὶ ὅταν εἴμεθα χωρισμένοι ἀπὸ τὸν ἀδελφόν μας, μᾶς παρακολουθεῖ ὡσὰν τὸν Ἰακώβ, εἰς τὴν νύκτα του, εἰς τὴν πορείαν του εἰς τὴν ἔρημον. Αὐτὸς ποὺ εἶπε εἰς τὸν Ἰακώβ : «Εἶμαι μαζί σου, θὰ σὲ διαφυλάξω ὅπου καὶ ἂν μεταβῇς. Θὰ σὲ φέρω πίσω εἰς τὴν χώραν αὐτήν. Διόλου δὲν θὰ σὲ ἀφήσω ἕως ὅτου γίνῃ ἡ ὑπόσχεσίς μου.»

Νὰ εἶναι δοξασμένον καὶ εὐλογημένον τὸ ὄνομά Του !

† Ο ΛΑΟΔΙΚΕΙΑΣ ΔΩΡΟΘΕΟΣ

Η ΑΡΣΙΣ
ΤΟΥ ΒΟΥΛΓΑΡΙΚΟΥ ΣΧΙΣΜΑΤΟΣ

ΑΙ ΕΠΙ ΤΟΥΤΩι ΕΠΙΣΗΜΟΙ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑΙ ΠΡΑΞΕΙΣ ΚΑΙ ΤΕΛΕΤΑΙ.

ΕΙΝΑΙ ΓΝΩΣΤΑΙ αἱ συνθῆκαι καὶ οἱ λόγοι οἱ προκαλέσαντες ἐν ἔτει 1872 τὸ βουλγαρικὸν ἐκκλησιαστικὸν Σχίσμα καὶ πῶς ἡ κατάστασις αὕτη τῆς ἐκκλησιαστικῆς κατακρίσεως, ὑφ' ἣν εὑρέθη σύμπασα ἡ ἐν Βουλγαρίᾳ Ἐκκλησία, ἐσυνεχίσθη μέχρι τοῦ νῦν, ἐμφανίζουσα λυπηρὰν ἐν τῷ σώματι τῆς ὅλης Ἁγίας Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ἀνωμαλίαν.

Ἡ ἄρσις τοῦ Βουλγαρικοῦ Σχίσματος, ἥτις πάντοτε ἀπετέλεσεν ἱερὰν προσδοκίαν τῆς Μητρὸς Μεγάλης Ἐκκλησίας, ἐγένετο, ὡς γνωστόν, ἐν τῇ κατὰ τὸ ἔτος 1930 συνελθούσῃ ἐν Ἁγίῳ Ὄρει Προκαταρκτικῇ Διορθοδόξῳ Ἐπιτροπῇ ἀντικείμενον ἰδιαιτέρας σκέψεως, διετυπώθη δὲ ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς ταύτης ἡ εὐχὴ ὅπως, ἐν συνεννοήσει μετὰ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ἡ Ἁγιωτάτη Ἐκκλησία τῶν Ἱεροσολύμων ἀναλάβῃ ἵνα μεσολαβήσῃ πρὸς διευθέτησιν τοῦ ζητήματος.

Τὴν εὐχὴν ταύτην, εὑρίσκουσαν πλήρη ἀπήχησιν εἰς τὰ αἰσθήματα καὶ τὰς σκέψεις τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας, ἐν ἀγάπῃ ἀποδεχθὲν τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, εἶχε διαβιβάσῃ μετὰ καὶ τῶν σχετικῶν ὅρων, οἵτινες θὰ ἀπετέλουν τὴν κανονικὴν βάσιν τῆς ἐπικοινωνίας καὶ ἄρσεως τοῦ Σχίσματος, πρὸς τὴν Σιωνίτιδα Ἐκκλησίαν, αὕτη δὲ προφρόνως ἀνταποκριθεῖσα ἀνέλαβεν ἀμέσως τὴν σχετικὴν ἐνέργειαν παρὰ τῇ ἐν Βουλγαρίᾳ Ἐκκλησιαστικῇ Ἀρχῇ.

Πῶς ἤρξαντο καὶ ἐξειλίχθησαν αἱ σχετικαὶ διαπραγματεύσεις, ποῖοι οἱ τελικῶς διατυπωθέντες καὶ ἀποδεκτοὶ γενόμενοι ὅροι τῆς κανονικῆς διευθετήσεως τοῦ ζητήματος καὶ ποῖοι οἱ προβληθέντες τὴν τελευταίαν στιγμὴν ὑπὸ τῆς Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας λόγοι περὶ ἀναβολῆς τῆς ὁριστικῆς διακανονίσεως αὐτοῦ, λεπτομερῶς εἰσιν ἐκτεθειμένα ἐν τῷ τεύχει τῆς «Ὀρθοδοξίας» τοῦ μηνὸς Φεβρουαρίου τοῦ ἔτους 1935.

Ἐπανερχομένη κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ παρόντος ἔτους εἰς τὸ ζήτημα ἡ ἐν Βουλγαρίᾳ Ἐκκλησία, ἐζητήσατο εὐλαβῶς παρὰ τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας τὴν συνέχισιν καὶ τὴν ὁλοκλήρωσιν τοῦ ἀνακοπέντος τότε ἱεροῦ ἔργου, ἀπέστειλε δὲ ἐπὶ τούτῳ Ἀντιπροσωπείαν πρὸς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον ἐκ τῶν Μητροπολιτῶν Νευροκοπίου κ. Βόριδος καὶ Τυρνόβου

κ. Σωφρονίου, ὡς καὶ τοῦ ἐνταῦθα εὑρισκομένου Ἐπισκόπου Βελισσοῦ κ. Ἀνδρέου, κομίζουσα τὰ σχετικὰ γράμματα τῆς Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας, διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐπὶ τούτῳ συγκληθεῖσα τῇ 8ῃ τοῦ λήξαντος μηνὸς Φεβρουαρίου ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ Α΄ τῇ τάξει σεβ. Μητροπολίτου Χαλκηδόνος κ. Μαξίμου, τῆς Α. Θ. Παναγιότητος ἀσθενούσης, ἡ Ἁγία καὶ Ἱερὰ Σύνοδος εἰς ἔκτακτον συνεδρίαν καὶ ἐπιληφθεῖσα τοῦ ζητήματος, κατήρτισεν Ἔκτακτον Συνοδικὴν Ἐπιτροπὴν ἐκ τῶν σεβ. Μητροπολιτῶν Χαλκηδόνος κ. Μαξίμου, Σάρδεων κ. Γερμανοῦ, Εἰρηνουπόλεως κ. Κωνσταντίνου καὶ Λαοδικείας κ. Δωροθέου πρὸς διαπραγμάτευσιν τοῦ ὅλου ζητήματος.

Τὴν 9ην τοῦ μηνὸς οἱ Βούλγαροι ἀρχιερεῖς, προσελθόντες εἰς τὰ Πατριαρχεῖα, ἐγένοντο δεκτοὶ παρὰ τῇ Α. Θ. Παναγιότητι, αὐθημερὸν δὲ ἐγένετο ἡ πρώτη μετὰ τῆς Ἐκτάκτου Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπικοινωνία.

Αἱ σχετικαὶ διαπραγματεύσεις, διεξαχθεῖσαι εἰς τρεῖς ἐπὶ τούτῳ συνεδρίας (9, 12 καὶ 19 Φεβρουαρίου), κατέληξαν εἰς τὴν ἀπὸ μέρους τῆς τε Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ τῆς Βουλγαρικῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἀντιπροσωπείας ἐπίσημον ὑπογραφὴν τοῦ Πρωτοκόλλου τῶν ὅρων τῆς ἄρσεως τοῦ Σχίσματος, ὡς εἶχον οὗτοι διατυπωθῇ ἐν ἔτει 1934, καὶ τὸν καθορισμὸν πασῶν τῶν συναφῶν λεπτομερειῶν, περὶ ὧν πάντων καὶ ὑπέβαλεν ἡ Συνοδικὴ Ἐπιτροπὴ ἀναλυτικὴν ἔκθεσιν πρὸς τὴν Α. Θ. Παναγιότητα καὶ τὴν Ἁγίαν καὶ Ἱερὰν Σύνοδον.

Ἐφ᾽ ᾧ συνελθοῦσα καὶ αὖθις ἡ Ἁγία καὶ Ἱερὰ Σύνοδος ὑπὸ τὴν προεδρείαν τῆς Α. Θ. Παναγιότητος εἰς ἔκτακτον συνεδρίαν τῇ 22ᾳ Φεβρουαρίου, προῆλθεν εἰς τὰς ἀκολούθους ἀποφάσεις:

α) Ἦρε τὴν ἐν τῷ παρελθόντι, ἕνεκα τῶν γνωστῶν λόγων, κατάκρισιν τῆς Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας, αὐθημερὸν δὲ ἐν ἐπὶ τούτῳ Ἱερᾷ Τελετῇ, προεξαρχούσης τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, ἐν τῷ ἰδιαιτέρῳ Πατριαρχικῷ Παρεκκλησίῳ τοῦ Ἁγίου Ἀποστόλου Ἀνδρέου τοῦ Πρωτοκλήτου ἐπεσφράγισε τὴν ἀπόφασιν ταύτην δι᾽ ὑπογραφῆς σχετικῆς Πατριαρχικῆς καὶ Συνοδικῆς Πράξεως.

β) Ἐπηυλόγησε τὸ Αὐτοκέφαλον τῆς ἐν Βουλγαρίᾳ Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, κατοχυρώσασα τοῦτο διὰ Πατριαρχικοῦ καὶ Συνοδικοῦ Τόμου καὶ ὁρίσασα ἵνα ἡ ὑπογραφὴ καὶ ἡ ἐπίδοσις αὐτοῦ τῇ Βουλγαρικῇ Ἐκκλησιαστικῇ Ἀντιπροσωπείᾳ γένηται ἐν ἐπισήμῳ Τελετῇ, καὶ

γ) Ὥρισεν ὅπως τῇ Κυριακῇ, 25 Φεβρουαρίου, ἐν τῷ πανσέπτῳ Πατριαρχικῷ Ναῷ τελεσθῇ Πατριαρχικὴ καὶ Συνοδικὴ Λειτουργία, συνιερουργούντων καὶ τῶν Ἀπεσταλμένων τῆς Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας σεβ

Μητροπολιτῶν Νευροκοπίου κ. Βόριδος καὶ Τυρνόβου κ. Σωφρονίου καὶ τοῦ θεοφ. Ἐπισκόπου Βελισσοῦ κ. Ἀνδρέου.

Ἡ ἐν τῷ Πατριαρχικῷ Παρεκκλησίῳ ἱερὰ τελετὴ τῆς ὑπογραφῆς τῆς Πατριαρχικῆς καὶ Συνοδικῆς Πράξεως τῆς ἄρσεως τοῦ Σχίσματος, γενομένη συμφώνως τῇ ἐφεξῆς ἐν τῷ παρόντι τεύχει δημοσιευομένῃ τυπικῇ διατάξει, διεξήχθη ἐν βαθείᾳ συγκινήσει, ἰδιαιτέρως δὲ κατανυκτικὴ ὑπῆρξε καὶ ἡ ἐν τῷ πανσέπτῳ Πατριαρχικῷ Ναῷ τελεσθεῖσα ἐπίσημος, ἐν συμμετοχῇ καὶ τῶν Βουλγάρων Ἀρχιερέων, Λειτουργία τῆς Κυριακῆς 25ης Φεβρουαρίου. Ταύτης προεξῆρχεν, ἀσθενούσης τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, ὁ Α´ τῇ τάξει σεβ. Μητροπολίτης Χαλκηδόνος κ. Μάξιμος, συνιερουργησάντων τῶν σεβ. Μητροπολιτῶν Προύσης κ. Πολυκάρπου, Πριγκηπονήσων κ. Θωμᾶ, Σάρδεων κ. Γερμανοῦ, Θεοδωρουπόλεως κ. Λεοντίου, Εἰρηνουπόλεως κ. Κωνσταντίνου, Χριστουπόλεως κ. Μελετίου, Λαοδικείας κ. Δωροθέου καὶ Προικονήσου κ. Φιλοθέου.

Κατὰ τὴν θείαν Λειτουργίαν παρέστησαν ὁ Γενικὸς Πρόξενος τῆς Βουλγαρίας, ὁ στρατιωτικὸς ἀκόλουθος τῆς Βουλγαρίας ἐν στολῇ, ὁ Γενικὸς Πρόξενος τῆς Ρουμανίας, οἱ Ὑποπρόξενοι Σοβιετίας καὶ Πολωνίας, ἀντιπροσωπεῖαι τῶν λοιπῶν ἐνταῦθα Ὀρθοδόξων Προξενείων, οἱ Ὀφφικιάλοι τῆς Ἐκκλησίας, πλεῖστοι ἐκ τῶν τὰ πρῶτα φερόντων τῆς τε εὐσεβοῦς Ὁμογενείας καὶ τῆς ἐνταῦθα Βουλγαρικῆς Παροικίας καὶ πλῆθος πυκνὸν εὐσεβοῦς λαοῦ, κατακλύσαντος τόν τε Πατριαρχικὸν Ναὸν καὶ τὸν περίβολον.

Τὸν πανηγυρικὸν τῆς ἡμέρας ἐξεφώνησεν ἀπὸ τοῦ ἱ. ἄμβωνος ὁ Σχολάρχης τῆς ἐν Χάλκῃ Ἱερᾶς Θεολογικῆς Σχολῆς, πανιερώτατος Μητροπολίτης Νεοκαισαρείας κ. Χρυσόστομος, ἐν ἐπὶ τούτῳ δὲ προσλαλιᾷ, μεταφρασθείσῃ εἰς τὴν Ἑλληνικήν, ἀπευθυνόμενος πρὸς τὸ ἐκκλησίασμα ὁ Μητροπολίτης Νευροκοπίου, ἐξέφρασε τὴν ἐγκάρδιον χαρὰν τῆς Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας καὶ τὴν βαθεῖαν αὐτῆς πρὸς τὴν Μητέρα Ἐκκλησίαν εὐγνωμοσύνην ἐπὶ τῇ ἀποκαταστάσει τῆς ἐκκλησιαστικῆς εἰρήνης καὶ ἑνότητος καὶ διηρμήνευσε τὰς εὐχὰς αὐτῆς ὑπὲρ ὑγείας καὶ μακροημερεύσεως τῆς Α. Θ. Παναγιότητος καὶ δόξης καὶ εὐκλείας τοῦ Ἁγιωτάτου Οἰκουμενικοῦ Θρόνου.

Κατὰ τὴν Μεγάλην Εἴσοδον ὁ προεξάρχων σεβ. Μητροπολίτης Χαλκηδόνος κ. Μάξιμος ἰδιαιτέρως ἐμνημόνευσεν ἐν μὲν τοῖς ζῶσι τοῦ ὀνόματος τοῦ Μακαριωτάτου Μητροπολίτου Σόφιας καὶ Ἐξάρχου πάσης Βουλγαρίας κ. Στεφάνου, ἐν δὲ τοῖς τεθνεῶσι τῶν ὀνομάτων πάντων τῶν ἀπὸ τῆς λυπηρᾶς διαστάσεως τῶν τῆδε μεταστάντων Βουλγάρων κληρικῶν καὶ λαϊκῶν.

Κοινὴ λειτουργία ἐτελέσθη ὡσαύτως τῇ ἐφεξῆς Κυριακῇ (4ῃ Μαρτίου),

προεξάρχοντος καὶ αὖθις τοῦ Α΄ τῇ τάξει σεβ. Μητροπολίτου Χαλκηδόνος κ. Μαξίμου, ἐν τῷ ἐν Βαλατᾷ Βουλγαρικῷ Ἱερῷ Ναῷ τοῦ Ἁγίου Στεφάνου.

Ἡ ἐπίσημος τελετὴ τῆς ὑπογραφῆς τοῦ Πατριαρχικοῦ καὶ Συνοδικοῦ Τόμου τοῦ Αὐτοκεφάλου τῆς ἐν Βουλγαρίᾳ Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ τῆς ἐπιδόσεως αὐτοῦ εἰς τὴν Βουλγαρικὴν Ἀντιπροσωπείαν ἐγένετο τῇ 13ῃ Μαρτίου ἐν τῇ Αἰθούσῃ τοῦ Μ. Συνοδικοῦ, προεξαρχούσης τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, συμφώνως τῇ περαιτέρω ὡσαύτως δημοσιευομένῃ σχετικῇ τυπικῇ διατάξει.

Κατὰ τὴν τελετὴν παρῆσαν οἱ Βούλγαροι Ἀρχιερεῖς, ὁ Γενικὸς Πρόξενος τῆς Βουλγαρίας κ. Λάζαρος Ποπόβσκι, οἱ Ὀφφικιάλοι τῆς Ἐκκλησίας καὶ οἱ κληρικοὶ καὶ λαϊκοὶ Τμηματάρχαι τῶν Πατριαρχείων.

Συντελεσθέντος οὕτω, εὐλογίᾳ τοῦ Παναγάθου Θεοῦ, τοῦ ἱεροῦ ἔργου ὁ Μακαριώτατος Μητροπολίτης Σόφιας καὶ Ἔξαρχος πάσης Βουλγαρίας, ὡς καὶ ὁ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν καὶ Θρησκευμάτων ὑπουργὸς τῆς Βουλγαρίας κ. Π. Σταϊνώφ, τηλεγραφικῶς ὑπέβαλον τῇ Α. Θ. Παναγιότητι τὴν ἐπὶ τοῖς γενομένοις εὐγνωμοσύνην τῆς Ἐκκλησίας, τῆς Κυβερνήσεως καὶ τοῦ ὀρθοδόξου λαοῦ τῆς Βουλγαρίας.

Οἱ Μητροπολῖται Νευροκοπίου καὶ Τυρνόβου κομίζοντες τὸν Τόμον, τὸ Ἅγιον Μύρον καὶ τὰ ἐπίσημα Πατριαρχικὰ ἀπαντητικὰ Γράμματα ἀνεχώρησαν τῇ 15ῃ Μαρτίου, ἐπιστρέφοντες εἰς Σόφιαν.

Ἡ ἐπ' αἰσίοις ὁλοκλήρωσις τοῦ ἱεροῦ ἔργου τῆς ἄρσεως τοῦ Σχίσματος καὶ τῆς εἰς Αὐτοκέφαλον ἀνυψώσεως τῆς ἐν Βουλγαρίᾳ Ἐκκλησίας, δι' ἐπὶ τούτῳ Ἐγκυκλίων Πατριαρχικῶν Γραμμάτων, ἀνεκοινώθη πάσαις ταῖς ἀδελφαῖς Ὀρθοδόξοις Αὐτοκεφάλοις Ἐκκλησίαις.

Κατωτέρω δημοσιεύονται:

α΄) Τὸ πρὸς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον γράμμα τῆς Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας.

β΄) Τὰ ἐπίσημα πληρεξούσια τῆς Ἐκτάκτου Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ τῆς Βουλγαρικῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἀντιπροσωπείας.

γ΄) Προσφώνησις τοῦ σεβ. Μητροπολίτου Νευροκοπίου κ. Βόριδος κατὰ τὴν πρώτην ἐμφάνισιν τῆς Βουλγαρικῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἀντιπροσωπείας ἐνώπιον τῆς Α. Θ. Παναγιότητος.

δ΄) Προσφώνησις τοῦ Προέδρου τῆς Ἐκτάκτου Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς σεβ. Μητροπολίτου Χαλκηδόνος κ. Μαξίμου πρὸς τὴν Βουλγαρικὴν Ἀντιπροσωπείαν κατὰ τὴν πρώτην μετ' αὐτῆς ἐπικοινωνίαν.

ε΄) Ἀντιφώνησις τοῦ σεβ. Μητροπολίτου Νευροκοπίου κ. Βόριδος.

ϛ΄) Τὸ Πρωτόκολλον τῶν Ὅρων τῆς ἄρσεως τοῦ Σχίσματος.

ζ΄) Ἡ Πατριαρχικὴ καὶ Συνοδικὴ Πρᾶξις τῆς Ἄρσεως τοῦ Σχίσματος.

η΄) Ἡ Τυπικὴ Διάταξις ἐπὶ τῇ ἀναγνώσει καὶ ὑπογραφῇ τῆς Πράξεως ταύτης.

θ΄) Ὁ ἐν τῷ πανσέπτῳ Πατριαρχικῷ Ναῷ ἐκφωνηθεὶς παρὰ τοῦ πανιερ.

Μητροπολίτου Νεοκαισαρείας κ. Χρυσοστόμου, Σχολάρχου τῆς Ἱ. Θ. Σχολῆς Χάλκης, λόγος.

ι΄) Ὁ Πατριαρχικὸς καὶ Συνοδικὸς Τόμος τοῦ Αὐτοκεφάλου τῆς ἐν Βουλγαρίᾳ Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας.

ια΄) Ἡ Τυπικὴ Διάταξις τῆς τελετῆς ἐπὶ τῇ ὑπογραφῇ καὶ ἐπιδόσει τοῦ Τόμου εἰς τὴν Βουλγαρικὴν Ἐκκλησιαστικὴν Ἀντιπροσωπείαν.

ιβ΄) Ἡ κατὰ τὴν ἐπίδοσιν τοῦ Τόμου προσφώνησις τῆς Α. Θ. Παναγιότητος.

ιγ΄) Ἡ ἀντιφώνησις τοῦ σεβ. Μητροπολίτου Νευροκοπίου.

ιδ΄) Τηλεγράφημα τῆς Α. Θ. Παναγιότητος πρὸς τὸν Μακαριώτατον Μητροπολίτην Σόφιας.

ιε΄) Τηλεγράφημα τοῦ Μακαριωτάτου Μητροπολίτου Σόφιας πρὸς τὴν Α. Θ. Παναγιότητα.

ις΄) Τηλεγράφημα τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν καὶ τῶν Θρησκευμάτων Ὑπουργοῦ τῆς Βουλγαρίας κ. Π. Σταϊνὼφ πρὸς τὴν Α. Θ. Παναγιότητα.

ιζ΄) Τὰ πρὸς τὸν Μακαριώτατον Μητροπολίτην Σόφιας καὶ Ἔξαρχον πάσης Βουλγαρίας ἐπίσημα Πατριαρχικὰ ἀπαντητικὰ Γράμματα.

ιη΄) Τηλεγράφημα ἕτερον τοῦ Μακαριωτάτου πρὸς τὴν Α. Θ. Παναγιότητα.

ιθ΄) Τὸ πρὸς τὰς Ἁγιωτάτας ἀδελφὰς Ὀρθοδόξους Πατριαρχικὰς καὶ Αὐτοκεφάλους Ἐκκλησίας Ἐγκύκλιον περὶ τῶν γενομένων Πατριαρχικὸν Γράμμα.

κ΄) Τὰ ἐπὶ τοῖς ἐκκλησιαστικῶς γενομένοις ἐπίσημα εὐχαριστήρια Γράμματα τῆς Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας.

α΄) Τὸ πρὸς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον γράμμα τῆς Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας.

Τῇ 21 Ἰανουαρίου 1945. *Τῇ Αὐτοῦ Παναγιότητι*

Ἀρ. 360. *τῷ Οἰκουμενικῷ Πατριάρχῃ Βενιαμὶν*

Εἰς Φανάριον.

Παναγιώτατε, Θεόκλητε καὶ Θεόσοφε Προκαθήμενε
τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως, λίαν ἀγαπητὲ ἐν Χῷ ἀδελφέ!

Σήμερον, 21η Ἰανουαρίου τοῦ 1945 ἔτους, Κυριακῇ μετὰ τὰ Θεοφάνεια, ἐν Σόφιᾳ, Πρωτευούσῃ τοῦ Βουλγαρικοῦ Κράτους, ἐλέῳ Θεοῦ, ἡ Ἐξαρχικὴ Ἐκλογικὴ Συνέλευσις τῆς Βουλγαρικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ἐξέλεξε τὴν ἡμῶν Ταπεινότητα Βούλγαρον Ἔξαρχον. Μετ᾽ εὐλαβοῦς συγκινήσεως γονυπετοῦντες πρὸ τοῦ ἁγίου θελήματος τοῦ Θεοῦ καὶ ἐν ἀφοσιώσει συμμορφούμενοι πρὸς τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ κλήρου καὶ τοῦ λαοῦ τῆς Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας, ἀναλαμβάνομεν ἀπὸ τῆς σήμερον, θείᾳ ἀρωγῇ, τὴν διακυβέρνησιν τῆς Βουλγαρικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, διατη-

ροῦντες ἅμα καὶ τὴν μέχρι τοῦδε κανονικὴν ἡμῶν ὡς Μητροπολίτου Σόφιας θέσιν.

Θερμῶς εὐχαριστήσαντες τῷ Ὑψίστῳ Θεῷ ἐπὶ τῷ ἐλέει Αὐτοῦ καὶ ταπεινῶς ἱκετεύσαντες Αὐτὸν—καὶ ἐφεξῆς μέλλομεν ἱκετεύειν Αὐτὸν— ὅπως ἐνισχύῃ ἡμᾶς πάντοτε καὶ δὴ ἐν τῇ νέᾳ ἡμῶν ταύτῃ βαρείᾳ καὶ ὑπευθύνῳ ἐκκλησιαστικῇ διακονίᾳ, μετ' ἀδελφικῆς ἀγάπης, ἀπευθύνομεν ἐγκάρδιον παράκλησιν πρὸς τοὺς λίαν ἀγαπητοὺς ἡμῖν ἀδελφούς, τοὺς σεβασμίους Προκαθημένους πασῶν τῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, ἵνα καὶ αὐτοὶ στηρίξωσιν ἡμᾶς διὰ τῶν ἱεραρχικῶν προσευχῶν καὶ τῆς ἀδελφικῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ κοινωνίας αὐτῶν. Ἐν πλήρει ὅμως ἀφοσιώσει σπεύδομεν ἵνα παρακαλέσωμεν πρὸ παντὸς τὴν Ὑμετέραν Παναγιότητα, τὸν Πάνσεπτον καὶ Θεόσοφον Προκαθήμενον τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως, ὅπως εὐμενῶς μὴ ἀρνηθῇ ἡμῖν τὴν διὰ τῶν προσευχῶν Αὐτῆς στήριξιν καὶ τὴν Πρωθιεραρχικὴν ἀδελφικὴν Αὐτῆς κοινωνίαν. Τοῦτό ἐστιν ἐγκάρδιος παράκλησις οὐ μόνον ἡμῶν, ἀλλὰ καὶ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Βουλγαρικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ σύμπαντος τοῦ Ὀρθοδόξου Βουλγαρικοῦ λαοῦ.

Ἡ Βουλγαρικὴ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία πάντοτε ἐθλίβετο καὶ ἔτι θλίβεται διὰ τὰς λυπηρὰς παρεννοήσεις, αἵτινες κατὰ τὸν παρελθόντα αἰῶνα ἀνεφύησαν μεταξὺ αὐτῆς καὶ τοῦ Ἁγιωτάτου Οἰκουμενικοῦ Θρόνου, καὶ διὰ τὸν συνεπείᾳ τούτων ἐπελθόντα προσωρινὸν μεταξὺ τῶν δύο Ἐκκλησιῶν χωρισμόν. Ταὐτοχρόνως ἡ ἡμετέρα Ἐκκλησία ἐπεθύμει πάντοτε εἰλικρινῶς ὅπως τεθῇ τέρμα εἰς τὸν μαρτυρικὸν τοῦτον χωρισμὸν καὶ δημιουργηθῶσιν ἐγκάρδιοι κεχαριτωμένοι δεσμοὶ καὶ τακτικαὶ κανονικαὶ σχέσεις μετὰ τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως καὶ πασῶν τῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν. Δυστυχῶς ὅμως ἡ διαρκὴς αὕτη ἐπιθυμία τῆς Βουλγαρικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας οὐ κατέστη δυνατὸν ἵνα ἐκπληρωθῇ μέχρι τοῦδε ἕνεκα τοῦ δυσκόλου τῶν περιστάσεων καὶ τῶν δυσχερειῶν, ἐν αἷς ζῶσι καὶ ἐνεργοῦσιν αἱ Ἐκκλησίαι ἡμῶν, καὶ ἕνεκα διαφόρων ἐμποδίων. Ἀλλ' ἡμεῖς καὶ ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας ἀπεφασίσαμεν στερρῶς ὅπως ὑπερπηδήσωμεν πάντα τὰ ἐμπόδια καὶ πράξωμεν, τὸ ἐφ' ἡμῖν, πᾶν τὸ δυνατὸν ἵνα δημιουργηθῶσι κανονικοὶ δεσμοὶ καὶ κεχαριτωμένη κοινωνία μετὰ τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως καὶ ἀποκατασταθῇ πλήρως ἡ ἑνότης καὶ ἡ εἰρήνη ἐν τῇ Μιᾷ Ὀρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ.

Τούτου ἕνεκα ἡμεῖς, θέμενοι ὑπὲρ πάντα τὴν ἑνότητα καὶ τὴν εἰρήνην τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ, ἀποφάσει τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, σπεύδομεν, ἅμα τῇ ἐκλογῇ ἡμῶν ὡς Βουλγάρου Ἐξάρχου, ἵνα ἀπευθύνωμεν τῇ Ὑμετέρᾳ Παναγιότητι, τῷ Θεοφιλεῖ καὶ Θεοσόφῳ Προκαθημένῳ τῆς Με-

γάλης Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως, τὴν πρώτην ταύτην ἐπιστολὴν ἡμῶν, καί, θλιβόμενοι διὰ τὸν μέχρι τοῦδε χωρισμόν, ἱκετεύσωμεν Αὐτὴν μετ' ἀδελφικῆς ἀγάπης καὶ ἐγκαρδίου ἀφοσιώσεως ὅπως ἐνεργήσῃ καὶ συνεργήσῃ ὡς Φιλόχριστος καὶ Θεόσοφος Προκαθήμενος, ὁμοῦ μετὰ τῆς Ἁγιωτάτης Πατριαρχικῆς Συνόδου, ἵνα:

1) Ἀποκατασταθῇ ὁ ἀδελφικὸς δεσμὸς καὶ ἡ θεάρεστος εἰρήνη καὶ δημιουργηθῶσι τακτικαὶ κανονικαὶ σχέσεις τῆς Βουλγαρικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας πρός τε τὸ Ἁγιώτατον Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον καὶ πρὸς τὰς λοιπὰς Αὐτοκεφάλους Ὀρθοδόξους Ἐκκλησίας.

2) Ἀναγνωρισθῇ ἡ Βουλγαρικὴ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία ὡς Αὐτοκέφαλος καὶ συγκαταριθμηθῇ μεταξὺ τῶν Αὐτοκεφάλων Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, τῶν ἐχουσῶν κανονικὰς σχέσεις πρὸς τὸ Ἁγιώτατον Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον καὶ τὰς ἄλλας Αὐτοκεφάλους ἀδελφὰς Ἐκκλησίας.

3) Ἀρθῇ ἡ ἀπαγγελθεῖσα ἕνεκα τῶν γνωστῶν λόγων κατάκρισις τῆς Βουλγαρικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, καθ' ἣν τινὲς μὲν τῶν Ἀρχιερέων αὐτῆς ἐστερήθησαν τοῦ βαθμοῦ αὐτῶν, ὁ δὲ λοιπὸς Βουλγαρικὸς κλῆρος καὶ λαὸς ἐκηρύχθησαν ἀλλότριοι τῆς Μιᾶς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας.

Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Βουλγαρικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ ἡμεῖς συμφωνοῦμεν πλήρως ὅπως τὸ ἱερὸν τοῦτο ἔργον γένηται ἐν ὀνόματι τοῦ Κυρίου, ὑπὸ τοὺς ὅρους, οἵτινες ἐνεκρίθησαν ἤδη ὑπὸ τοῦ Ἁγιωτάτου Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ διεβιβάσθησαν ἡμῖν ἐν ἔτει 1934 διὰ τῆς καρποφόρως μεσολαβησάσης Ἁγιωτάτης Σιωνίτιδος ἐν Ἱερουσαλὴμ Ἐκκλησίας. Ὑπὸ τοὺς ὅρους ἐκείνους καὶ ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι ἕδρα τοῦ Βουλγάρου Ἐξάρχου καὶ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας εἶναι ἡ Πρωτεύουσα τοῦ Βουλγαρικοῦ Κράτους Σόφια, οὐδὲν ὑπάρχει ἐκκλησιαστικὸν κώλυμα ὅπως τερματισθῇ ἡ μέχρι τοῦδε λυπηρὰ μεταξὺ τοῦ Ἁγιωτάτου Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ τῆς Βουλγαρικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας διάστασις καὶ ἀποκατασταθῶσι κεχαριτωμένη εἰρήνη καὶ κανονικὴ μεταξὺ αὐτῶν κοινωνία. Πιστεύομεν στερρῶς ὅτι ἡ Ὑμετέρα Παναγιότης ὁμοῦ μετὰ τῆς Ἁγίας Πατριαρχικῆς Συνόδου μέλλει ἵνα ὑπερπηδήσῃ πᾶν ὁθενδήποτε ἐμπόδιον καὶ ἐνεργήσῃ θεοσόφως καὶ ἀποφασιστικῶς ὅπως ἐπιτελέσωμεν, θείᾳ συνάρσει καὶ κοινῇ προσπαθείᾳ, τὸ μέγα τοῦτο καὶ θεάρεστον ἔργον. Πεποίθαμεν στερρῶς ὅτι τὸ ἱερὸν καὶ σωτήριον τοῦτο ἔργον, ὅπερ εἶναι θέλημα Θεοῦ, ἀνταποκρίνεται πρὸς τοὺς πόθους τῆς φιλοχρίστου καρδίας τῆς Ὑμετέρας Παναγιότητος καὶ ὅτι ἐν τάχει ἀχθήσεται εἰς πέρας διὰ τῆς δυνάμεως τῆς θείας ἀγάπης καὶ σοφίας. Ἰησοῦς Χριστὸς ὁ Σωτὴρ ἡμῶν ἐνετείλατο ἡμῖν ἵνα πάντες ἓν ὦμεν δι' Αὐτοῦ καὶ ἐν Αὐτῷ, καὶ ἔδωκεν ἡμῖν τὴν σωτήριον ὑπόσχεσιν ὅτι πάντοτε ἔσται ἐν τῷ μέσῳ ἡμῶν, ὅταν ὦμεν συνηγμένοι ἐν τῷ ὀνόματι Αὐτοῦ.

Ἐν ὀνόματι Κυρίου ἡ Βουλγαρικὴ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία ἀπευθύνει πρὸς τὴν πρεσβυτέραν ἀδελφὴν αὐτῆς Μεγάλην Ἐκκλησίαν Κωνσταντινουπόλεως τὴν ἐγκάρδιον ταύτην ἔκκλησιν καὶ θερμὴν παράκλησιν πρὸς κεχαριτωμένην κοινωνίαν καὶ σωτηριώδη ἑνότητα ἐν Χριστῷ τῷ Κυρίῳ. Πιστεύομεν ἀκραδάντως ὅτι τὸ Ἁγιώτατον Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον συντόμως θέλει ἀνταποκριθῇ εἰς τὴν ἐγκάρδιον ταύτην ἔκκλησιν δι' ἀναλόγου ἐγκαρδίου ἀγάπης καὶ δι' ἔργων θεοσόφων.

Ἀποφάσει τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ἀποστέλλομεν παρὰ τῇ Ὑμετέρᾳ Παναγιότητι τὸν σεβ. Μητροπολίτην ἅγιον Νευροκοπίου κ. Βόριν καὶ τὸν σεβ. Μητροπολίτην ἅγιον Τυρνόβου κ. Σωφρόνιον ἵνα κομίσωσι καὶ παραδώσωσι προσωπικῶς τὴν ἐπιστολὴν ἡμῶν ταύτην καὶ διαβιβάσωσιν Ὑμῖν καὶ τοῖς μέλεσι τῆς Ἁγίας Πατριαρχικῆς Συνόδου τὴν τελείαν ἡμῶν ἀδελφικὴν ἀγάπην καὶ τιμήν, ἅμα δὲ καὶ τὴν τιμὴν καὶ ἀγάπην τοῦ συνόλου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας. Οἱ δύο οὗτοι ἡμέτεροι ἀρχιερεῖς, εἰς οὓς ἐκεῖσε μέλλει ἵνα προστεθῇ καὶ ὁ θεοφ. Ἐπίσκοπος Βελισσοῦ κ. Ἀνδρέας, ἀποφάσει τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, εἰσὶ πληρεξουσιοδοτημένοι ὅπως διεξαγάγωσι τὰς ἀναγκαίας διαπραγματεύσεις καὶ ὑπογράψωσι τὰ σχετικὰ ἔγγραφα πρὸς ἀποκατάστασιν θεαρέστου ἀδελφικῆς κοινωνίας καὶ δημιουργίαν τακτικῶν κανονικῶν δεσμῶν μεταξὺ τοῦ Ἁγιωτάτου Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ τῆς Βουλγαρικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας. Εἰς αὐτοὺς ὁμοίως ἀνατιθέμεθα ὅπως ἄρξωνται τῆς λειτουργικῆς κοινωνίας μεταξὺ τῶν δύο ἀδελφῶν Ἐκκλησιῶν, συμμετέχοντες, εὐλογίᾳ τῆς Ὑμετέρας Παναγιότητος, εἰς τὰς ἱερὰς ἀκολουθίας, αἵτινες τελεσθήσονται ἅμα τῇ αἰσίᾳ λήξει τῶν διαπραγματεύσεων.

Ἀναπέμποντες θερμὰς εὐχὰς πρὸς τὸν Πανοικτίρμονα Θεὸν ὑπὲρ τῆς Ὑμετέρας Παναγιότητος, τοῦ ἀγαπητοῦ ἐν Χριστῷ τῷ Κυρίῳ ἀδελφοῦ καὶ Θεοσόφου Προκαθημένου, ὑπὲρ τῆς Ἁγιωτάτης Πατριαρχικῆς Συνόδου, τοῦ κλήρου καὶ τοῦ πληρώματος τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως, περιπτυσσόμεθα τὴν Ὑμετέραν Παναγιότητα ἐν φιλήματι ἁγίῳ, προσαγορεύοντες Αὐτὴν διὰ τοῦ σωτηρίου εὐχετηρίου χαιρετισμοῦ: «Ὁ Χριστὸς ἐν μέσῳ ἡμῶν».

Ὁ Πρόεδρος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας

Βούλγαρος Ἔξαρχος

Στέφανος.

β) Τὰ ἐπίσημα Πληρεξούσια τῆς Ἐκτάκτου Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ τῆς Βουλγαρικῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἀντιπροσωπείας.

† *ΒΕΝΙΑΜΙΝ*, *ἐλέῳ Θεοῦ Ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ρώμης, καὶ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης.*

Ἀριθ. Πρωτ. 32.

Ἡ Μετριότης ἡμῶν διὰ τοῦ παρόντος Πληρεξουσίου Ἐγγράφου ἡμῶν δῆλον ποιούμεθα ὅτι, ἀποφάσει τῆς περὶ ἡμᾶς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Πατριαρχικῆς Συνόδου, διορίζομεν καὶ ὀνομάζομεν πληρεξουσίους ἡμῶν τοὺς ἐκ τῶν μελῶν αὐτῆς ἀγαπητοὺς ἐν Χριστῷ ἀδελφοὺς Ἱερωτάτους Μητροπολίτας Χαλκηδόνος κ. Μάξιμον, Σάρδεων κ. Γερμανόν, Εἰρηνουπόλεως κ. Κωνσταντῖνον καὶ Λαοδικείας κ. Δωρόθεον ἐπὶ τῷ τέλει ὅπως ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τῆς διορισθείσης ὑπὸ τῆς ἐν Βουλγαρίᾳ Διοικούσης Συνόδου Ἀντιπροσωπείας ἐκ τῶν Ἱερωτάτων Μητροπολιτῶν Νευροκοπίου κ. Βέριδος καὶ Τυρνόβου κ. Σωφρονίου καὶ τοῦ θεοφιλεστάτου Ἐπισκόπου Βελισσοῦ κ. Ἀνδρέου ὑπογράψωσι τὸ πρωτόκολλον τὸ ἐμπεριέχον τοὺς πρὸς διακανόνισιν τοῦ Βουλγαρικοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ζητήματος Ὅρους, ὡς οὗτοι διεβιβάσθησαν τῇ 11ῃ Ἀπριλίου τοῦ 1934 ἔτους διὰ τοῦ Πατριαρχείου Ἱεροσολύμων τῇ ἐν Βουλγαρίᾳ Συνόδῳ καὶ προέλθωσιν, εἰ δεήσῃ, εἰς διαπραγματεύσεις ἐπὶ λεπτομερειακῶν σημείων, ἐντὸς πάντοτε τοῦ γράμματος καὶ τοῦ πνεύματος τῶν ὅρων τοῦ ὡς ἄνω πρωτοκόλλου.

Εἰς πίστωσιν τοίνυν τῶν ἀνωτέρω δίδοται τοῖς ὡς ἄνω ἐξονομασθεῖσιν Ἱερωτάτοις Μητροπολίταις τὸ παρὸν ἡμῶν κοινὸν Πληρεξούσιον Ἔγγραφον.

,αϡμε΄. Φεβρουαρίου η΄.

† Ὁ Κωνσταντινουπόλεως **Βενιαμίν.**

Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας
Ἀριθ. 361
τῇ 21ῃ Ἰανουαρίου 1945
Σόφια.

ΠΛΗΡΕΞΟΥΣΙΟΝ

Ἀποφάσει τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας, πληρεξουσιοδοτοῦνται οἱ σεβ. Μητροπολῖται ἅγιος Νευροκοπίου κ. Βόρις καὶ ἅγιος Τυρνόβου κ. Σωφρόνιος καὶ ὁ θεοφ. Ἐπίσκοπος Βελισσοῦ κ. Ἀνδρέας ὅπως διαπραγματευθῶσι μετὰ τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ Ἁγιωτάτου Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου τὴν ἀποκατάστασιν τῆς θεαρέστου ἀδελφικῆς κοινωνίας καὶ τὴν δημιουργίαν τακτικῶν κανονικῶν δεσμῶν μεταξὺ τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως καὶ τῆς Βουλγαρικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας.

Οὗτοι ὡσαύτως εἰσὶ πληρεξουσιοδοτημένοι ὅπως ὑπογράψωσι τὰ ἀναγκαῖα ἔγγραφα τὰ σχετιζόμενα πρὸς τὴν ἐπιτευχθησομένην συνεννόησιν καὶ θῶσι τὴν βάσιν τῆς λειτουργικῆς κοινωνίας μεταξὺ τῶν δύο Ὀρθοδόξων ἀδελφῶν Ἐκκλησιῶν.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας
Βούλγαρος Ἔξαρχος
Στέφανος

γ) Προσφώνησις τοῦ σεβ. Μητροπολίτου Νευροκοπίου κ. Βόριδος κατὰ τὴν πρώτην ἐμφάνισιν τῆς Βουλγαρικῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἀντιπροσωπείας ἐνώπιον τῆς Α. Θ. Παναγιότητος

«Ὁ Χριστὸς ἐν μέσῳ ἡμῶν»

Παναγιώτατε καὶ Θειότατε Δέσποτα,

Εἶναι ἀπερίγραπτος ἡ συγκίνησις τὴν ὁποίαν δοκιμάζομεν κατὰ τὴν ἱστορικὴν αὐτὴν στιγμήν, τὴν ὁποίαν ὠνειρεύθησαν γενεαὶ ὁλόκληροι Βουλγάρων Ἱεραρχῶν, νὰ προσέλθωσιν ἐνώπιον τῆς Κορυφῆς τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας καὶ νὰ προσφέρωσι τὴν πίστιν, τὴν ἀγάπην, τὴν λατρείαν αὐτῶν πρὸς τὴν Μητέρα Ἐκκλησίαν καὶ τὸν Ἁγιώτατον Ἀρχηγὸν αὐτῆς, τὴν Μητέρα ταύτην πασῶν τῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καὶ ἰδίως τῆς Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας.

Εἶναι μεγίστη ἡ στιγμὴ αὕτη δι' ἡμᾶς καὶ θὰ ἠθέλομεν νὰ εἴπωμεν ὅσα ἐπὶ δεκαετηρίδας ὁλοκλήρους ἐπόθει νὰ εἴπῃ καὶ νὰ προσφέρῃ ἡ Βουλγαρικὴ Ἐκκλησία καὶ ὁ Βουλγαρικὸς λαὸς πρὸς τὴν Μητέρα Ἐκκλησίαν. Ἀλλὰ ἡ συγκίνησις ἀφ' ἑνὸς καὶ ἐξ ἄλλου ἡ ἀσθένεια τῆς Ὑμετέρας Παναγιότητος μᾶς ἐπιβάλλουσιν ὅπως ἤμεθα σύντομοι, καὶ δι' αὐτὸ προσφωνῶ τὴν Ὑμετέραν Παναγιότητα ἵνα ἐκφράσω πόθον ὅπως θελήσῃ ἡ Μήτηρ Ἐκκλησία νὰ δεχθῇ μὲ τὴν μητρικὴν αὐτῆς στοργὴν προσερχομένους ἐνώπιον αὐτῆς τὴν Βουλγαρικὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὸν Ὀρθόδοξον Βουλγαρικὸν λαὸν ἐν ἀγάπῃ, εὐλαβείᾳ καὶ μὲ ἁγνὸν αἴσθημα πίστεως πρὸς τὰ δόγματα καὶ τὴν διδασκαλίαν αὐτῆς καὶ θελήσῃ νὰ ἀποκαταστήσῃ τὴν ἀδελφικὴν ἐπικοινωνίαν μετὰ τῆς Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας.

Προσάγομεν τὸν σεβασμόν, τὴν ἀφοσίωσιν καὶ τὴν ἀγάπην τοῦ Ἀρχηγοῦ αὐτῆς τοῦ Μακαριωτάτου ἡμῶν Ἐξάρχου Στεφάνου, ἁπάσης τῆς Βουλγαρικῆς Ἱεραρχίας, τοῦ κλήρου καὶ τοῦ εὐσεβοῦς Βουλγαρικοῦ λαοῦ.

Ἐπικαλούμεθα τὴν εὐλογίαν τῆς Ὑμετέρας Παναγιότητος διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ ἱεροῦ σκοποῦ ἡμῶν καὶ παρακαλοῦμεν τὸν Ὕψιστον ἵνα ἀποκαταστήσῃ τὴν ἀγάπην αὐτῆς.

Εὐχόμεθα ἵνα ὁ Κύριος σώζῃ τὴν Μεγάλην τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν ἵνα παραμείνῃ αὕτη εἰς αἰῶνας αἰώνων, ὅπως ὑπῆρξε καὶ κατὰ τὸ μακρὸν καὶ ἔνδοξον αὐτῆς παρελθόν, ὁ τηλαυγὴς φάρος ὅστις καθωδήγει τοὺς Ὀρθοδόξους λαοὺς πάντοτε μὲ ἄσβεστον τὸ πῦρ τῆς πίστεως, ἀκλόνητος καὶ ἰσχυρὰ εἰς τὸ ἅγιον αὐτῆς ἔργον. Ἀμήν.

δ) Προσφώνησις τοῦ Προέδρου τῆς Ἐκτάκτου Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς σεβ. Μητροπολίτου Χαλκηδόνος κ. Μαξίμου πρὸς τὴν Βουλγαρικὴν Ἀντιπροσωπείαν κατὰ τὴν πρώτην μετ' αὐτῆς ἐπικοινωνίαν.

Ὡς εὖ παρέστητε ἐν μέσῳ ἡμῶν, Σεβασμιώτατοι Ἀπεσταλμένοι τῆς Ἐκκλησίας Βουλγαρίας. Ἡ παρουσία Ὑμῶν ἐν τῷ Ἱερῷ Κέντρῳ τῆς Ὀρθοδοξίας θέλομεν νὰ πιστεύσητε ὅτι προξενεῖ εἰς ἡμᾶς ἰδιαιτέραν χαρὰν καὶ εὐχαρίστησιν. Οἱ δεσμοί, οἱ συνδέοντες τὸ Σεπτὸν Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον πρὸς τὰ Ὑμέτερα, εἶναι δεσμοὶ ἱστορικοί, δεσμοὶ ἱεροὶ καὶ ἀκατάλυτοι, καὶ ἑπομένως βεβαιωθῆτε ὅτι, παρὰ τὰ μεσολαβήσαντα θλιβερὰ γεγονότα, ἡ καρδία τῆς Μητρὸς Μεγάλης ταύτης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας οὐδέποτε ἔπαυσε νὰ πάλλῃ στοργικῶς καὶ ὑπὲρ Ὑμῶν. Ἡ ἀποστολὴ Ὑμῶν ἀποβλέπει εἰς ἔργον ἐξόχως ἱερὸν καὶ θεάρεστον, ἀποβλέπει εἰς τὴν

εὐκταίαν καὶ ποθητὴν ἀποκατάστασιν τῆς ἐκκλησιαστικῆς εἰρήνης καὶ διὰ τοῦτο προσαγορεύοντες Ὑμᾶς δυνάμεθα νὰ προσείπωμεν τὸ γραφικὸν ἐκεῖνο, ὅπερ καὶ ὁ θεῖος Ἀπόστολος Παῦλος ἀναφέρει: «Ὡς ὡραῖοι οἱ πόδες τῶν εὐαγγελιζομένων εἰρήνην, τῶν εὐαγγελιζομένων τὰ ἀγαθά».

Ὡς ἤδη ἐδηλώθη Ὑμῖν καὶ ὑπὸ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, ἐλήφθη πρό τινων ἡμερῶν τὸ πρὸς Αὐτὴν γράμμα τοῦ νεοεκλεγέντος Προέδρου τῆς ἐν Βουλγαρίᾳ Ἐκκλησίας Μητροπολίτου Σόφιας κ. Στεφάνου, ὅπερ, ἀναγνωσθὲν συνοδικῶς, παρεπέμφθη εἰς τὴν ἡμετέραν Ἐπιτροπήν, εἰς ἣν ἀνετέθη ἡ ἐντολὴ ἵνα ἀκούσῃ Ὑμᾶς σχετικῶς καὶ συνεργασθῇ μεθ' Ὑμῶν διὰ τὰ περαιτέρω.

Γνωρίζομεν ὅλοι τὴν τελευταίαν φάσιν καὶ ἐξέλιξιν τοῦ περὶ οὗ πρόκειται ζητήματος, τὴν γνωστὴν δηλ. ἀπόφασιν τῆς ἐν Ἁγίῳ Ὄρει τῷ 1930 συνελθούσης Διορθοδόξου Ἐπιτροπῆς, τὴν μεσολάβησιν τῆς Ἁγιωτάτης Ἐκκλησίας Ἱεροσολύμων, τὰς διεξαχθείσας τότε συνεννοήσεις καὶ τὴν διατύπωσιν τῶν σχετικῶν ὅρων, ὡς ἐπίσης γνωστὴ τυγχάνει ἡμῖν καὶ ἡ ἀναβολὴ τῆς τελειωτικῆς τῶν πραγμάτων διακανονίσεως, ἀναβολή, ἥτις πάντως δὲν προῆλθεν ἐξ ἡμῶν. Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο ἐπιβαλλόμενον κρίνομεν νὰ ἀναφέρωμεν τὸ ὄνομα τοῦ παρισταμένου ἐνταῦθα σεβ. Μητροπολίτου Νευροκοπίου κ. Βόριδος, ὅστις ὡς Ἐπίσκοπος Στοβίων ἀπεστάλη εἰς Ἱεροσόλυμα καὶ μετὰ ζήλου ἐνθέου παρέσχε τὴν ἑαυτοῦ συμβολὴν καὶ συνεργασίαν πρὸς διατύπωσιν τῶν γνωστῶν ὅρων. Πιστεύομεν ἤδη ὅτι, πρυτανεύοντος ἀμφοτέρωθεν τοῦ πνεύματος τοῦ Χριστοῦ, τοῦ εὐαγγελικοῦ πνεύματος τῆς ἀληθείας καὶ εἰλικρινείας, θὰ ἐπιτευχθῇ ἡ διευθέτησις τῆς ὑπὸ τὴν μελέτην ἡμῶν ἐκκλησιαστικῆς ἀνωμαλίας ἐντὸς τοῦ πλαισίου τῶν Θείων καὶ ἱερῶν κανόνων καὶ διὰ τῆς τηρήσεως ὅλων τῶν συναφῶν ἐκκλησιαστικῶν θεσμίων καὶ παραδόσεων.

Καὶ ἐν τῇ πίστει ταύτῃ χαιρετίζομεν καὶ αὖθις Ὑμᾶς ἐγκαρδίως καὶ εὐχόμεθα ὁλοψύχως ὅπως ὁ Κύριος ἡμῶν, ὁ εἰπὼν «οὗ εἰσι δύο ἢ τρεῖς συνηγμένοι εἰς τὸ ἐμὸν ὄνομα, ἐκεῖ εἰμι ἐν μέσῳ αὐτῶν», ἐπιδαψιλεύσῃ πᾶσιν ἡμῖν τὴν εὐλογίαν Αὐτοῦ, ἵνα αἰσίως καὶ ὁσίως κατευοδωθῶσι τὰ πάντα, ἐπ' ἀγαθῷ τῆς Ἁγίας ἡμῶν Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας.

ε) Ἀντιφώνησις τοῦ σεβ. Μητροπολίτου Νευροκοπίου κ. Βόριδος

«Αἱ ψυχαὶ ἡμῶν εἶναι πεπληρωμέναι ὑπὸ αἰσθημάτων εὐχαριστίας πρὸς τὸν Πανοικτίρμονα Θεὸν ἡμῶν ὅτι κατηξίωσεν ἡμᾶς ἵνα ἔλθωμεν ἐνταῦθα καί, τῇ ἀρωγῇ αὐτοῦ, ἐπιτελέσωμεν, ὁμοῦ μεθ' Ὑμῶν ἔργον ἱερόν.

Ἡ Βουλγαρικὴ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία πάντοτε ἐνεπνέετο ὑπὸ πνεύματος εἰρήνης καὶ ἀγάπης καὶ ἐπεθύμει τὴν ὁριστικὴν ἀποκατάστασιν τῆς ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ θεαρέστου ἐπικοινωνίας καὶ τῶν κανονικῶν σχέσεων πρός τε τὴν Μητέρα Ἐκκλησίαν Κωνσταντινουπόλεως καὶ πρὸς ὅλας τὰς λοιπὰς Ὀρθοδόξους Αὐτοκεφάλους Ἐκκλησίας. Μεγίστη ὑπῆρξεν ἡ χαρὰ τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν, ὅτε ἡ ἐν ἔτει 1930 ἐν τῇ Μονῇ Βατοπεδίου, ἐν Ἁγίῳ Ὄρει, συνελθοῦσα προκαταρκτικὴ Διορθόδοξος Ἐπιτροπὴ ἀνέθεσε τῇ Ἁγιωτάτῃ Ἐκκλησίᾳ Ἱεροσολύμων ὅπως μεσολαβήσῃ πρὸς ἀποκατάστασιν τῆς ἐπικοινωνίας καὶ τῶν κανονικῶν σχέσεων μεταξὺ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ τῆς Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας. Ἐγὼ δὲ εἶχον τὴν θείαν χάριν ὅπως διεξαγάγω τὰς σχετικὰς μετὰ τοῦ Πατριαρχείου Ἱεροσολύμων διαπραγματεύσεις.

Ἐν τῇ Ἁγίᾳ Πόλει Ἱερουσαλήμ, παρὰ τὸν Τάφον τοῦ Σωτῆρος, ἠσθάνθην βαθέως ἐν τῇ ψυχῇ μου τὴν ἐπενέργειαν τοῦ πνεύματος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, διαφωτίζοντος καὶ καθοδηγοῦντος πάντας ἡμᾶς κατὰ τὰς διαπραγματεύσεις. Καρποὶ τῆς Θείας ταύτης ἐπενεργείας ὑπῆρξαν οἱ γνωστοὶ ὅροι διὰ τὴν ἀποκατάστασιν τοῦ δεσμοῦ τῆς εἰρήνης καὶ τῶν κανονικῶν σχέσεων μεταξὺ τῶν δύο Ἐκκλησιῶν ἡμῶν. Οἱ ὅροι οὗτοι κοινοποιηθέντες τῇ Βουλγαρικῇ Ἐκκλησίᾳ ἐνεκρίθησαν ὑπ' αὐτῆς καὶ ἐγένοντο μετὰ χαρᾶς δεκτοί, ὡς ἀποτελοῦντες τὴν βάσιν διὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς θεαρέστου ἐπικοινωνίας μεταξὺ τῶν δύο Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν.

Νῦν, χάριτι Θείᾳ, ἔφθασεν ἡ εὐλογημένη ἐκείνη στιγμή, καθ' ἣν διὰ τῶν κοινῶν ἡμῶν ἐνεργειῶν θὰ οἰκοδομηθῇ τὸ θεάρεστον τοῦτο ἔργον ἐπὶ τῶν ἰσχυρῶν τούτων βάσεων. Ἐλάβομεν τὰς εὐλογίας τῆς Α. Θ. Παναγιότητος πρὸς ἐπιτυχῆ τερματισμὸν τοῦ ἐπιθυμητοῦ ὑφ' ὅλων ἡμῶν ἱεροῦ τούτου ἔργου. Τὰ πάντα ἑνοῦσι καὶ οὐδὲν ἡμᾶς χωρίζει. Αἱ Ἐκκλησίαι ἡμῶν, ἐπί τι χρονικὸν διάστημα, εὑρέθησαν ἀπομεμακρυσμέναι, οὐδέποτε ὅμως ἐχωρίσθησαν ἀπ' ἀλλήλων, διότι ἀμφότεραι παρέμειναν πισταὶ εἰς τὴν μίαν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν.

Παρακαλῶ τὸν Ἀρχιποίμενα ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, ὅπως θερμάνῃ διὰ τῆς ἀγάπης, φωτίσῃ διὰ τοῦ φωτός, καὶ στηρίξῃ ἡμᾶς διὰ τῆς θείας Αὐτοῦ δυνάμεως πρὸς αἰσίαν ἐπιτέλεσιν τοῦ ἱεροῦ καὶ θεαρέστου ἔργου τῆς ἀποκατασάσεως τοῦ δεσμοῦ τῆς εἰρήνης καὶ τῶν κανονικῶν σχέσεων μεταξὺ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ τῆς Ἁγίας Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας εἰς δόξαν Θεοῦ καὶ ἐπ' ἀγαθῷ τῆς μιᾶς Ἁγίας Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας.

στ) Τὸ Πρωτόκολλον τῶν Ὅρων τῆς ἄρσεως τοῦ Σχίσματος

Πρὸς ἄρσιν τῆς ἀπὸ ἐτῶν ὑφισταμένης λυπηρᾶς ἀνωμαλίας ἐν τῷ σώματι τῆς Ἁγίας Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ ἀποκατάστασιν τῆς εἰρήνης καὶ τῶν ἀδελφικῶν κανονικῶν σχέσεων τῆς Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας πρὸς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον καὶ τὰς λοιπὰς Αὐτοκεφάλους Ὀρθοδόξους Ἐκκλησίας θεωροῦνται τελεσφόρα τὰ κατωτέρω:

A) Ἵνα ἡ Ἁγιωτάτη Σύνοδος τῆς Ὀρθοδόξου Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας διὰ γραμμάτων αὐτῆς πρὸς τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην δηλώσῃ, ὅτι, θλιβομένη διὰ τὸν χωρισμόν, ὅστις ὑφίσταται ἐν ταῖς κανονικαῖς σχέσεσι τῆς Ὀρθοδόξου Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας πρὸς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, ἐπιθυμεῖ ὅπως:

1) Ἀρθῇ ἡ ἐν τῷ παρελθόντι ἕνεκα τῶν γνωστῶν λόγων κατάκρισις τῆς Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας, καθ' ἣν τινὲς μὲν τῶν Ἀρχιερέων αὐτῆς ἐστερήθησαν τοῦ βαθμοῦ αὐτῶν, ὁ δὲ λοιπὸς Βουλγαρικὸς κλῆρος καὶ λαὸς ἐκηρύχθησαν ἀλλότριοι τῆς Μιᾶς Ἁγίας ἡμῶν Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας.

2) Ἀποκατασταθῇ ὁ ἀδελφικὸς δεσμὸς τῆς εἰρήνης πρὸς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον καὶ πάσας τὰς Ὀρθοδόξους Αὐτοκεφάλους Ἐκκλησίας.

3) Ἀναγνωρισθῇ καὶ συγκαταριθμηθῇ ἡ Βουλγαρικὴ Ἐκκλησία μεταξὺ τῶν Αὐτοκεφάλων Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν τῶν ἐχουσῶν κανονικὰς σχέσεις πρὸς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον καὶ τὰς ἄλλας Αὐτοκεφάλους ἀδελφὰς Ἐκκλησίας.

B) Ἵνα μετὰ τὴν λῆψιν τῶν εἰρημένων Γραμμάτων ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης διὰ Γραμμάτων Αὐτοῦ ἀπαντήσῃ τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ τῆς Ὀρθοδόξου Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας καί, ἑρμηνεύων τὴν χαρὰν Αὐτοῦ ἐπὶ τῇ ἐκφρασθείσῃ ἐπιθυμίᾳ τῆς Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας πρὸς ἀποκατάστασιν τῶν κανονικῶν σχέσεων, ἀναγνωρίσῃ ἐπισήμως τὴν Ὀρθόδοξον Βουλγαρικὴν Ἐκκλησίαν ὡς Αὐτοκέφαλον, κηρύττων τὸν Βουλγαρικὸν κλῆρον καὶ λαὸν πιστὰ τέκνα τῆς Ἁγίας ἡμῶν Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας.

Γ) Ἵνα ἀμφότερα τὰ ἄνω Γράμματα τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ὀρθοδόξου Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου σημάνωσι πραγματικῶς καὶ ἐπισήμως τὴν ἀποκατάστασιν κανονικῶν σχέσεων μεταξὺ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ τῆς Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας, τὴν ἀναγνώρισιν τῆς τελευταίας ὡς Αὐτοκεφάλου καὶ τὴν συγκαταρίθμησιν αὐτῆς μεταξὺ τῶν λοιπῶν Ὀρθοδόξων Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν.

Δ) Ἵνα τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον καὶ ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ὀρθοδόξου Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας γνωστοποιήσωσι ταῦτα πρὸς ἁπάσας τὰς λοιπὰς Ὀρθοδόξους Αὐτοκεφάλους Ἐκκλησίας.

Ε) Ἵνα εἰς τὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει Βουλγαρικὴν Κοινότητα, ὡς καὶ εἰς πᾶσαν ἄλλην τοιαύτην ἐν τοῖς ὁρίοις τῆς Τουρκικῆς Δημοκρατίας εὑρισκομένην, μετὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῶν κανονικῶν σχέσεων μετὰ τῆς Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας, συμφώνως πρὸς τοὺς ὅρους τῆς παρούσης συμφωνίας, καὶ τὴν ἀποχώρησιν τῶν Βουλγαρικῶν Ἐκκλησιαστικῶν Ἀρχῶν ἐκ Κωνσταντινουπόλεως, χορηγηθῇ ἐσωτερικὴ ἐκκλησιαστικὴ αὐτοδιοίκησις, ἐν τῷ πλαισίῳ πάντοτε τῶν Ἱερῶν Κανονων, τῶν Βουλγαρικῶν Κοινοτήτων δυναμένων νὰ ὑποδεικνύωσι τῷ Οἰκουμενικῷ Πατριάρχῃ τὸν ἐφημεριακὸν αὐτῶν κλῆρον (τοὺς ἱερατικῶς προϊσταμένους, τοὺς ἱερεῖς καὶ τοὺς διακόνους), πρὸς ἔγκρισιν διὰ τὸν διορισμὸν ἢ τὴν χειροτονίαν αὐτοῦ, ἐφ' ὅσον, ἐννοεῖται, οἱ ὑποδεικνυόμενοι πρὸς τοῦτο κέκτηνται τὰ σχετικὰ κανονικὰ προσόντα. Τὰ ἀνωτέρω θὰ ἰσχύσωσι καὶ διὰ τὰς ἐν Βουλγαρίᾳ Ἑλληνικὰς Κοινότητας καὶ τὸν Κλῆρον αὐτῶν, ἐφ' ὅσον θὰ ὑπάρξωσι τοιαῦται.

ΣΤ) Ἵνα εἰς ἐπισφράγισιν τῆς ἀποκατασθείσης ἑνότητος τελεσθῇ ἐν τῷ Πανσέπτῳ Πατριαρχικῷ Ναῷ ἐπὶ τούτῳ Πατριαρχικὴ καὶ Συνοδικὴ Λειτουργία, συμμετεχόντων εἰς αὐτὴν καὶ ἐπὶ τούτῳ ἐρχομένων εἰς Κωνσταντινούπολιν ἀντιπροσώπων τῆς Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας, ὑπὲρ ζώντων καὶ τεθνεώτων, τῶν ἀπὸ τῆς λυπηρᾶς διαστάσεως μέχρι σήμερον.

Εἰς πίστωσιν καὶ βεβαίωσιν τῶν ἀνωτέρω ὑπεγράφη ὑφ' ἡμῶν ἑλληνιστὶ καὶ βουλγαριστὶ εἰς διπλοῦν τὸ παρὸν Πρωτόκολλον.

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις Κωνσταντινουπόλεως,
τῇ 19ῃ Φεβρουαρίου 1945.

Ἡ Ἐπιτροπὴ
τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου

† Ὁ Χαλκηδόνος ***Μάξιμος***
† Ὁ Σάρδεων ***Γερμανὸς***
† Ὁ Εἰρηνουπόλεως ***Κων/τῖνος***
† Ὁ Λαοδικείας ***Δωρόθεος***

Ἡ Ἀντιπροσωπεία
τῆς ἐν Βουλγαρίᾳ Ὀρθ. Ἐκκλησίας

† Ὁ Νευροκοπίου ***Βόρις***
† Ὁ Τυρνόβου ***Σωφρόνιος***
† Ὁ Βελισσοῦ ***Ἀνδρέας***

ζ) Ἡ Πατριαρχικὴ καὶ Συνοδικὴ Πρᾶξις τῆς Ἄρσεως τοῦ Σχίσματος.

† *ΒΕΝΙΑΜΙΝ ἐλέῳ Θεοῦ Ἀρχιεπίσκοπος Κων/πόλεως, Νέας Ρώμης καὶ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης.*

«Νῦν χαίρω, οὐχ' ὅτι ἐλυπήθητε, ἀλλ' ὅτι ἐλυπήθητε εἰς μετάνοιαν· ἐλυπήθητε γὰρ κατὰ Θεόν, ἵνα ἐν μηδενὶ ζημιωθῆτε ἐξ ἡμῶν. Ἡ γὰρ κατὰ Θεὸν λύπη μετάνοιαν εἰς σωτηρίαν ἀμεταμέλητον κατεργάζεται... Ἰδοὺ γὰρ αὐτὸ τοῦτο τὸ κατὰ Θεὸν λυπηθῆναι ὑμᾶς, πόσην κατειργάσατο ὑμῖν σπουδήν, ἀλλ' ἀπολογίαν..., ἀλλὰ ἐπιπόθησιν, ἀλλὰ ζῆλον..., διὰ τοῦτο παρακεκλήμεθα» τοῖς Κορινθίοις (Β'. Κορ. ζ. 9 13) ἔγραφεν ὁ τῶν Ἐθνῶν Ἀπόστολος, ἔκδηλον τὴν χαρὰν αὐτοῦ καὶ τὴν παραμυθίαν ποιούμενος ἐπὶ τῇ κατὰ Θεὸν ἐκδηλωθείσῃ λύπῃ αὐτῶν καὶ τῇ εἰς σωτηρίαν ἀμεταμέλητον ὁδηγησάσῃ αὐτοὺς μετανοίᾳ. Ἐπειδὴ τοίνυν καὶ ἡ καθ' ἡμᾶς Ἁγία τοῦ Χριστοῦ Μεγάλη Ἐκκλησία σαφῶς τῶν ἀποστολικῶν τούτων λογίων τὸν νοῦν καὶ τὴν ἐφαρμογὴν κατεῖδεν ἐν οἷς ἄρτι ἡ ἐν Βουλγαρίᾳ Διοικοῦσα Ἐκκλησία ὑπέβαλεν αὐτῇ· αὕτη γὰρ διὰ γραμμάτων αὐτῆς ὑπὸ πολλοῦ σεβασμοῦ καὶ στοργῆς καὶ ἀφοσιώσεως πρὸς τὴν ἐν Κυρίῳ γεννήσασαν καὶ γαλουχήσασαν καὶ διαπαιδαγωγήσασαν τὸ τῶν Βουλγάρων Ἔθνος Μητέρα Ἐκκλησίαν Κωνσταντινουπόλεως διαπνεομένων, τὴν βαθεῖαν αὐτῆς ἐπὶ τοῖς ποτε ἀναφυεῖσι γνωστοῖς ζητήμασι καὶ τῷ συνεπείᾳ αὐτῶν προελθόντι χωρισμῷ καὶ τῇ διακοπῇ τῶν πνευματικῶν καὶ κανονικῶν πρὸς αὐτὴν σχέσεων λύπην ἐκφράζουσα καὶ τὴν προτέραν αἰθρίαν καὶ εἰρήνην ζωηρῶς ποθοῦσα, ἐξῃτήσατο ἐν ἱκεσίαις τὴν ἄρσιν μὲν τῆς πρὸ χρόνων κατὰ τοῦ Βουλγαρικοῦ κλήρου καὶ λαοῦ ἀπαγγελθείσης ἐκκλησιαστικῆς καταδίκης, τὴν ἀποκατάστασιν δὲ καὶ αὖθις τοῦ συνδέσμου τῆς εἰρήνης καὶ τῆς ἀγάπης καὶ τῶν κανονικῶν σχέσεων πρός τε τὴν Μητέρα αὐτῆς Μεγάλην Ἐκκλησίαν καὶ πρὸς τὰς λοιπὰς Ὀρθοδόξους Αὐτοκεφάλους Ἐκκλησίας· ἡ Μετριότης ἡμῶν μετὰ τῶν τὴν περὶ ἡμᾶς Ἁγίαν καὶ Ἱερὰν Πατριαρχικὴν Σύνοδον συγκροτούντων Ἱερωτάτων Μητροπολιτῶν καὶ ὑπερτίμων, τῶν ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι ἀγαπητῶν ἡμῖν ἀδελφῶν καὶ συλλειτουργῶν, ἐν Συνόδῳ συνεληλυθότες ἐν τῷ καθ' ἡμᾶς σεπτῷ Πατριαρχικῷ Παρεκκλησίῳ τοῦ Ἁγίου Ἀποστόλου Ἀνδρέου τοῦ Πρωτοκλήτου καὶ τὸ Ἅγιον τοῦ Χριστοῦ Εὐαγγέλιον εἰς μέσον προθέμενοι καὶ ἐν κατανύξει ψυχῆς τὴν ἄνωθεν παρὰ τοῦ Πατρὸς τῶν φώτων χάριν ἐπικαλεσάμενοι

καὶ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν, τῷ ἐλθόντι καταλλάξαι πάντας καὶ εἰρήνην εὐαγγελίσασθαι τοῖς ἐγγύς τε καὶ τοῖς μακράν, θερμὴν δόντες εὐχαριστίαν, «ἐπὶ πᾶσι δὲ τούτοις τὴν ἀγάπην, ἥτις ἐστὶ σύνδεσμος τῆς τελειότητος» βάσιν τῶν σκέψεων καὶ ἐνεργειῶν ἡμῶν θέμενοι, προφρόνως τὴν ὑποβληθεῖσαν αἴτησιν καὶ παράκλησιν ταύτην τῆς ἐν Βουλγαρίᾳ Διοικούσης Ἐκκλησίας, ὡς ὑποδηλοῦσαν πνεῦμα συγγνώμης καὶ εἰς δόξαν Χριστοῦ ὁδηγοῦσαν, ἀπεδεξάμεθα.

Ἐφ' ᾧ συνοδικῶς ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι ἀποφαινόμεθα ὅπως πάντες οἱ διὰ τοῦ «ὅρου» τῆς Ἁγίας καὶ Μεγάλης Συνόδου, τῆς ἐν ἔτει χιλιοστῷ ὀκτακοσιοστῷ ἑβδομηκοστῷ δευτέρῳ, Ἰνδικτιῶνος Α΄., κατὰ μῆνα Σεπτέμβριον, ἐν τῷ καθ' ἡμᾶς πανσέπτῳ Πατριαρχικῷ Ναῷ τοῦ Ἁγίου Μεγαλομάρτυρος Γεωργίου τοῦ Τροπαιοφόρου συγκροτηθείσης, κηρυχθέντες καὶ θεωρούμενοι καὶ νῦν «σχισματικοὶ καὶ ἀλλότριοι τῆς τοῦ Χριστοῦ Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας» Βούλγαροι κληρικοὶ καὶ λαϊκοί, ὑπάρχωσιν ἀπηλλαγμένοι τῆς κατ' αὐτῶν ἀπὸ μέρους τῆς Ἐκκλησίας ἀπαγγελθείσης καταδίκης καὶ ἐπιβληθείσης ποινῆς, συγκεχωρημένοι καὶ εὐλογημένοι παρὰ τῆς Ἁγίας καὶ Ὁμοουσίου Τριάδος, θεωρούμενοι ἀπὸ τοῦδε καὶ ἐφεξῆς καὶ λογιζόμενοι καὶ προσωνυμούμενοι εὐσεβεῖς Χριστιανοὶ καὶ τέκνα πιστὰ τῆς Μιᾶς Ἁγίας Καθολικῆς καὶ Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας, ἐπὶ πάντας δὲ τοὺς ἀπὸ τῆς λυπηρᾶς διαστάσεως οἱαδήποτε ἐπὶ μέρους ἐκκλησιαστικῇ κατακρίσει καὶ ἀποφάσει ἢ καθόλου τῇ γενικῇ τοῦ «Ὅρου» ἀποκηρύξει ὑποβληθέντας καὶ ἤδη τῶν τῇδε μεταστάντας Βουλγάρους κληρικοὺς καὶ λαϊκοὺς ἐπικαλούμεθα τὸ θεῖον ἔλεος.

«Ναί, Δέσποτα Φιλάνθρωπε καὶ Πολυέλεε, τοῖς μὲν προλαβοῦσι δούλοις Σου τούτοις ἐλευθερίαν καὶ ἄνεσιν καὶ ἄφεσιν δώρησαι, ἐν χώρᾳ ζώντων καὶ ἐν σκηναῖς δικαίων κατατάσσων αὐτούς, τῷ δὲ Βουλγαρικῷ κλήρῳ καὶ λαῷ εὐλογίαν κατάπεμψον, τέλος ἀγαθὸν καὶ εἰρηνικὸν παρεχόμενος αὐτοῖς καὶ ἀξιῶν τῆς Σῆς Βασιλείας καὶ τῆς ἐκ δεξιῶν Σου παραστάσεως κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς κρίσεως, πρεσβείαις καὶ ἱκεσίαις τῆς Παναχράντου καὶ Παμμακαρίστου Σου Μητρός, τοῦ Τιμίου καὶ Ἐνδόξου Προφήτου Προδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου, τῶν Ἁγίων Ἐνδόξων καὶ Πανευφήμων Ἀποστόλων, τοῦ Ἁγίου Ἐνδόξου Ἀποστόλου Ἀνδρέου τοῦ Πρωτοκλήτου, τοῦ ἐν Ἁγίοις Πατρὸς ἡμῶν Φωτίου Ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Ὁμολογητοῦ, τοῦ Ἁγίου Ἐνδόξου Μεγαλομάρτυρος Γεωργίου τοῦ Τροπαιοφόρου καὶ πάντων τῶν Ἁγίων, τῶν ἀπ' αἰῶνός Σοι εὐαρεστησάντων Ἀμήν».

Ἐν ἔτει σωτηρίῳ ,αϡμε΄., κατὰ μῆνα Φεβρουάριον (κβ΄.), Ἐπινεμήσεως ΙΓ΄.

† Ὁ *Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως* ***ΒΕΝΙΑΜΙΝ*** ἀποφαίνεται.

† Ὁ Χαλκηδόνος ***Μάξιμος***
† Ὁ Πριγκηπονήσων ***Θωμᾶς***
† Ὁ Θεοδωρουπόλεως ***Λεόντιος***
† Ὁ Χριστουπόλεως ***Μελέτιος***
† Ὁ Φιλαδελφείας ***Αἰμιλιανὸς***
† Ὁ Προύσης ***Πολύκαρπος***
† Ὁ Σάρδεων ***Γερμανὸς***
† Ὁ Εἰρηνουπόλεως ***Κων/τῖνος***
† Ὁ Λαοδικείας ***Δωρόθεος***
† Ὁ Προικονήσου ***Φιλόθεος***

Ο ΙΔΡΥΤΙΚΟΣ ΤΟΥ ΑΥΤΟΚΕΦΑΛΟΥ
ΤΗΣ ΕΝ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑι ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ
ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΣ ΚΑΙ ΣΥΝΟΔΙΚΟΣ ΤΟΜΟΣ

η') Ἡ τυπικὴ διάταξις ἐπὶ τῇ ἀναγνώσει καὶ ὑπογραφῇ τῆς Πράξεως τῆς Ἄρσεως τοῦ Σχίσματος.

Ὁ Μ. Ἀρχιμανδρίτης, ὁ Μ. Ἀρχιδιάκονος καὶ ὁ Δευτερεύων τῶν Πατριαρχικῶν Διακόνων λαμβάνουσι καιρὸν παρὰ τοῦ Πατριάρχου, ἱσταμένου ἐν τῷ Θρόνῳ Αὐτοῦ, τῶν δὲ Ἁγίων Ἀρχιερέων ἱσταμένων κύκλῳ τοῦ ἐν τῷ μέσῳ τοῦ Παρεκκλησίου τρισκελίου, ἐφ' οὗ εἶναι τεθειμένον τὸ ἅγιον καὶ ἱερὸν Εὐαγγέλιον. Καὶ ὁ μὲν Μ. Ἀρχιμανδρίτης ἐνδύεται ἐπιτραχήλιον καὶ φελώνιον, οἱ δὲ Διάκονοι τὰς διακονικὰς αὐτῶν στολάς. Ἐνδυθέντος δὲ τοῦ Πατριάρχου ὑπὸ τοῦ Μ. Ἐκκλησιάρχου μανδύαν, ὠμόφορον καὶ ἐπιτραχήλιον, καὶ κρατοῦντος τὴν Ποιμαντορικὴν Ῥάβδον, ἄρχεται ἡ ἀκολουθία.

Ὁ Μ. Ἀρχιδιάκονος	:	Εὐλόγησον Δέσποτα.
Ὁ Πατριάρχης	:	Εὐλογητὸς ὁ Θεός.
Ὁ Μ. Ἀρχιδιάκονος	:	Τὸ Τρισάγιον.
Ὁ Πατριάρχης	:	Ὅτι Σοῦ ἐστιν.

Οἱ σεβ. Ἀρχιερεῖς μετὰ τῶν λοιπῶν Κληρικῶν ψάλλουσι τὰ τροπάρια :

Εὐλογητὸς εἶ Χριστέ...
Ὅτε καταβάς...
Ὡς τῶν Ἀποστόλων πρωτόκλητος...
Ὡς τῶν αἰχμαλώτων ἐλευθερωτής...
Τῆς εὐσπλαγχνίας τὴν πύλην...

Ὁ Δευτερεύων	:	Τὸν Ἀπόστολον «Ἀδελφοὶ ὑμεῖς ἐστε σῶμα τοῦ Χριστοῦ» (Α' Κορ. ιβ' 27-ιγ' 8.)
Ὁ Πατριάρχης	:	Τὸ Εὐαγγέλιον. «Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἐπάρας ὁ Ἰησοῦς τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ εἰς τὸν οὐρανὸν εἶπεν...» (Ἰωάν. ιζ' 1 13).
Ὁ Μ. Ἀρχιδιάκονος	:	Ἐλέησον ἡμᾶς.
Ὁ Δευτερεύων	:	Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ τῶν εὐσεβῶν...
Ὁ Μ. Ἀρχιδιάκονος	:	Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου...
Ὁ Δευτερεύων	:	Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ τῶν ἁγίων Ἀρχιερέων...
Ὁ Μ. Ἀρχιδιάκονος	:	Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ ἐλέους, ζωῆς...
Ὁ Δευτερεύων	:	Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ διαφυλαχθῆναι...
Ὁ Πατριάρχης	:	Ἐπάκουσον ἡμῶν...

Εἶτα ὁ ἐκ τῶν Συνοδικῶν Ἀρχιερέων σεβ. Μητροπολίτης Σάρδεων κ. Γερμανός, φέρων ὠμόφορον καὶ ἐπιτραχήλιον, ἀναγινώσκει τὴν Πατριαρχικὴν καὶ Συνοδικὴν Πρᾶξιν μέχρι τοῦ σημείου τῆς εὐχῆς, προσκομιζομένης δὲ ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ παρὰ τοῦ Μ. Πρωτονοταρίου καὶ τοῦ Μ. Ἱερομνήμονος τῆς Πράξεως τῷ Πατριάρχῃ, Οὗτος ἀναγινώσκει τὴν ἐν κατακλεῖδι ὑπάρχουσαν εὐχήν.

Μετὰ τὸ πέρας τῆς εὐχῆς ὁ Πατριάρχης κατέρχεται τοῦ Θρόνου, ἀσπάζεται τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον καὶ ὑπογράφει τὴν Πρᾶξιν. Ἀκολούθως οἱ ἅγιοι Ἀρχιερεῖς, λαμβάνοντες πρότερον καιρὸν δι' ὑποκλίσεως παρὰ τοῦ Πατριάρχου, ὑπογράφουσιν ὡσαύτως τὴν Πρᾶξιν, ἐνδυόμενοι παρὰ τῶν Διακόνων ὠμόφορον καὶ ἐπιτραχήλιον, τῶν χορῶν ψαλλόντων τὰ τροπάρια: Τῆς Παμμακαρίστου, τὸ Ὑπερδεδοξασμένος εἶ... καὶ Δόξα καὶ νῦν τὸ Βασιλεῦ Οὐράνιε.

Μετὰ τὴν ὑπογραφὴν τῆς Πράξεως ὑπὸ τῶν ἁγ. Ἀρχιερέων:

Οἱ Χοροί: Εἴδομεν τὸ φῶς...

καὶ ἀμέσως ψάλλεται ὁ Πολυχρονισμὸς τοῦ Πατριάρχου.

Ἐν τέλει τῶν Χορῶν ψαλλόντων: Τὸν Δεσπότην καὶ Ἀρχιερέα..., ὁ Μ. Ἀρχιμανδρίτης ποιεῖ τὴν Ἀπόλυσιν τῆς Πεντηκοστῆς· Ὁ ἐν εἴδει πυρίνων γλωσσῶν..... καὶ τὸ Δι' εὐχῶν τοῦ ἁγίου Δεσπότου ἡμῶν....

θ') Ὁ ἐν τῷ πανσέπτῳ Πατριαρχικῷ Ναῷ ἐκφωνηθεὶς παρὰ τοῦ πανιερ. Μητροπολίτου Νεοκαισαρείας κ. Χρυσοστόμου, Σχολάρχου τῆς ἱ. Θεολογικῆς Σχολῆς Χάλκης, Λόγος.

Ὁ Πάνσοφος Θεὸς κυβερνᾷ τὰ πάντα. Τίποτε εἰς τὸν κόσμον αὐτὸν δὲν γίνεται χωρὶς τὸ ἅγιον Αὐτοῦ θέλημα. Ὑπὸ τὰ διάφορα γεγονότα, τὰ ὁποῖα σχηματίζουσι τὴν Ἱστορίαν, ὑπάρχει ἡ χεὶρ τοῦ Θεοῦ, ἡ ὁποία ρυθμίζει καὶ παρατάσσει αὐτὰ κατὰ τὸν σοφώτερον καὶ σκοπιμώτερον τρόπον. Ὄπισθεν τῶν πράξεων καὶ ἐνεργειῶν τῶν ἀνδρῶν, τοὺς ὁποίους Αὐτὸς ἐκάλεσεν ἀρχηγοὺς καὶ κυβερνήτας, ὑπάρχει ἡ βουλὴ Αὐτοῦ. Τὰ ἄτομα, τὰ ὁποῖα γράφουσι τὴν ἱστορίαν εἶναι ἁπλᾶ ὄργανα τῆς ἀκαταλήπτου εἰς ἡμᾶς τοὺς πολλοὺς Προνοίας τοῦ Πανσόφου Θεοῦ.

Ἡ τοιαύτη Πρόνοια τοῦ Θεοῦ, Σεβασμιώτατοι ἐν Χριστῷ ἀδελφοὶ καὶ φιλόχριστον ἐκκλησίασμα, ἡ ὑπὸ τὰ ἐξωτερικὰ γεγονότα ὑφαίνουσα τοὺς ἀνεξιχνιάστους αὐτῆς σκοπούς, παρεσκεύασε καὶ τὰ σημερινὰ γεγονότα. Ὁ τῶν ἀνεξιχνιάστων κριμάτων Κύριος, ὁ ὁποῖος ἐπέτρεψε τὴν Πρᾶξιν τοῦ 1872, ὁ αὐτὸς Κύριος, ὡς ὁ τῶν ἀνελπίστων χορηγός, ἐπετέλεσε καὶ τὰ περὶ ἡμᾶς σήμερον συμβαίνοντα. Γεγονότα ἱστορικά, γε-

γονότα πανορθόδοξα, γεγονότα διανοίγοντα νέαν περίοδον ἐν τῇ Ὀρθοδόξῳ ἡμῶν Ἀνατολικῇ Ἐκκλησίᾳ. Οὔτε ὁ τόπος οὗτος: βῆμα τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ, οὔτε ἡ ἡμέρα αὕτη: ἡμέρα ἀγάπης καὶ συνδιαλλαγῆς, ἐπιτρέπουσι κρίσεις ἢ ἀπολογίαν διὰ τὰ παρελθόντα. Τοὐναντίον μάλιστα. Σήμερον εἶναι εὔκαιρον νὰ ἐπαναλάβωμεν τὴν εὐχήν, τὴν ὁποίαν εἰς ἀνάλογον περίπτωσιν ἔκαμεν ὁ ἁγιώτατος ἐκεῖνος Πατριάρχης, ὁ Μέγας Φώτιος: «τὰ τότε γεγονότα Θεὸς λήθῃ βαθείᾳ παραδοίη καὶ ἡμᾶς εἰς ἀμνηστίαν αὐτῶν διατηρεῖν ἐνισχύσαι». Καὶ πράγματι. Διότι καὶ ἡ σήμερον ἡμέρα διὰ τὴν Μεγάλην Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ καὶ Μητέρα τῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, εἶναι ἡμέρα χαρᾶς, καὶ χαρᾶς μεγάλης, διότι ὑποδέχεται εἰς τὰς ἀγκάλας αὐτῆς θυγατέρα πεφιλημένην, τὴν ὁποίαν πρώτην ἐγέννησεν ἐν τῇ χριστιανικῇ πίστει, ἐγαλούχησε τῷ γάλακτι τοῦ χριστιανικοῦ πολιτισμοῦ καὶ εἰς ἡμέρας σκοτεινὰς τῆς ἱστορίας αὐτῆς ἐπροστάτευσεν ὑπὸ τὰς θερμὰς καὶ φιλοστόργους αὐτῆς πτέρυγας ὡς προσφιλῆ καὶ πολύτιμον νεοσσόν. Ἡ σήμερον ἡμέρα, διὰ τὴν Ἐκκλησίαν ΚΠόλεως εἶναι ἡμέρα εὐφροσύνης καὶ καυχήσεως, διότι διὰ τῶν εὐλογιῶν αὐτῆς προβιβάζει τὴν ἁγίαν τῆς Βουλγαρίας Ἐκκλησίαν, «γνήσιον γέννημα τῶν πνευματικῶν αὐτῆς ὠδίνων καὶ καλὸν ἄγαλμα τῶν ἑαυτῆς πόνων», ἵνα κατὰ τὸν ἱ. Φώτιον εἴπω, προβιβάζει εἰς Αὐτοκέφαλον Ἐκκλησίαν καὶ βλέπει αὐτὴν νὰ καταλαμβάνῃ τὴν ἐμπρέπουσαν πλέον θέσιν εἰς τὴν μεγάλην οἰκογένειαν τῶν λοιπῶν Ὀρθοδόξων Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν. Εὐλογητὸς λοιπὸν ὁ Θεός.

Καὶ ἐάν, καθὼς λέγει ὁ προφήτης καὶ βασιλεὺς Δαυΐδ, εἶναι καλὸν καὶ τερπνὸν τὸ κατοικεῖν ἀδελφοὺς ἐπὶ τὸ αὐτό, διότι ἐκεῖ ὑπεσχέθη ὁ Κύριος τὴν εὐλογίαν αὐτοῦ, πόσον καλὸν καὶ ὡραῖον εἶναι καὶ πόσον ἄφθονον ἐπισπᾶται τὴν εὐλογίαν τοῦ Θεοῦ τὸ θέαμα τῆς σημερινῆς Κυριακῆς, θέαμα διαπρεπῶν ἱεραρχῶν τῆς ἀδελφῆς Ἐκκλησίας καὶ ἑρμηνέων τοῦ πόθου σύμπαντος τοῦ βουλγαρικοῦ λαοῦ, ἀδελφικῶς ἡνωμένων μετὰ τῶν ἡμετέρων ἐν τῇ κοινῇ πίστει καὶ ὁμολογίᾳ, νὰ προσφέρωσιν ὁμοῦ τὴν ἀναίμακτον θυσίαν αἰνέσεως, πρὸς τὸν Ἀρχηγὸν καὶ Ἱδρυτὴν τῆς Μιᾶς Ἐκκλησίας, ἣν περιεποιήσατο διὰ τοῦ ἰδίου Αὐτοῦ αἵματος;

Τὴν λειτουργίαν τῆς σήμερον καθὼς καὶ ὅλας τὰς προηγηθείσας ὑπὸ τῆς Διοικούσης Ἐκκλησίας κανονικὰς Πράξεις, δὲν θὰ ἦτο ὑπερβολὴ ἐὰν ἔλεγον, ὅτι ὡραματίσθησαν καὶ ηὐχήθησαν αὐτὸς ὁ ἀοίδιμος Πατριάρχης Ἄνθιμος ὁ Στ´ καὶ πάντες οἱ μακαριστῆς μνήμης ἐκεῖνοι ἱεράρχαι, ὅσους ὑπὸ ἀτμόσφαιραν λύπης καὶ συνοχῆς καρδίας τὰ ἀνεξερεύνητα κρίματα τοῦ Κυρίου συνήγαγον ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς θόλους τοῦ ἱ. τούτου Ναοῦ. Ναί! Ηὐχήθησαν διὰ τὴν ἡμέραν ταύτην, καὶ τὸ ἀναγινώσκομεν εἰς τὰ ἔγγραφα καὶ τὸ διαισθανόμεθα ὑπὸ τοὺς λόγους των. Καὶ ὁ Θεός, ὁ ὁποῖος εἰσακούει τὰς εἰλικρινεῖς προσευχάς, εἰσήκουσεν αὐτάς. Καὶ ἡ εἰ-

ρήνη ἀποκατεστάθη. Καὶ ὁ σκώλωψ αὐτός, σκώλωψ ὀδυνηρός, ὁ ὁποῖος ἔβλαπτε τὴν ἑνότητα τῆς Ἁγίας ἡμῶν Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, δὲν ὑπάρχει πλέον εἰς τὸ σῶμα τῆς Ἐκκλησίας. Τὸ πνεῦμα τῆς ἀγάπης, τὸ πνεῦμα τοῦ Χριστοῦ ἐθριάμβευσεν.

Ἀγαπητοί μου ἀδελφοί,

Ἐὰν εἰς ὅλα τὰ συστήματα καὶ εἰς ὅλας τὰς ἐκδηλώσεις τῆς ζωῆς, ἀπαραίτητον στοιχεῖον προόδου καὶ ἰσχύος εἶναι ἡ ἑνότης, εὐκόλως κατανοεῖ ὁ καθεὶς πόσον ἀπαραίτητον στοιχεῖον καὶ πόσον ἀναγκαία προϋπόθεσις προόδου καὶ ἰσχύος εἶναι ἡ ἑνότης καὶ διὰ τὴν Ἐκκλησίαν, τὸ θεοσύστατον μὲν τοῦτο ἵδρυμα, τὸ ἐξ ἀνθρώπων δ' ὅμως συνιστάμενον καὶ ἐν χρόνῳ καὶ χώρῳ ἐξελισσόμενον. Ἡ Ἐκκλησία εἶναι ἐν τῷ κόσμῳ προβολὴ τοῦ ἐν Τριάδι Θεοῦ. Καὶ καθὼς ὁ Θεός, ἐν τῇ Τριάδι τῶν προσώπων, διατηρεῖ ἀμετάτρεπτον τὴν μονάδα, οὕτω καὶ ἡ μία Ἐκκλησία παρὰ τὴν πολυμέρειαν αὐτῆς, καὶ τὴν ὕπαρξιν τῶν ἐπὶ μέρους καὶ κατὰ τόπους Ἐκκλησιῶν, διατηρεῖ ἀκεραίαν τὴν ἑνότητα τῆς πίστεως. Καὶ ἐν τῇ ἑνότητι ταύτῃ ἐξασφαλίζει τὴν δωρεὰν καὶ τὴν κοινωνίαν τοῦ Ἁγ. Πνεύματος.

Ἀλλ' ἡ Ἐκκλησία ἔχει καὶ τὴν ἐξωτερικὴν αὐτῆς ὄψιν καὶ ἐμφάνισιν. Καὶ καθὼς ἐν τῇ ἀρχιτεκτονικῇ πᾶν ἔργον τέχνης, τότε εἶναι ὡραῖον καὶ ἐπιβλητικόν, ὅταν παρουσιάζῃ ἑνότητα, ἑνότητα ρυθμοῦ, ἑνότητα γραμμῶν καὶ ἁρμονικὸν πρὸς ἄλληλα σύνδεσμον τῶν ἐπὶ μέρους, οὕτω καὶ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἡ ἑνότης, ἡ ἑνότης τῆς πίστεως, ἡ ἑνότης διοικήσεως, ἡ ἑνότης κατευθύνσεων, παρουσιάζουσιν αὐτὴν ἐπιβλητικήν, καλῶς συντεταγμένην καὶ μετὰ ἐπιτυχίας χωροῦσαν πρὸς ἐκπλήρωσιν τοῦ προορισμοῦ αὐτῆς ἐπὶ τῆς γῆς. Αἱ αἱρέσεις καὶ τὰ σχίσματα, αἱ φυλετικαὶ φιλοτιμίαι καὶ αἱ κοσμικαὶ ἀξιώσεις καταστρέφουσι τὴν ἁρμονίαν, ἀσχημίζουσι τὸ σύνολον, καί, ὡς τόσα ρήγματα, θέτουσιν ἐν κινδύνῳ αὐτὴν ταύτην τὴν ὕπαρξιν τοῦ οἰκοδομήματος.

Καὶ ἡ Ὀρθόδοξος ἄρα Ἐκκλησία, ἡ ἀναπτυχθεῖσα ἐν τῷ δημοκρατικῷ περιβάλλοντι τῆς Ἀνατολῆς καὶ ἀποδεχθεῖσα τὸ ὁμοσπονδιακὸν ἐν τῇ διοικήσει αὐτῆς σύστημα, ἔχει ἀνάγκην, πρὸς τῇ ἐσωτερικῇ ἑνότητι τῆς πίστεως, καὶ ἐξωτερικωτέρας πως ἑνότητος. Τὴν ἐξωτερικὴν ταύτην ἑνότητα ἡ Ἀνατολὴ οὐδέποτε ἠννόησεν, οὐδὲ καὶ ἠνέχθη, ὥς τινα Καισαροπαπισμὸν ἢ ἐκκλησιαστικὸν ὁλοκληρωτισμόν, ἐπιβολὴν τ. ἔ. μιᾶς ἐκκλησίας, ἢ συμπλέγματος ἐκκλησιῶν ὡς ἰσχυρωτέρων ἐπὶ τῶν λοιπῶν ἅτε ἀσθενεστέρων.

Τὴν ἐξωτερικὴν αὐτῆς ἑνότητα ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία ἠννόησεν ὡς μίαν ὁμοσπονδίαν με μέλη ἰσόψηφα, ἢ κατὰ κοινοτέραν παρομοίωσιν, ὡς οἰκογενειακὸν συμβούλιον, ἐν τῷ ὁποίῳ τὰ μέλη—ἀδελφοί, εἶναι ἴσα, μὲ

τὰ αὐτὰ δικαιώματα καὶ καθήκοντα, συνδεόμενα πρὸς ἄλληλα μὲν διὰ τῶν δεσμῶν τῆς ἀγάπης, πρὸς δὲ τὴν Μητέρα καὶ πρωτόθρονον Ἐκκλησίαν διὰ τῆς στοργῆς, ἀφοσιώσεως καὶ σεβασμοῦ. Τὸ σύστημα τοῦτο βασιζόμενον ἐπὶ τῶν ἱ. κανόνων καὶ μορφωθὲν ἐν τῇ ἱστορίᾳ κρίνεται τὸ συμφωνότερον διὰ τὸν εὔθικτον ἐθνικὸν χαρακτῆρα ἑκάστης ἐπὶ μέρους Ἐκκλησίας, ἀλλὰ καὶ τὸ καλλίτερον, διότι ἀφήνει πλήρη ἐλευθερίαν εἰς τὴν ἀνάπτυξιν καὶ διαμόρφωσιν τῆς ἐσωτερικῆς ζωῆς ἑκάστης κατὰ τόπους Ἐκκλησίας.

Πλήν, ἀνεξαρτήτως τοῦ τύπου τῆς ἐξωτερικῆς ἐμφανίσεως τῆς ἑνότητος τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, ὅλοι θὰ ἀναγνωρίσωμεν ὅτι ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία πρέπει καὶ αὕτη νὰ συντονίσῃ τὰς δυνάμεις αὐτῆς. Καὶ πρέπει νὰ συσπειρωθῇ διὰ νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὴν πνευματικὴν καὶ ἠθικὴν κρίσιν, τὴν ὁποίαν διέρχεται ἡ ἀνθρωπότης, διὰ νὰ προετοιμασθῇ διὰ τὰς νέας συνθήκας ὑπὸ τὰς ὁποίας θὰ διαμορφωθῇ ὁ κόσμος τοῦ μέλλοντος. Ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία πρέπει νὰ συγκροτήσῃ τὸ ἑνιαῖον αὐτῆς πνευματικὸν μέτωπον, διὰ νὰ ἀντικρούσῃ τὰς θεωρίας, αἱ ὁποῖαι πειρῶνται νὰ ἀνατρέψωσι τὴν κοινωνικὴν αὐτῆς διδασκαλίαν. Ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία πρέπει νὰ ἀνασυντάξῃ τὰς πνευματικὰς αὐτῆς δυνάμεις, νὰ ἀναθεωρήσῃ καὶ νὰ προσαρμόσῃ τὴν ζωήν της πρὸς τὰς νέας ἀπαιτήσεις.

Ἤδη τὸ πνεῦμα τῆς ἀπιστίας κινεῖται καὶ μὲ ὑπούλως ὠργανωμένην ἀντίδρασιν ἐπιδιώκει τὴν ἀνατροπὴν τῆς Ἐκκλησίας. Οἱ κατ' ὄνομα Χριστιανοὶ καταστρώνουσι σχέδια κρύφια, διὰ νὰ καταλύσωσι τὴν Ἐκκλησίαν, ὑπονομεύοντες τὰς βάσεις τῆς Πίστεως καὶ τῆς Ἠθικῆς αὐτῆς, πλήττοντες τὰς κορυφὰς καὶ συκοφαντοῦντες τὸν κλῆρον. Δὲν πρέπει λοιπὸν ἡ Ἐκκλησία νὰ ἀγωνισθῇ; Δὲν πρέπει νὰ κατέλθῃ ἡνωμένη;

Ἀπὸ τὴν πάλην τῶν δύο κόσμων, τῶν συγκρουομένων ἀκόμη εἰς μοναδικὴν ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς ἀνθρωπότητος τιτανομαχίαν, θὰ προέλθῃ φυσικῷ τῷ λόγῳ μία νέα κοσμογονία. Πλὴν καθὼς κατὰ τὴν πρώτην, τὴν ὑλικὴν κοσμογονίαν, πρὶν ἢ ἐπιβληθῇ ἡ τάξις, ἐπεκράτει τὸ χάος καὶ ἡ σύγχυσις, οὕτω καὶ τώρα τῆς νέας ἠθικῆς καὶ κοινωνικῆς τάξεως θὰ προηγηθῇ, καὶ παρουσιάσθη ἤδη, κατάστασις συγχύσεως καὶ ἀταξίας. Ἤδη ἐνεφανίσθησαν νέαι κοινωνικαὶ κατευθύνσεις, νέαι ἰδεολογίαι, νέαι δελεαστικαί, πλὴν ἀνατρεπτικαὶ θεωρίαι, μὲ συνεχεῖς πρὸς αὐτὰς παρεκκλίσεις τῶν ἀνθρώπων. Δὲν πρέπει λοιπὸν καὶ ἡ Ἐκκλησία, ὅλαι αἱ Ἐκκλησίαι ἡνωμέναι, νὰ ἀντιτάξουν τὴν κοινωνικήν των ἰδεολογίαν, νὰ προβάλουν εἰς τὸ κήρυγμα τοῦ μίσους καὶ τῆς ἀνατροπῆς τὴν διδασκαλίαν τῆς ἀγάπης, τῆς ἀλληλοβοηθείας, τοῦ ἀλληλοσεβασμοῦ;

Καὶ ἐὰν ὁ νεωτερισμὸς δελεάζῃ καὶ παρασύρῃ, ὁ ἔλλογος ἐν τούτοις συντηρητικισμὸς κατακτᾷ σταθερῶς. Καὶ τὸ μέγα μέρος τῆς ἀνθρωπότη-

τος εἶναι συντηρητικὸν καὶ ἀποστρέφεται τὴν βίαν καὶ τὴν ἀνατροπήν. Ἡ Ἐκκλησία πρέπει νὰ ἐπωφεληθῇ τοῦ ψυχολογικοῦ τούτου ἐδάφους.

Ἀγαπητοί μου ἀδελφοί,

Ἀφοῦ λοιπὸν τὸ χαρμόσυνον τῆς ἐκκλησιαστικῆς ταύτης εἰρηνεύσεως γεγονός, μόνον ὡς ἐπέμβασις τῆς Θείας Προνοίας δύναται νὰ ἐξηγηθῇ, ἂς δεχθῶμεν αὐτὸ μεθ' ὑποταγῆς, ὡς ἔκφρασιν τοῦ θελήματος τοῦ Θεοῦ. Τὴν ἐπελθοῦσαν δὲ εἰρήνευσιν, ἐπελθοῦσαν εἰς ἀπροσδόκητον διὰ πάντας στιγμήν, ἐν μέσῳ μάλιστα τοῦ σάλου τοῦ πολέμου καὶ τοῦ ἀναβρασμοῦ τῶν παθῶν, ἂς τὴν θεωρήσωμεν ὡς ἕνα θεόπεμπτον προάγγελλον καὶ πρόδρομον, ἐλπιδοφόρον χελιδόνα τῆς ἤδη προσδοκωμένης ἀνοίξεως τῆς εἰρήνης, τῆς εἰρηνεύσεως ὅλων τῶν λαῶν, συμπάσης τῆς ταλαιπώρου ἀνθρωπότητος. Καὶ τὸν γλυκὺν αὐτὸν ὁραματισμόν: τῆς εἰρηνεύσεως τοῦ σύμπαντος κόσμου, νοσταλγικὸν ὄνειρον τῆς ἀνθρωπίνης καρδίας καὶ ἀντικείμενον τῶν προσευχῶν τῆς Ἐκκλησίας, εἴθε ὁ Ἄρχων τῆς εἰρήνης καὶ Πατὴρ τῶν οἰκτιρμῶν, εἴθε νὰ καταστήσῃ ταχέως πραγματικότητα, πρὸς εὐτυχίαν τῆς ἀνθρωπότητος καὶ δόξαν τοῦ ἁγίου Αὐτοῦ Ὀνόματος.—Γένοιτο!

ε') Ὁ Πατριαρχικὸς καὶ Συνοδικὸς Τόμος τοῦ Αὐτοκεφάλου τῆς ἐν Βουλγαρίᾳ Ὀρθοδ. Ἐκκλησίας.

† *ΒΕΝΙΑΜΙΝ, ἐλέῳ Θεοῦ, Ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ρώμης, καὶ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης.*

«Ἀληθεύοντες δὲ ἐν ἀγάπῃ αὐξήσωμεν εἰς αὐτὸν τὰ πάντα, ὅς ἐστιν ἡ κεφαλή, ὁ Χριστός, ἐξ οὗ πᾶν τὸ σῶμα συναρμολογούμενον καὶ συμβιβαζόμενον διὰ πάσης ἁφῆς τῆς ἐπιχορηγίας κατ' ἐνέργειαν ἐν μέτρῳ ἑνὸς ἑκάστου μέρους τὴν αὔξησιν τοῦ σώματος ποιεῖται εἰς οἰκοδομὴν ἑαυτοῦ ἐν ἀγάπῃ» τοῖς Ἐφεσίοις ἔγραφεν ὁ τῶν Ἐθνῶν Ἀπόστολος Παῦλος, τὴν θεοφιλῆ ἁρμονίαν καὶ πρὸς ἀλλήλους ἐπικοινωνίαν καὶ κανονικὴν τάξιν ἐν τῷ σώματι τῆς Ἁγίας Ἐκκλησίας ὑπονοῶν, καὶ ταύτην ἐσαεὶ διαμένειν καὶ ὑφίστασθαι παρακελευόμενος, ὥστε ἀπρόσκοπτον εἶναι τὴν ἐπὶ μέρους καὶ τὴν ἐν γένει οἰκονομίαν καὶ εὐόδωσιν τῶν ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων καὶ μείζονα, ὡς εἰκός, καὶ αὔξουσαν γίγνεσθαι τὴν ἐν Κυρίῳ καρποφορίαν τοῦ εὐσεβοῦς τῶν χριστιανῶν ἀθροίσματος.

Ἐπειδὴ τοίνυν καὶ ἡ ἐν τοῖς ὁρίοις τοῦ θεοφρουρήτου Βουλγαρικοῦ Κράτους Ἐκκλησία, ἡ ἄνωθεν καὶ ἐξ ἀρχῆς ἰδιαιτέροις πνευματικοῖς δεσμοῖς συνεχομένη τῇ καθ' ἡμᾶς Ἁγίᾳ τοῦ Χριστοῦ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ Κωνσταντινουπόλεως, καὶ ἐπὶ αἰῶνας μακροὺς ὑπὸ τὴν ἄμεσον κανονικὴν ἐξάρτησιν τοῦ καθ' ἡμᾶς Ἁγιωτάτου Ἀποστολικοῦ καὶ Πατριαρχικοῦ Οἰ-

κουμενικοῦ Θρόνου διετελέσασα, ἐξῃτήσατο διὰ γραμμάτων θερμῶν συγκαταριθμηθῆναι αὐτὴν ἐν τῇ χορείᾳ τῶν λοιπῶν Ὀρθοδόξων Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν, ἡ Μετριότης ἡμῶν μετὰ τῶν περὶ ἡμᾶς Ἱερωτάτων Μητροπολιτῶν καὶ ὑπερτίμων, τῶν ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι ἀγαπητῶν ἡμῖν ἀδελφῶν καὶ συλλειτουργῶν, τῇ αἰτήσει ταύτῃ εὐμενῶς διατεθέντες καὶ πρώτιστα μὲν ἐν προκειμένῳ τὴν τῶν Ἱερῶν Κανόνων διακέλευσιν καὶ τὴν μακραίωνα τῆς Ἐκκλησίας πρᾶξιν ὑπ' ὄψιν λαβόντες, εἶτα δὲ καὶ τὴν πρὸς τὴν ἐν Βουλγαρίᾳ Ἐκκλησίαν φιλόστοργον διάθεσιν ἔχοντες, ἅτε τῆς καθ' ἡμᾶς Μεγάλης Ἐκκλησίας γεννησάσης ἐν Κυρίῳ καὶ γαλουχησάσης τὸ τῶν Βουλγάρων Ἔθνος, ἀπεδεξάμεθα τὸ πρὸς ἡμᾶς γενόμενον ὡς ἄνω αἴτημα.

Ὅθεν καὶ συνοδικῶς ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι ἀποφαινόμενοι, ἐπευλογοῦμεν τὴν αὐτοκέφαλον σύστασιν καὶ ὀργάνωσιν τῆς ἐν Βουλγαρίᾳ Ἁγίας Ἐκκλησίας, ὁρίζοντες ὅπως αὕτη, ἐπωνυμουμένη «Ἁγία Ὀρθόδοξος Αὐτοκέφαλος Ἐκκλησία τῆς Βουλγαρίας» καὶ πνευματικὴ ἡμῶν ἀδελφὴ ὑπάρχουσα καὶ γνωριζομένη τοῦ λοιποῦ, διοικῇ καὶ διέπῃ τὰ κατ' αὐτὴν ἀνεξαρτήτως καὶ αὐτοκεφάλως, κατὰ τὴν τάξιν καὶ τὰ κυριαρχικὰ δικαιώματα καὶ τῶν λοιπῶν Ὀρθοδόξων Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν, ἀναγνωρίζουσα ὡς ὑπερτάτην αὐτῆς Ἐκκλησιαστικὴν Ἀρχὴν τὴν ἐξ Ἀρχιερέων ἀπαρτιζομένην Ἱερὰν Σύνοδον καὶ ἔχουσαν Πρόεδρον τὸν κατὰ καιρὸν Μακαριώτατον Μητροπολίτην Σόφιας καὶ Ἔξαρχον πάσης Βουλγαρίας.

Πρὸς τήρησιν δὲ καὶ ἔνδειξιν τῆς πνευματικῆς καὶ κανονικῆς ἑνότητος μετὰ τοῦ καθ' ἡμᾶς Ἁγιωτάτου Ἀποστολικοῦ καὶ Πατριαρχικοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου καὶ πασῶν τῶν Ὀρθοδόξων Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν ὁ ἑκάστοτε Μακαριώτατος Μητροπολίτης Σόφιας καὶ Ἔξαρχος πάσης Βουλγαρίας ἔχει τὸ καθῆκον, κατὰ τὸν ἀνέκαθεν κρατήσαντα κανονικῆς σχέσεως καὶ κοινωνίας δεσμόν, ἀναγγέλλειν δι' Ἐνθρονιστηρίων Γραμμάτων τῇ τε καθ' ἡμᾶς Μεγάλῃ τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίᾳ καὶ πάσαις ταῖς λοιπαῖς ἀδελφαῖς Ὀρθοδόξοις Αὐτοκεφάλοις Ἐκκλησίαις τὴν ἐκλογὴν καὶ ἀνάρρησιν αὐτοῦ, παρεχόμενος ἅμα τὴν ἀδελφικὴν ὁμολογίαν καὶ διαβεβαίωσιν περὶ τῆς ὑπ' αὐτοῦ τε καὶ τῆς πεπιστευμένης αὐτῷ Ἐκκλησίας ἀπαρασφαλοῦς τηρήσεως τῆς ὀρθοδόξου πίστεως καὶ εὐσεβείας καὶ πράττων ὅσα οἱ θεῖοι καὶ ἱεροὶ Κανόνες καὶ ἡ μακραίων τῆς Ἐκκλησίας τάξις διακελεύονται, μνημονεύειν ἐν τοῖς διπτύχοις τοῦ ὀνόματος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου καὶ τῶν λοιπῶν Πατριαρχῶν καὶ τῶν ἄλλων Προέδρων τῶν Ὀρθοδόξων Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν, ἀναφέρεσθαί τε πρὸς τὸν καθ' ἡμᾶς Ἁγιώτατον Πατριαρχικὸν Οἰκουμενικὸν Θρόνον καὶ δι' αὐτοῦ ἐπιζητεῖν καὶ λαμβάνειν τὴν ἔγκυρον γνώμην καὶ ἀντίληψιν αὐτοῦ τε καὶ τῶν λοιπῶν ἁγίων ἀδελφῶν Ἐκκλησιῶν ἐπὶ γενικῶν ἐκκλησιαστικῶν ζητημάτων, τῆς καθολικωτέρας ψήφου καὶ δοκιμασίας δεομένων.

Ταῦτα οὕτω δόξαντα καὶ συνοδικῶς ὑφ' ἡμῶν κατὰ τὴν συνοδικὴν συνεδρίαν τῆς κβ΄. Φεβρουαρίου ἐνεστῶτος ἔτους ἀποφασισθέντα καὶ κυρωθέντα βεβαιοῦμεν εἰς μόνιμον παραφυλακὴν καὶ διὰ τοῦ παρόντος Πατριαρχικοῦ ἡμῶν καὶ Συνοδικοῦ Τόμου, καταστρωθέντος καὶ ὑπογραφέντος ἐν τῷ Κώδικι τῆς καθ' ἡμᾶς Ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας, ἐν ἴσῳ δὲ καὶ ἀπαραλλάκτῳ ἀπολυθέντος καὶ σταλέντος τῷ Μακαριωτάτῳ Μητροπολίτῃ Σόφιας καὶ Ἐξάρχῳ πάσης Βουλγαρίας κυρίῳ Στεφάνῳ, Προέδρῳ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἁγίας Ὀρθοδόξου Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας τῆς Βουλγαρίας.

Κύριος δὲ ὁ Θεός, χάριτι καὶ οἰκτιρμοῖς τοῦ Πρώτου καὶ Μεγάλου καὶ Ἄκρου Ἀρχιποίμενος Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, στηρίζοι ἐσαεὶ τὴν ἐν Βουλγαρίᾳ Ἁγίαν Ὀρθόδοξον Αὐτοκέφαλον Ἐκκλησίαν, προάγων καὶ αὔξων τὰ κατ' αὐτὴν εἰς δόξαν τοῦ Ἁγίου Αὐτοῦ Ὀνόματος, χαρὰν τῆς καθ' ἡμᾶς Μεγάλης Ἐκκλησίας καὶ τῶν λοιπῶν ἀδελφῶν Ὀρθοδόξων Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν καὶ ὠφέλειαν ψυχικὴν τοῦ εὐσεβοῦς κλήρου καὶ λαοῦ τοῦ θεοσώστου Βουλγαρικοῦ Κράτους.

Ἐν ἔτει σωτηρίῳ ,απμε΄., κατὰ μῆνα Φεβρουάριον (κβ΄.),
Ἐπινεμήσεως ΙΓ΄.

† ***Ὁ Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως ΒΕΝΙΑΜΙΝ*** ἀποφαίνεται

† Ὁ Χαλκηδόνος ***Μάξιμος***,
† Ὁ Πριγκηπονήσων ***Θωμᾶς***,
† Ὁ Εἰρηνουπόλεως ***Κων/τῖνος***,
† Ὁ Λαοδικείας ***Δωρόθεος***,
† Ὁ Προικονήσου ***Φιλόθεος***,
† Ὁ Γάν. καὶ Χώρ. ***Παγκράτιος***,
† Ὁ Προύσης ***Πολύκαρπος***,
† Ὁ Θεοδωρουπόλεως ***Λεόντιος***,
† Ὁ Χριστουπόλεως ***Μελέτιος***,
† Ὁ Φιλαδελφείας ***Αἰμιλιανός***,
† Ὁ Κυδωνιῶν ***Ἀγαθάγγελος***,
† Ὁ Περγάμου ***Ἀδαμάντιος***.

ια΄) Ἡ τυπικὴ διάταξις τῆς Τελετῆς ἐπὶ τῇ ὑπογραφῇ καὶ ἐπιδόσει τοῦ Τόμου εἰς τὴν Βουλγαρικὴν Ἐκκλησιαστικὴν Ἀντιπροσωπείαν.

Ὁ Μ. Ἀρχιμανδρίτης, ὁ Μ. Ἀρχιδιάκονος καὶ ὁ Δευτερεύων τῶν Πατριαρχικῶν Διακόνων λαμβάνουσι καιρὸν παρὰ τοῦ Πατριάρχου, εὑρισκομένου μετὰ τῶν ἁγίων Συνοδικῶν καὶ τῶν Βουλγάρων Ἀρχιερέων ἐν τῷ ἰδιαιτέρῳ Πατριαρχικῷ Γραφείῳ· καὶ ὁ μὲν Μ. Ἀρχιμανδρίτης ἐνδύεται ἐπιτραχήλιον καὶ φελώνιον, οἱ δὲ Διάκονοι τὰς διακονικὰς αὐτῶν στολάς.

Ἅμα τῇ κρούσει τοῦ κώδωνος τοῦ Πατριαρχικοῦ Παρεκκλησίου, ὁ Μ. Ἐκκλησιάρχης, ἐμφανιζόμενος ἐνώπιον τοῦ Πατριάρχου καὶ μικρὸν ὑποκλινόμενος, λέγει «καιρός». Τότε ὁ Πατριάρχης, φέρων τὰ Ἐγκόλπια Αὐτοῦ καὶ περιστοιχιζόμενος ὑπὸ τῶν ἁγίων Ἀρχιερέων, φερόντων ἐπανωκαλύμμαυχον καὶ ἐγκόλπιον, προηγουμένων δὲ τῶν Ἀρχόντων Πρωτοψάλτου καὶ Λαμπαδαρίου καὶ τῶν Πατριαρχικῶν Χορῶν, ψαλλόντων τὸ «Ἄξιόν ἐστιν», τοῦ Πριμικηρίου κρατοῦντος τὸ Διβάμβουλον καὶ τῶν δύο Διακόνων θυμιώντων τὸν Πατριάρχην, κατέρχεται Οὗτος εἰς τὸ Μέγα Συνοδικὸν καὶ ἐνδύεται μανδύαν, ὠμόφορον καὶ ἐπιτραχήλιον.

Μετὰ τὸ πέρας τοῦ «Ἄξιόν ἐστιν», ὁ Πατριάρχης θυμιᾷ διὰ κατσίου τὸ προτεθειμένον ἱερὸν Εὐαγγέλιον καὶ τὰς ἱερὰς εἰκόνας τῆς Ἁγίας Τριάδος καὶ τῆς Θεοτόκου.

Εἶτα ὁ Μ. Ἀρχιδιάκονος: «Εὐλόγησον Δέσποτα».

Ὁ Πατριάρχης: «Εὐλογητὸς ὁ Θεός».

Ὁ Μ. Ἀρχιδιάκονος: «Τὸ Τρισάγιον».

Ὁ Πατριάρχης: «Ὅτι Σοῦ ἐστιν».

Οἱ ἅγ. Ἀρχιερεῖς ψάλλουσιν «Εὐλογητός εἶ, Χριστὲ ὁ Θεὸς ἡμῶν» (Ἀπολυτ. Πεντηκοστ.)

Οἱ Ψάλται: Τὰ ἀπολυτίκια τοῦ Ἁγίου Ἀποστόλου Ἀνδρέου, τοῦ Ἁγίου Μεγαλομάρτυρος Γεωργίου, τῆς Ἁγίας Μεγαλομάρτυρος Εὐφημίας, τοῦ ἐν Ἁγίοις Πατριάρχου Φωτίου τοῦ Ὁμολογητοῦ καὶ τὸ «Τῇ Ὑπερμάχῳ».

Οἱ Βούλγαροι Ἀρχιερεῖς ψάλλουσι τὸ «Βασιλεῦ Οὐράνιε».

Οἱ Ἀρχιερεῖς τὸ «Ὅτε καταβὰς» (Κοντάκιον Πεντηκοστῆς).

Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου, φέρων ἐπανωκαλύμμαυχον, προσέρχεται ἐν τούτῳ τῷ μεταξὺ τῷ Πατριάρχῃ καὶ ποιήσας μετάνοιαν λαμβάνει καιρὸν καὶ μετὰ τὸ πέρας τοῦ «Ὅτε καταβάς», τοῦ Δευτερεύοντος ἐκφωνοῦντος τὸ «Πρόσχωμεν», ἀναγινώσκει τὸν Πατριαρχικὸν καὶ Συνοδικὸν Τόμον.

Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν ὁ Πατριάρχης ἀσπάζεται τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον καὶ ὑπογράφει τὸν Τόμον, τῶν Χορῶν ψαλλόντων τὸν Πολυχρονισμὸν Αὐτοῦ.

Ἀκολούθως προσέρχονται οἱ ἅγιοι Ἀρχιερεῖς καὶ λαμβάνοντες πρότερον καιρόν, ἀσπαζόμενοι τὴν Δεξιὰν τοῦ Πατριάρχου, ἀσπάζονται εἶτα τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον καὶ ὑπογράφουσι τὸν Τόμον ἐνδεδυμένοι ὠμόφορον καὶ ἐπιτραχήλιον.

Ἐν δὲ τῇ ὑπογραφῇ τοῦ Τόμου οἱ Χοροὶ ψάλλουσι τοὺς καλλιφωνικοὺς εἱρμούς: «Τὴν Σὴν εἰρήνην δός ἡμῖν...» καὶ «Χαρᾶς μου τὴν καρδίαν πλήρωσον....». Μετὰ τὴν ὑπογραφήν, ὁ Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου, συμπληρῶν τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ Τόμου, ἀναγινώσκει τὰς ὑπογραφὰς τῶν ὑπογραψάντων.

Εἶτα ὁ Πατριάρχης διὰ μικρᾶς προσλαλιᾶς, ἥτις μεταφράζεται ὑπὸ τοῦ Μ. Πρωτονοταρίου εἰς τὴν Βουλγαρικήν, ἐπιδίδει τὸν Τόμον εἰς τὸν Μητροπολίτην Νευροκοπίου, ὅστις ποιήσας μετάνοιαν ἀσπάζεται τὴν Δεξιὰν τοῦ Πατριάρχου.

Ψαλλομένου τοῦ τροπαρίου «Τῷ συνδέσμῳ τῆς ἀγάπης....», προσέρχονται καὶ οἱ λοιποὶ Βούλγαροι Ἀρχιερεῖς καὶ ἀσπάζονται τὴν Δεξιὰν τῆς Α. Θ. Παναγιότητος.

Μετὰ τὸν ἀσπασμόν, ὁ Μ. Ἀρχιμανδρίτης ποιεῖ τὴν Ἀπόλυσιν τῆς Πεντηκοστῆς «Ὁ ἐν εἴδει πυρίνων γλωσσῶν...».

Οἱ Χοροὶ «Τὸν Δεσπότην καὶ Ἀρχιερέα».

Ὁ Μ. Ἀρχιμανδρίτης τὸ «Δι' εὐχῶν τοῦ ἁγίου Δεσπότου ἡμῶν...».

ιβ') Ἡ κατὰ τὴν ἐπίδοσιν τοῦ Τόμου προσφώνησις τῆς Α. Θ. Παναγιότητος.

Ἐπιδίδοντες, ἀγαπητοὶ ἐν Χριστῷ ἀδελφοί, κατὰ τὴν ἱερὰν ταύτην στιγμὴν ὑμῖν, τοῖς σεβασμίοις Ἀπεσταλμένοις τῆς προσφιλοῦς ἡμῖν ἀδελφῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Βουλγαρίας, τὸν Πατριαρχικὸν ἡμῶν καὶ Συνοδικὸν τοῦτον Τόμον τῆς ἐπευλογίας τοῦ Αὐτοκεφάλου αὐτῆς, θερμὴν ἀναπέμπομεν εὐχαριστίαν πρὸς τὸν Πανάγαθον ἡμῶν Θεόν, ὅτι ἱλέως ἐπέβλεψεν ἐπὶ τὰς ἐκτενεῖς ἀπ' αὐτῶν τῶν πρώτων στιγμῶν τῆς διαστάσεως προσευχὰς καὶ δεήσεις τῶν Ἐκκλησιῶν ἡμῶν πρὸς ἐπιστροφὴν τῆς φυγαδευθείσης εἰρήνης καὶ ἑνότητος καὶ οὐκ ἀφῆκε κενὰς τὰς ἐλπίδας τοσούτων γενεῶν, μηδὲ ματαίας τὰς προσπαθείας ἡμῶν.

Τὸ συντελεσθὲν μέγα καὶ ἱερὸν ἔργον τῆς ἀνασυνδέσεως τῶν πρὸς τὸν καθ' ἡμᾶς Ἁγιώτατον Ἀποστολικὸν καὶ Πατριαρχικὸν Οἰκουμενικὸν Θρόνον καὶ πάσας τὰς Ὀρθοδόξους Αὐτοκεφάλους Ἐκκλησίας κανονικῶν σχέσεων καὶ δεσμῶν τῆς ἐν Βουλγαρίᾳ Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἥτις κατέλαβεν ἤδη τὴν ἐμπρέπουσαν αὐτῇ θέσιν ἐν τῇ σεβασμίᾳ χορείᾳ τῶν Ἁγιωτάτων Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, κατατίθεται ὡς πολύτιμον κεφάλαιον εἰς τὸ θησαυροφυλάκιον τῶν Ἁγιωτάτων ἡμῶν Ἐκκλησιῶν, μέλλει δέ, ὡς πεποίθαμεν, ἵνα ἀποτελέσῃ ἀπαρχὴν νέας εὐτυχεστέρας διὰ σύνολον τὴν Ὀρθοδοξίαν ἐποχῆς, εἰς δόξαν Κυρίου τοῦ Θεοῦ ἡμῶν.

Αὐτὸς στηρίζοι τὴν ἐν Βουλγαρίᾳ Ἁγιωτάτην Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν, ἐνισχύοι τὸν Πρόεδρον αὐτῆς Μακαριώτατον Μητροπολίτην Σόφιας καὶ Ἔξαρχον πάσης Βουλγαρίας κύριον Στέφανον καὶ τὴν περὶ Αὐτὸν Ἱερὰν Σύνοδον ἐν τῇ ἐκπληρώσει τῆς ὑψηλῆς αὐτῶν διακονίας, εὐλογοῖ δὲ πλουσίως τὸν εὐλαβῆ Βουλγαρικὸν κλῆρον καὶ τὸν εὐσεβῆ Βουλγαρικὸν λαόν.

ιγ') Ἡ ἀντιφώνησις
τοῦ σεβ. Μητροπολίτου Νευροκοπίου.

Παναγιώτατε καὶ Θειότατε Πάτερ καὶ Δέσποτα,

Μὲ βαθεῖαν ἐγκάρδιον εὐχαρίστησιν καὶ εὐγνωμοσύνην, λαμβάνομεν παρὰ τῶν Ἁγίων χειρῶν τῆς Ὑμετέρας Θειοτάτης Παναγιότητος, τὸ Ἅγιον καὶ Ἱστορικὸν τοῦτο ἔγγραφον.

Αὐτὸ μαρτυρεῖ καὶ θὰ μαρτυρῇ πάντοτε καὶ εἰς πάντας διὰ τὴν θεϊκὴν ἀγάπην καὶ σοφίαν, ἡ ὁποία ἐπλήρωσε τὴν Μεγάλην τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν Κωνσταντινουπόλεως, καὶ τὴν Βουλγαρικὴν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν, καὶ τὰς ὑπεστήριξε νὰ ἐκτελέσουν ἓν ἅγιον καὶ θεάρεστον ἔργον. Ἡμεῖς, οἱ λειτουργοὶ τῶν δύο Ὀρθοδόξων ἀδελφῶν Ἐκκλησιῶν καὶ τῆς Μιᾶς, Ἁγίας, Ὀρθοδόξου Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας, εἰσήλθομεν πλέον εἰς θεοφιλῆ λειτουργικὴν ἐπικοινωνίαν, καὶ ἐδώσαμεν πρὸ τοῦ Θρόνου τοῦ Θεοῦ ἐν τῷ Ναῷ τὴν ἁγίαν ὑπόσχεσιν νὰ διαφυλάξωμεν τὴν ἁγίαν ταύτην ἕνωσιν.

Ἡ εὐγνώμων Βουλγαρικὴ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία καὶ ὁ εὐσεβὴς βουλγαρικὸς ὀρθόδοξος λαός, ἀνέπεμψαν καὶ θὰ ἀναπέμπουν πάντοτε εἰς τὸ ἑξῆς θερμὰς εὐχὰς πρὸς τὸν Πανύψιστον Θεόν, νὰ ὑποστηρίζῃ τὴν Μητέρα Μεγάλην τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν Κωνσταντινουπόλεως, νὰ ἐξυψωθῇ αὕτη διὰ νέας μεγαλειτέρας δόξης, διὰ τὴν χαρὰν ὅλων ἡμῶν καὶ διὰ τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ.

Ἡμεῖς, οἱ ἀπεσταλμένοι ἀντιπρόσωποι τῆς Βουλγαρικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, παρακαλοῦμεν ἀπὸ τὰ βάθη τῆς καρδίας μας καὶ ὁλοψύχως τὸν Κύριον, ὁ Ὁποῖος μᾶς συνεκέντρωσε καὶ μᾶς ἥνωσε, νὰ ὑποστηρίζῃ τὴν Ὑμετέραν Παναγιότητα, τὸν σοφὸν καὶ θεόκλητον Προκαθήμενον τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, τὴν Ἁγίαν Πατριαρχικὴν Σύνοδον, τὸν Κλῆρον καὶ Λαόν, νὰ ἐκτελῇ καὶ εἰς τὸ μέλλον θεοπνεύστως τὸ θεῖον ἔργον, ἐδῶ εἰς αὐτὸν τὸν ἅγιον ἱστορικὸν τόπον, ὁ ὁποῖος εἶναι τὸ φωτεινὸν Πανορθόδοξον Κέντρον εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

ιδ') Τηλεγράφημα τῆς Α. Θ. Παναγιότητος πρὸς τὸν Μακαριώτατον Μητροπολίτην Σόφιας.

Μακαριώτατον Μητροπολίτην Σόφιας

Ἔξαρχον πάσης Βουλγαρίας ΣΤΕΦΑΝΟΝ

Σόφια.

Τελεσθείσῃ σήμερον πανσέπτῳ Πατριαρχικῷ Ναῷ μετ' Ἀντιπροσώπων Ὑμετέρας Μακαριότητος ἐπὶ τούτῳ Συνοδικῇ Λειτουργίᾳ, συνεπληρώθη, χάριτι θείᾳ, θεάρεστον ἔργον διευθετήσεως Βουλγαρικοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ζητήματος.

Ἀσμένως ἀνακοινούμενοι τοῦτο Ὑμετέρᾳ Μακαριότητι, ἀπευθύνομεν ἐγκάρδια συγχαρητήρια Μητρὸς Μεγάλης Ἐκκλησίας καὶ ἡμῶν.

Κύριος ὁ Θεὸς ἐνισχύοι Ὑμετέραν Μακαριότητα, σκέποι, φρουροῖ, ἀδελφὴν Αὐτοκέφαλον Ἐκκλησίαν Βουλγαρίας, πλουσίαν καταπέμπων εὐλογίαν Αὐτοῦ, εὐαγεῖ κλήρῳ, παντὶ εὐσεβεῖ αὐτόθι πληρώματι.

25/2/1945. Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης ***Βενιαμίν.***

ιε') Τηλεγράφημα τοῦ Μακαριωτάτου Μητροπολίτου Σόφιας πρὸς τὴν Α. Θ. Παναγιότητα.

Αὐτοῦ Παναγιότητα κ. κ. ΒΕΝΙΑΜΙΝ, Ἀρχιεπίσκοπον τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας καὶ Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην.

Φανάριον.

Σόφια, 28/2/945.

Πεπληρωμένοι βαθυτάτης εὐγνωμοσύνης πρὸς τὸν Κύριον καὶ ἔμπλεοι αἰσθημάτων εὐγνωμοσύνης πρὸς τὴν Ὑμετέραν Παναγιότητα ἡ Ταπεινότης ἡμῶν, ἡ Ἱερὰ Σύνοδος καὶ ἅπας ὁ Ὀρθόδοξος ἡμῶν λαὸς ἐδέχθημεν μετὰ πασχαλίου ἀγαλλιάσεως τὴν ἀγγελίαν τῆς εὐτυχοῦς διευθετήσεως τοῦ ζητήματος τῆς Ἁγίας ἡμῶν Ὀρθοδόξου Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας. Ἐπὶ τῇ εὐτυχεῖ ταύτῃ διευθετήσει ἐτελέσαμεν τὴν Κυριακὴν 9ην Φεβρουαρίου, ἐν τῷ Καθεδρικῷ ἡμῶν Ναῷ, πανηγυρικὴν θείαν Λειτουργίαν τῇ συμ-

μετοχῇ τῶν μελῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου καὶ ἐνώπιον πλήθους πιστῶν ἀνεπέμψαμεν θερμὰς δεήσεις πρὸς τὸν Κύριον ἡμῶν ὑπὲρ τῆς Ὑ. Παναγιότητος, εὐχηθέντες ὅπως διπλασιάζῃ οὗτος τὰς δυνάμεις Ὑμῶν ἵνα σοφῶς κατευθύνητε καὶ οἰκοδομῆτε, τῇ ἀρωγῇ τῆς θείας χάριτος, τὴν ἕνωσιν ἡμῶν ἐν Χριστῷ τῷ Σωτῆρι μεταξὺ τῆς Μεγάλης Μητρὸς Ἐκκλησίας καὶ τῶν ἀδελφῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν πρὸς δόξαν Θεοῦ καὶ θρίαμβον τῆς Ὀρθοδόξου ἡμῶν ἀποστολικῆς διακονίας. Ἀπευθύνοντες τῇ Ὑμετέρᾳ Παναγιότητι τοὺς θερμοτέρους καὶ εὐλαβεστέρους χαιρετισμοὺς ἐξ ὀνόματος τῆς Ἁγίας Ὀρθοδόξου Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας, τῆς Ἱερᾶς Συνόδου καὶ ἡμῶν αὐτῶν περιπτυσσόμεθα αὐτὴν ἐν ἁγίῳ ἀσπασμῷ.

Ὁ Χριστὸς ἐν μέσῳ ἡμῶν.

Ὁ Βούλγαρος Ἔξαρχος ***Στέφανος.***

ιστ') Τηλεγράφημα τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν καὶ τῶν Θρησκευμάτων Ὑπουργοῦ τῆς Βουλγαρίας κ. Π. Σταΐνὼφ πρὸς τὴν Α. Θ. Παναγιότητα.

Α. Παναγιότητα Πατριάρχην κ. ΒΕΝΙΑΜΙΝ

Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον

Φανάριον.

Σόφια, 23/2/945

Εἶμαι εὐτυχὴς δυνάμενος ἐξ ὀνόματος τῆς Βουλγαρικῆς Κυβερνήσεως νὰ ὑποβάλω πρὸς τὴν Ὑμετέραν Παναγιότητα τὴν μεγάλην μας ἱκανοποίησιν ἐπὶ τῇ ἄρσει τοῦ Σχίσματος, ἥτις θὰ ἐπιτρέψῃ εἰς τὴν Ὀρθόδοξον Βουλγαρικὴν Ἐκκλησίαν ὅπως ἐκ νέου προσεγγίσῃ πρὸς τὰς λοιπὰς Ὀρθοδόξους Ἐκκλησίας καὶ Σᾶς εὐχαριστήσω διὰ τὴν προσωπικὴν συμβολήν, ἣν παρέσχετε κατόπιν διαστάσεως 73 ἐτῶν πρὸς τερματισμὸν καταστάσεως, ἥτις ἔθλιβεν ἅπαντας τοὺς Ὀρθοδόξους Χριστιανούς. Πέποιθα μεθ' ὅλης τῆς Βουλγαρικῆς Κυβερνήσεως ὅτι διὰ τῆς προσεγγίσεως ταύτης τῶν Ἐκκλησιῶν θὰ δημιουργηθῶσιν ἄριστοι ὅροι ὅπως ἡ Ἁγία ἡμῶν Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία ἐκπληρώσῃ τὴν ἱερὰν αὐτῆς ἀποστολὴν ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ αὐτῆς πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τὴν ἀνθρωπότητα.

Ἀναθέτω ἐμαυτὸν εἰς τὰς ἁγίας Ὑμῶν εὐχάς.

Σταΐνὼφ

Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν καὶ τῶν Θρησκευμάτων

ιζ') Τὰ πρὸς τὸν Μακαριώτατον Μητροπολίτην Σόφιας καὶ Ἔξαρχον πάσης Βουλγαρίας ἐπίσημα Πατριαρχικὰ ἀπαντητικὰ Γράμματα.

Ἀριθ. Πρωτ. 19.

Μακαριώτατε Μητροπολῖτα Σόφιας καὶ Ἔξαρχε πάσης Βουλγαρίας, ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ λίαν ἀγαπητὲ καὶ περιπόθητε ἀδελφὲ καὶ συλλειτουργὲ τῆς ἡμῶν Μετριότητος κύριε Στέφανε, τὴν Ὑμετέραν Μακαριότητα ἀδελφικῶς ἐν Κυρίῳ κατασπαζόμενοι, ὑπερήδιστα προσαγορεύομεν.

Μετ' ἀγάπης ἐκομισάμεθα τὰ ἀπὸ κα' Ἰανουαρίου ἀρξαμένου ἔτους, ἀρ. 360, Γράμματα τῆς Ὑμετέρας Μακαριότητος, δι' ὧν Αὕτη, ἀγγέλλουσα ἡμῖν τὴν ὑπὸ τῆς συνελθούσης αὐτόθι Ἐκλογικῆς Συνελεύσεως ἐκλογὴν Αὐτῆς ὡς Ἐξάρχου τῆς ἐν Βουλγαρίᾳ Ἐκκλησίας καὶ τὴν ἀνάληψιν ὑπ' Αὐτῆς τῶν εὐθυνῶν τῆς διακυβερνήσεως τῆς Ἐκκλησίας ταύτης καὶ ἐκφράζουσα, ἀπὸ μέρους καὶ τῆς περὶ Αὐτὴν Ἱερᾶς Συνόδου καὶ σύμπαντος τοῦ Βουλγαρικοῦ κλήρου καὶ λαοῦ, βαθεῖαν λύπην ἐπὶ τοῖς ποτε μεταξὺ τῆς ἐν Βουλγαρίᾳ Ἐκκλησίας καὶ τοῦ καθ' ἡμᾶς Ἁγιωτάτου Ἀποστολικοῦ καὶ Πατριαρχικοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου συμβεβηκόσι καὶ τῷ ἐντεῦθεν προελθόντι χωρισμῷ καὶ τῇ διακοπῇ τῶν πνευματικῶν καὶ κανονικῶν σχέσεων, ἐξῃτεῖτο τὴν ἀποκατάστασιν τῆς ἐκκλησιαστικῆς κοινωνίας καὶ τῶν κανονικῶν ἀδελφικῶν σχέσεων πρός τε τὴν καθ' ἡμᾶς Ἁγιωτάτην Ἐκκλησίαν καὶ τὰς λοιπὰς Ὀρθοδόξους Αὐτοκεφάλους Ἐκκλησίας, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὅρων τῶν προκαθορισθέντων κατὰ τὴν πρὸ δεκαετίας, ἐπὶ τοῦ ἀειμνήστου προκατόχου ἡμῶν μακαριστοῦ Πατριάρχου Φωτίου τοῦ Β'., τῇ πρόφρονι καὶ φιλαδέλφῳ μεσολαβήσει τῆς Ἁγιωτάτης Ἐκκλησίας τῶν Ἱεροσολύμων, καταβληθεῖσαν θεάρεστον προσπάθειαν πρὸς διευθέτησιν τῆς λυπηρᾶς διαστάσεως καὶ ἀποκατάστασιν οὕτω τῆς εἰρήνης καὶ τῆς ἑνότητος ἐν τῇ Ἁγιωτάτῃ Ὀρθοδόξῳ ἡμῶν Ἐκκλησίᾳ.

Ἀνέγνωμεν ἰδίᾳ τε καὶ ἐν συνεδρίᾳ τῆς περὶ ἡμᾶς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου τὰ Γράμματα ταῦτα τῆς Ὑμετέρας Μακαριότητος μετὰ στοργῆς καὶ ἰδιαιτέρου ἐνδιαφέροντος καὶ ᾔσθημεν κατιδόντες ἐν αὐτοῖς τὸ ἀκραιφνὲς τῆς προθέσεως καὶ τὸ πολὺ τοῦ σεβασμοῦ καὶ τῆς ἀφοσιώσεως Ὑμῶν πρὸς τὴν ἐν Κυρίῳ γεννήσασαν καὶ ἐκθρέψασαν τὸ ὑμέτερον ἔθνος Μητέρα Ἐκκλησίαν Κωνσταντινουπόλεως, ἥτις, μεγάλως ἐξ ἀρχῆς θλιβομένη ἐπὶ τοῖς ποτε γενομένοις, οὐκ ἦν δυνατὸν ἵνα μὴ ἀπὸ μέσης καρδίας

πάντοτε καὶ αὐτὴ εὔχηται καὶ τεθῇ τὴν προσέλευσιν καὶ αὖθις εἰς τοὺς κόλπους τῆς Μιᾶς, Ἁγίας, Καθολικῆς καὶ Ἀποστολικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Βουλγαρίας.

Τούτου ἕνεκα προφρόνως τὴν ὑπὸ τῆς Ὑμετέρας Μακαριότητος ὑποβληθεῖσαν αἴτησιν καὶ παράκλησιν ἀποδεξάμενοι, ὡρίσαμεν εἰδικὴν ἐκ μελῶν τῆς περὶ ἡμᾶς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου Ἐπιτροπὴν πρὸς ἐπικοινωνίαν ἐπὶ τοῦ ζητήματος μετὰ τῆς ὑπὸ τῆς Ὑμετέρας Μακαριότητος πεμφθείσης πρὸς ἡμᾶς Ἀντιπροσωπείας. Περατωθείσης δὲ αἰσίως τῆς ἐργασίας, προήλθομεν, μετὰ τῶν τὴν περὶ ἡμᾶς Ἁγίαν καὶ Ἱερὰν Σύνοδον συγκροτούντων Ἱερωτάτων Μητροπολιτῶν ἐν Συνόδῳ, τῇ κβ΄. τοῦ λήξαντος μηνὸς Φεβρουαρίου, εἰς τὴν ἄρσιν τῆς ἐν τῷ παρελθόντι ἀπαγγελθείσης ἐκκλησιαστικῆς κατακρίσεως, ἐπισφραγίσαντες τὴν Πρᾶξιν ἡμῶν ταύτην δι' ἐπὶ τούτῳ τε ἱερᾶς τελετῆς ἐν τῷ καθ' ἡμᾶς σεπτῷ Πατριαρχικῷ Παρεκκλησίῳ τοῦ Ἁγίου Ἀποστόλου Ἀνδρέου τοῦ Πρωτοκλήτου καὶ διὰ κοινῆς ἱερᾶς λειτουργίας ἐν τῷ καθ' ἡμᾶς Πανσέπτῳ Πατριαρχικῷ Ναῷ τοῦ Ἁγίου Μεγαλομάρτυρος Γεωργίου τοῦ Τροπαιοφόρου τῇ Κυριακῇ τοῦ Τελώνου καὶ Φαρισαίου καὶ ἐν τῷ ἐνταῦθα ἱερῷ Ναῷ τοῦ Ἁγίου Στεφάνου τῇ Κυριακῇ τοῦ Ἀσώτου.

Ἐν συνεχείᾳ, διασκεψάμενοι μετὰ τῆς περὶ ἡμᾶς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου καὶ ἐπὶ τοῦ ἑτέρου ὑπὸ τῆς Ὑμετέρας Μακαριότητος καὶ τῆς συνελθούσης αὐτόθι Ἱεραρχίας ὑποβληθέντος ἡμῖν αἰτήματος περὶ συγκαταριθμήσεως τῆς ἐν Βουλγαρίᾳ Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ἐν τῇ χορείᾳ τῶν Ὀρθοδόξων Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν, καὶ τὴν τῶν Ἱερῶν Κανόνων ἐν προκειμένῳ διακέλευσιν ὑπ' ὄψιν λαβόντες, ἐπηυλογήσαμεν τὴν αὐτοκέφαλον σύστασιν καὶ ὀργάνωσιν αὐτῆς, ὁρίσαντες ὅπως αὕτη, ἐπωνυμουμένη «Ἁγία Ὀρθόδοξος Αὐτοκέφαλος Ἐκκλησία τῆς Βουλγαρίας», διοικῇ καὶ διέπῃ τὰ κατ' αὐτὴν ἀνεξαρτήτως καὶ αὐτοκεφάλως, κατὰ τὴν τάξιν καὶ τὰ κυριαρχικὰ δικαιώματα καὶ τῶν λοιπῶν Ὀρθοδόξων Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν, εἰς μόνιμον δὲ παραφυλακὴν τῶν οὕτως ὑφ' ἡμῶν συνοδικῶς ἀποφασισθέντων καὶ κυρωθέντων ἐκδόντες τὸν ἐπὶ τούτῳ Πατριαρχικὸν ἡμῶν καὶ Συνοδικὸν Τόμον, οὗ, καταστρωθέντος καὶ ὑπογραφέντος ἐν τῷ Κώδικι τῆς καθ' ἡμᾶς Ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας, ἴσον καὶ ἀπαράλλακτον ἐνεχειρίσαμεν σήμερον, ιγ΄. τοῦ τρέχοντος μηνὸς Μαρτίου, ἐν ἰδιαιτέρᾳ ἱερᾷ τελετῇ ἐν τῇ Αἰθούσῃ τοῦ Μεγάλου Συνοδικοῦ τῶν Πατριαρχείων, τοῖς σεβασμίοις Ἀντιπροσώποις Ὑμῶν, ἵνα κομίσωσι καὶ παραδῶσιν αὐτὸν τῇ Ὑμετέρᾳ Μακαριότητι.

Τὰ οὕτω, χάριτι καὶ εὐδοκίᾳ Θεοῦ, ἐν τῷ καθ' ἡμᾶς Ἁγιωτάτῳ Ἀποστολικῷ καὶ Πατριαρχικῷ Οἰκουμενικῷ Θρόνῳ συντελεσθέντα ἄσμενοι

ἀνακοινούμενοι τῇ Ὑμετέρᾳ ἀγαπητῇ Μακαριότητι καὶ ἐγκαρδίως Αὐτῇ καὶ τῇ περὶ Αὐτὴν σεβασμίᾳ Ἱεραρχίᾳ ἐπ' αὐτοῖς συγχαίροντες, εὐχόμεθα Ὑμῖν πᾶσαν παρὰ Κυρίου κραταίωσιν καὶ ἐνίσχυσιν ἐν τῇ διακυβερνήσει τῆς Ἁγιωτάτης Ὀρθοδόξου Αὐτοκεφάλου αὐτόθι Ἐκκλησίας, πλουσίαν δὲ τὴν εὐλογίαν Αὐτοῦ ἐπὶ τὸν εὐσεβῆ Βουλγαρικὸν κλῆρον καὶ λαόν.

Κατασπαζόμενοι δ' Αὐτὴν καὶ αὖθις ἐν Κυρίῳ, διατελοῦμεν μετ' ἀγάπης ἀδελφικῆς

,αϡμε'. Μαρτίου ιγ'.

Τῆς Ὑμετέρας περισπουδάστου Μακαριότητος
ἀγαπητὸς ἐν Χριστῷ ἀδελφὸς
† Ὁ Κωνσταντινουπόλεως **Βενιαμίν.**

ιη') Ἕτερον τηλεγράφημα τοῦ Μακαριωτάτου πρὸς τὴν Α. Θ. Παναγιότητα.

Αὐτοῦ Παναγιότητα Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην Βενιαμὶν

Φανάριον

Σόφια, 18/3/1945.

Χάριτι θείᾳ οἱ ἐκκλησιαστικοὶ ἡμῶν ἀπεσταλμένοι Μητροπολῖται Βόρις καὶ Σωφρόνιος ἐπέστρεψαν πανευτυχεῖς κομίζοντες τὸ Ἅγιον Μῦρον, τὸν Τόμον τοῦ αὐτοκεφάλου τῆς Ὀρθοδόξου Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας καὶ τὰς ἀδελφικὰς ἐπιστολὰς τῆς Ὑμετέρας Παναγιότητος. Πρὸ παντὸς ἄλλου πρωτίστως εὐχαριστῶ τὸν Θεὸν διὰ τὴν συνδρομὴν αὐτοῦ πρὸς ἐπιτέλεσιν τοῦ ἁγίου ἔργου τῆς ἱερᾶς ἑνώσεως καὶ τῶν κανονικῶν σχέσεων μεταξὺ τῶν δύο ἡμῶν Ἐκκλησιῶν. Εὐχαριστοῦμεν ἐξ ὅλης καρδίας τὴν Ὑμετέραν Παναγιότητα καὶ τὴν ἁγίαν Πατριαρχικὴν Σύνοδον διὰ πᾶν ὅ,τι ἐπράξατε μετὰ τοσαύτης σοφίας καὶ ἀδελφικῆς ἀγάπης, θερμὰς δὲ ἀναπέμπομεν εὐχὰς ὑπὲρ ὑγείας τῆς Ὑμετέρας Παναγιότητος καὶ ἐνισχύσεως τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας καὶ εὐημερίας ἁπάσης τῆς Ὀρθοδοξίας. Ὡσαύτως παρακαλοῦμεν τον Θεὸν ὅπως βοηθήσῃ Ὑμᾶς ἵνα διέλθητε ἐν κατανύξει χριστιανικῇ τὴν τεσσαρακοστὴν καὶ φθάσητε πανευτυχεῖς εἰς τὸ Ἅγιον Πάσχα. Ἀκολουθοῦσιν ἐπιστολαί.

Μητροπολίτης Σόφιας
καὶ Ἔξαρχος πάσης Βουλγαρίας ***Στέφανος.***

ΕΙΚΟΝΕΣ ΕΚ ΤΗΣ ΤΕΛΕΤΗΣ ΤΗΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ
ΤΟΥ ΤΟΜΟΥ

ιθ') Τὸ πρὸς τὰς Ἁγιωτάτας ἀδελφὰς Ὀρθοδόξους Πατριαρχικὰς καὶ Αὐτοκεφάλους Ἐκκλησίας Ἐγκύκλιον περὶ τῶν γενομένων Πατριαρχικὸν Γράμμα.

Ἀριθ. Πρωτ. 72.

Μακαριώτατε καὶ Ἁγιώτατε Πάπα καὶ Πατριάρχα Ἀλεξανδρείας καὶ πάσης γῆς Αἰγύπτου (*). ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ λίαν ἀγαπητὲ καὶ περιπόθητε ἀδελφὲ καὶ συλλειτουργὲ τῆς ἡμῶν μετριότητος κύριε Χριστοφόρε τὴν Ὑμετέραν σεβασμίαν Μακαριότητα ἀδελφικῶς ἐν Κυρίῳ κατασπαζόμενοι, ὑπερήδιστα προσαγορεύομεν.

Γνωστόν ἐστι τῇ Ὑμετέρᾳ γερασμίᾳ Μακαριότητι ὅτι ἡ ἐν τῷ Ἁγίῳ Ὄρει Ἄθῳ ἐν ἔτει 1930ῳ συνελθοῦσα Προκαταρκτικὴ Διορθόδοξος Ἐπιτροπὴ ὁμόθυμον ἐξέφρασεν εὐχὴν καὶ περὶ τοῦ Βουλγαρικοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Σχίσματος, κοινὴν διατυπώσασα διὰ τῶν σεβασμίων μελῶν αὐτῆς ἀπόφασιν καὶ παράκλησιν ὅπως ἡ Ἁγιωτάτη Ἐκκλησία τῶν Ἱεροσολύμων ἀναλάβῃ τὸ ἔργον τῆς ἀδελφικῆς μεσολαβήσεως πρὸς διευθέτησιν τοῦ ζητήματος τούτου, μετὰ συνεννόησιν μετὰ τοῦ καθ' ἡμᾶς Ἁγιωτάτου Ἀποστολικοῦ καὶ Πατριαρχικοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου, καὶ ἀποκατάστασιν οὕτω τῆς εἰρήνης καὶ τῆς ἑνόνητος ἐν τῷ σώματι τῆς Μιᾶς ἡμῶν Ἁγίας Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας.

Ἡ καθ' ἡμᾶς Ἁγία τοῦ Χριστοῦ Μεγάλη Ἐκκλησία, ὑπὸ τῆς ἐλπίδος καὶ τῆς προσδοκίας τῆς ἐπιστροφῆς καὶ αὖθις τῇ Ἁγιωτάτῃ ἡμῶν Ἐκκλησίᾳ τῶν ὅπως ποτὲ ἑαυτοὺς ἀπ' αὐτῆς ἀποσχισάντων ἀείποτε διακατεχομένη, ἐν τῇ πρὸς αὐτοὺς βαθείᾳ μητρικῇ ἀγάπῃ αὐτῆς ὁλοθύμως ἀπέβλεψε πρὸς τὸν ἅγιον τοῦτον πόθον τῆς ἱερᾶς ἐκείνης Συνελεύσεως καὶ προῆλθεν, ἐπὶ τοῦ ἀειμνήστου προκατόχου ἡμῶν μακαριστοῦ Πατριάρχου Φωτίου τοῦ Β', ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τῆς προφρόνως ἀναλαβούσης τὴν προταθεῖσαν ἀδελφικὴν μεσολάβησιν Ἁγιωτάτης Ἐκκλησίας τῶν Ἱεροσολύμων, εἰς μελέτην συνοδικῶς καὶ διατύπωσιν τῶν ὅρων, ὑφ' οὓς ἦν ἂν δυνατὴ ἡ ἄρσις τοῦ Σχίσματος, διενεργήσασα, τὸ ἐφ' ἑαυτῇ, ὅ,τι ἐνεδείκνυτο πρὸς τὴν διακανόνισιν τοῦ ζητήματος. Ἀτυχῶς ὅμως τότε τὸ ἔργον ἀνεκόπη, διότι ἡ Γενικὴ τῆς Ἱεραρχίας τῆς ἐν Βουλγαρίᾳ Ἐκκλησίας Συνέλευσις, ἕνεκα τοῦ δυσκόλου τῶν περιστάσεων, ἀπεφάνθη ὑπὲρ ἀναβολῆς τῆς τελικῆς διακανονίσεως τοῦ ζητήματος εἰς εὐθετώτερον χρόνον.

(*) Ταυτόσημον ἐστάλη καὶ πρὸς τὰς λοιπὰς Ἐκκλησίας.

Οὕτως εἶχον τὰ κατὰ τὸ Βουλγαρικὸν Ἐκκλησιαστικὸν Ζήτημα, ὅτε πρό τινος ὁ τῇ 21ῃ Ἰανουαρίου τοῦ ἀρξαμένου ἔτους ὑπὸ τῆς Ἐκλογικῆς Συνελεύσεως τῆς ἐν Βουλγαρίᾳ Ἐκκλησίας Ἔξαρχος πάσης Βουλγαρίας ἐκλεγεὶς Μακαριώτατος Μητροπολίτης Σόφιας κ. Στέφανος, ἀγγέλλων ἡμῖν διὰ γραμμάτων αὐτοῦ τὴν γενομένην ἐκλογὴν καὶ τὴν ὑπ' αὐτοῦ ἀνάληψιν τῶν εὐθυνῶν τῆς διακυβερνήσεως τῆς ἐν Βουλγαρίᾳ Ἐκκλησίας, ἐξέφραζεν, ἀποφάσει τῆς περὶ αὐτὸν Συνόδου, τὴν βαθεῖαν τῆς Ἐκκλησίας ταύτης λύπην ἐπὶ τῷ χωρισμῷ καὶ τῇ διακοπῇ τῶν πνευματικῶν καὶ κανονικῶν σχέσεων πρὸς τὴν καθ' ἡμᾶς Μητέρα Ἁγίαν τοῦ Χριστοῦ Μεγάλην Ἐκκλησίαν καὶ ἐζητεῖτο τὴν ἄρσιν τῆς κατὰ τοῦ Βουλγαρικοῦ κλήρου καὶ λαοῦ ἀπηγγελμένης ἐκκλησιαστικῆς κατακρίσεως καὶ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς εἰρήνης καὶ τῆς ἑνότητος ἐν τῷ σώματι τῆς Ἁγίας ἡμῶν Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ τῶν κανονικῶν σχέσεων τῆς ἐν Βουλγαρίᾳ Ἐκκλησίας πρὸς τὸν καθ' ἡμᾶς Ἁγιώτατον Ἀποστολικὸν καὶ Πατριαρχικὸν Οἰκουμενικὸν Θρόνον καὶ τὰς λοιπὰς Ὀρθοδόξους Αὐτοκεφάλους Ἐκκλησίας, ὑπέβαλλε δὲ συγχρόνως καὶ τὴν παράκλησιν ὅπως ἡ ἐν Βουλγαρίᾳ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία, ἀνυψουμένη εἰς αὐτοκέφαλον, συγκαταριθμηθῇ ἐν τῇ χορείᾳ τῶν ἀδελφῶν Ὀρθοδόξων Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν, ἐπιδηλῶν ὅτι πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἀπεστέλλετο ἐνταῦθα ἰδιαιτέρα Ἀντιπροσωπεία ἐκ τῶν Ἱερωτάτων Μητροπολιτῶν Νευροκοπίου κ. Βόριδος καὶ Τυρνόβου κ. Σωφρονίου καὶ τοῦ Θεοφιλεστάτου Ἐπισκόπου Βελισσοῦ κ. Ἀνδρέου, πληρεξουσιοδοτημένη ἵνα προέλθῃ εἰς τὴν ἐπιβαλλομένην μετὰ τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας ἐπικοινωνίαν καὶ συνεργασίαν.

Πρὸς τὴν τοιαύτην τῆς ἐν Βουλγαρίᾳ Ἐκκλησίας ἐνέργειαν καὶ αἴτησιν καὶ παράκλησιν φιλαδέλφως διατεθέντες, ἐκ βάθους καρδίας ἐδοξάσαμεν τὸν Θεὸν ὅτι ἐπέβλεψεν ἐπὶ τὰς δεήσεις καὶ προσευχὰς τῆς Ἐκκλησίας, καὶ εἰς τὴν ὑπογραφήν τε τοῦ κειμένου τῶν σχετικῶν ὅρων καὶ τὸν καθορισμὸν τῶν ἐπὶ μέρους λοιπῶν σχετικῶν δι' ἐπὶ τούτῳ Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς χωρήσαντες, συνήλθομεν, τῇ κβ'. τοῦ παρελθόντος μηνὸς Φεβρουαρίου, μετὰ τῶν τὴν περὶ ἡμᾶς Ἁγίαν καὶ Ἱερὰν Σύνοδον συγκροτούντων Ἱερωτάτων Μητροπολιτῶν, ἐν Συνόδῳ, ἐν τῷ καθ' ἡμᾶς σεπτῷ Πατριαρχικῷ Παρεκκλησίῳ τοῦ Ἁγίου Ἀποστόλου Ἀνδρέου τοῦ Πρωτοκλήτου, καὶ ἤραμεν τὴν ἐν τῷ παρελθόντι ἀπαγγελθεῖσαν κατὰ τῆς ἐν Βουλγαρίᾳ Ἐκκλησίας κατάκρισιν, ἀποφηνάμενοι ἵνα πάντες οἱ διὰ τοῦ «Ὅρου» τῆς Ἁγίας καὶ Μεγάλης Συνόδου, τῆς ἐν ἔτει χιλιοστῷ ὀκτακοσιοστῷ ἑβδομηκοστῷ δευτέρῳ, Ἰνδικτιῶνος Α'., κατὰ μῆνα Σεπτέμβριον, ἐν τῷ καθ' ἡμᾶς Πανσέπτῳ Πατριαρχικῷ Ναῷ τοῦ Ἁγίου Μεγαλομάρτυρος Γεωργίου τοῦ Τροπαιοφόρου συγκροτηθείσης, κηρυχθέντες «σχισματικοὶ καὶ ἀλλότριοι τῆς τοῦ Χριστοῦ Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας» Βούλγαροι κληρικοὶ καὶ λαϊκοὶ

ῶσιν ἀπηλλαγμένοι τῆς ποινῆς καὶ κατακρίσεως ταύτης, συγκεχωρημένοι καὶ εὐλογημένοι παρὰ τῆς Ἁγίας καὶ Ὁμοουσίου Τριάδος, θεωρούμενοι καὶ λογιζόμενοι καὶ προσωνυμούμενοι εὐσεβεῖς ὀρθόδοξοι χριστιανοὶ καὶ τέκνα πιστὰ τῆς Μιᾶς, Ἁγίας, Καθολικῆς καὶ Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας, ἐπικαλεσάμενοι ἅμα τὸ θεῖον ἔλεος ἐπὶ πάντας τοὺς ἀπὸ τῆς λυπηρᾶς διαστάσεως οἱαδήποτε ἐπὶ μέρους ἐκκλησιαστικῇ κατακρίσει καὶ ἀποφάσει ἢ καθόλου τῇ γενικῇ τοῦ «Ὅρου» ἀποκηρύξει ὑποβληθέντας καὶ ἤδη τῶν τῇδε μεταστάντας Βουλγάρους κληρικοὺς καὶ λαϊκούς.

Ἐν συνεχείᾳ, διασκεψάμενοι μετὰ τῆς περὶ ἡμᾶς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου καὶ ἐπὶ τοῦ ἑτέρου ὑπὸ τῆς ἐν Βουλγαρίᾳ Ἐκκλησίας ὑποβληθέντος ἡμῖν αἰτήματος περὶ συγκαταριθμίσεως αὐτῆς ἐν τῇ χορείᾳ τῶν Ὀρθοδόξων Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν, καὶ τὴν τῶν Ἱερῶν Κανόνων ἐν προκειμένῳ διακέλευσιν ὑπ' ὄψιν λαβόντες, ἐπευλογήσαμεν τὴν αὐτοκέφαλον σύστασιν καὶ ὀργάνωσιν αὐτῆς, ὁρίσαντες ὅπως αὕτη, ἐπωνυμουμένη «Ἁγία Ὀρθόδοξος Αὐτοκέφαλος Ἐκκλησία τῆς Βουλγαρίας» καὶ πνευματικὴ ἡμῶν ἀδελφὴ ὑπάρχουσα, διοικῇ καὶ διέπῃ τὰ κατ' αὐτὴν ἀνεξαρτήτως καὶ αὐτοκεφάλως, κατὰ τὴν τάξιν καὶ τὰ κυριαρχικὰ δικαιώματα καὶ τῶν λοιπῶν Ὀρθοδόξων Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν, ἀναγνωρίζουσα ὡς ὑπερτάτην αὐτῆς ἐκκλησιαστικὴν ἀρχὴν τὴν ἐν Βουλγαρίᾳ ἐξ Ἀρχιερέων ἀπαρτιζομένην Ἱερὰν Σύνοδον καὶ ἔχουσαν Πρόεδρον τὸν κατὰ καιρὸν Μακαριώτατον Μητροπολίτην Σόφιας καὶ Ἔξαρχον πάσης Βουλγαρίας, οὗ τὸ ὄνομα μέλλει μνημονεύεσθαι ἐν τοῖς διπτύχοις ἀμέσως μετὰ τὸ ὄνομα τοῦ κατὰ καιρὸν Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος. Ἐπὶ τούτου ἐκδόντες ἀπελύσαμεν καὶ τὸν νενομισμένον Πατριαρχικὸν ἡμῶν καὶ Συνοδικὸν Τόμον.

Ταῦτα περὶ τῆς ἐν Βουλγαρίᾳ Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ἐν τῷ καθ' ἡμᾶς Ἁγιωτάτῳ Ἀποστολικῷ καὶ Πατριαρχικῷ Οἰκουμενικῷ Θρόνῳ οὕτως ἀποφασισθέντα καὶ συντελεσθέντα, ἄσμενοι ἀνακοινούμενοι, κατὰ τὴν τάξιν, διὰ τῶν δε τῶν Πατριαρχικῶν ἡμῶν Γραμμάτων καὶ τῇ Ὑμετέρᾳ γερασμίᾳ καὶ περισπουδάστῳ ἡμῖν Μακαριότητι καὶ τῇ κατ' Αὐτὴν Ἁγιωτάτῃ Ἐκκλησίᾳ, πεποίθαμεν ὅτι βαθεῖαν μὲν καὶ Αὕτη, ὡς καὶ πάντες οἱ τῶν ἀδελφῶν Ὀρθοδόξων Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν σεβάσμιοι Προκαθήμενοι, αἰσθήσεται χαρὰν καὶ ἀγαλλίασιν ἐπὶ τῇ ἄρσει τοῦ Σχίσματος καὶ τῇ ἀποκαταστάσει πλήρους ἑνότητος καὶ ἀγάπης ἐν τῇ Μιᾷ, Ἁγίᾳ, Καθολικῇ καὶ Ἀποστολικῇ Ὀρθοδόξῳ ἡμῶν Ἐκκλησίᾳ, δι' ἰδιαιτέρας δὲ μέλλει περιβάλλειν ἀγάπης τήν τε Ἁγιωτάτην ἐν Βουλγαρίᾳ Ἐκκλησίαν καὶ τὸν Πρόεδρον αὐτῆς Μακαριώτατον Μητροπολίτην Σόφιας καὶ Ἔξαρχον πάσης Βουλγαρίας κ. Στέφανον, προφρόνως τὴν Ἑαυτῆς, εἴ ποτε δεήσει, παρέχουσα συναρωγὴν καὶ συναντίληψιν.

Ἐπὶ τούτοις κατασπαζόμεθα Αὐτὴν καὶ αὖθις ἐν Κυρίῳ καὶ διατελοῦμεν μετ' ἀγάπης ἀδελφικῆς.

,αϡμε'. Μαρτίου κθ'.

Τῆς Ὑμετέρας γερασμίας Μακαριότητος
ἀγαπητὸς ἐν Χριστῷ ἀδελφὸς

† ὁ Κωνσταντινουπόλεως ***Βενιαμὶν***

κ')

ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΒΟΥΛΓΑΡΙΚΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ
ἀρ. 2074
29. 3. 1945
Σόφια

Μετάφρασις ἐκ τοῦ Βουλγαρικοῦ.

Τῷ Παναγιωτάτῳ Ἀρχιεπισκόπῳ Κωνσταντινουπόλεως καὶ Οἰκουμενικῷ Πατριάρχῃ Κυρίῳ Κυρίῳ Βενιαμὶν

Φανάριον

Παναγιώτατε καὶ Τιμιώτατε Δέσποτα, θεόκλητε καὶ θεόσοφε Προκαθήμενε τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας τῆς Κωνσταντινουπόλεως, λίαν ἀγαπητὲ καὶ περιπόθητε ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ ἀδελφέ!

Ὁ Χριστὸς ἐν μέσῳ ἡμῶν!

Μετὰ τὸν εὐτυχῆ, ἐλέῳ καὶ ἀρωγῇ τοῦ θεοῦ, τερματισμὸν ὑπὸ τῶν δύο Ὀρθοδόξων ἡμῶν Ἐκκλησιῶν τοῦ ἱεροῦ ἔργου τῆς ἀγάπης καὶ τῆς εἰρήνης, τῆς ἀμοιβαίας ἐν χάριτι κοινωνίας καὶ τῶν εὐκάρπων κανονικῶν σχέσεων, οἱ δύο ἀπεσταλμένοι ἡμῶν Σεβασμιώτατοι Μητροπολῖται Νευροκοπίου κ. Βόρις καὶ Τυρνόβου κ. Σωφρόνιος ἐπανέκαμψαν εἰς Σόφιαν τῇ 17ῃ Μαρτίου. Οὗτοι μετὰ μεγάλης χαρᾶς ἐκόμισαν καὶ παρέδωκαν ἡμῖν τὰ πολύτιμα δῶρα, ἅπερ ἡ Ὑμετέρα Παναγιότης ἐν ἐκλάμψει Χριστομιμήτου ἀγάπης καὶ σοφίας ἀπέστειλε τῇ Ὀρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ τῆς Βουλγαρίας καὶ τῷ Ὀρθοδόξῳ Βουλγαρικῷ λαῷ: τὸ ἅγιον μύρον, τὸν ἱστορικὸν τόμον περὶ τοῦ αὐτοκεφάλου τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Βουλγαρίας καὶ τὰ πρῶτα ἀπὸ ιγ' Μαρτίου ἐ, ἔ., ἀριθμ. πρωτ. 19 καὶ 59, ἀδελφικὰ Γράμματα τῆς Ὑμετέρας Παναγιότητος.

Ἀπεδεξάμεθα μετὰ πλείστης χαρᾶς καὶ ἀληθοῦς εὐλαβείας τὰ πολύτιμα καὶ περιπόθητα ταῦτα δῶρα καὶ κατὰ τὴν ὁρισθεῖσαν ἡμέραν παρουσιάσαμεν αὐτὰ τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ. Ἐπειδή, κατὰ τὴν καθεστηκυῖαν τάξιν, ἡ Ἱερὰ Σύνοδος δὲν συνεδριάζει κατὰ τὴν πρώτην ἑβδομάδα τῆς Μ. Τεσσαρακοστῆς, συνῆλθεν αὕτη ἐν πλήρει ἀπαρτίᾳ, παρόντων πάντων τῶν ποιμενόντων ἐπαρχίας ἀρχιερέων, εἰς συνεδρίαν τῇ 27ῃ Μαρτίου. Κατὰ τὴν πανηγυρικὴν ταύτην ὑπὸ τὴν προεδρείαν ἡμῶν συνεδρίαν ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ἀνέγνω καὶ ἐπεσκόπησε μετὰ πολλῆς προσοχῆς καὶ πλήρους χαρᾶς τὸν καλλιτεχνικῶς ἱστορηθέντα τόμον περὶ τοῦ αὐτοκεφάλου τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Βουλγαρίας καὶ τὰ εἰρημένα Γράμματα τῆς Ὑμετέρας Παναγιότητος, ἀκούσασα μετὰ ζωηροῦ ἐνδιαφέροντος τὰς ἐμπε-

ριστατωμένας γραπτὰς καὶ προφορικὰς ἐκθέσεις τῶν ἡμετέρων ἀπεσταλμένων, ἐπὶ παντός, ὅπερ τῇ δυνάμει τοῦ Θεοῦ καὶ τῇ στηρίξει τῶν προσευχῶν Ὑμῶν συνετελέσθη ἐπὶ τιμῇ καὶ ἐπ' ἀγαθῷ τῶν δύο Ὀρθοδόξων ἡμῶν Ἐκκλησιῶν κατὰ τὰς λαμπρὰς ἱστορικὰς ἡμέρας τοῦ Φεβρουαρίου καὶ τοῦ Μαρτίου τοῦ τρέχοντος ἔτους.

Ἐν τέλει ἡ Ἱερὰ Σύνοδος, πεπληρωμένη βαθείας κατανύξεως καὶ ἁγίας χαρᾶς, ἀνέπεμψεν εὐλαβῶς ἱκετήριον δέησιν ὑπὲρ τῶν μεταστάντων λειτουργῶν τῆς ἁγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας καὶ ἐν γένει τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ εἶτα ἐτέλεσε Δοξολογίαν, δι' ἧς ηὐχαρίστησε τῷ Θεῷ διὰ τὸ μέγα Αὐτοῦ ἔλεος. Ἐν τῇ εὐχαριστηρίῳ ταύτῃ Δοξολογίᾳ ἡμεῖς, ὁμοῦ μετὰ τῶν μελῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ἀνεπέμψαμεν ἐκ βάθους καρδίας θερμὰς δεήσεις ὑπὲρ τῆς Ὑμετέρας Παναγιότητος, τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Πατριαρχικῆς Συνόδου καὶ πάσης τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

Ἀκολούθως ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ὁμοθύμως ἀπεφάσισεν ὅπως ἐκφράσωμεν τῇ Ὑμετέρᾳ Παναγιότητι καὶ τῇ Ἁγίᾳ καὶ Ἱερᾷ Πατριαρχικῇ Συνόδῳ θερμὴν ὁλόθυμον εὐχαριστίαν δι' ὅσα μετὰ τοιαύτης ἀγάπης καὶ σοφίας ἐπετελέσατε πρὸς ἀποκατάστασιν τῆς ἐν χάριτι κοινωνίας μεταξὺ τῶν δύο ἡμῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καὶ πρὸς συγκαταρίθμησιν τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Βουλγαρίας ἐν τῇ χορείᾳ τῶν Ὀρθοδόξων Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν.

Θερμῶς εὐχαριστοῦμεν διὰ τὴν εὐμένειαν μεθ' ἧς ἀπεδέχθητε τὸ αἴτημα ἡμῶν περὶ ἀδελφικῆς κοινωνίας καὶ διὰ τὴν προθυμίαν μεθ' ἧς ἀμέσως ἐπελήφθητε καὶ ἠγάγετε εἰς τέλος τὸ θεάρεστον τοῦτο ἔργον. Ἡ ἀποκατασταθεῖσα κεχαριτωμένη κοινωνία καὶ ἡ ἁγία ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ ἑνότης ἐστὶν ἔργον, φαεινότατον, ὅπερ αἱ δύο ἡμῶν Ὀρθόδοξοι Ἐκκλησίαι ἐπετέλεσαν τῇ δυνάμει τοῦ Θεοῦ. Τὸ ἔργον τοῦτο μέλλει φωτίζειν τὴν ὁδὸν αὐτῶν διὰ πλείονος φωτὸς καὶ ἁγίων θεαρέστων ἔργων.

Εὐχαριστοῦμεν ἐξ ὅλης ψυχῆς διὰ τὴν θεόπνευστον ἀγάπην καὶ τὴν συγκινητικὴν προθυμίαν, ἅς ἡ Ὑμετέρα Παναγιότης, ἡ Ἁγία καὶ Ἱερὰ Πατριαρχικὴ Σύνοδος καὶ πάντες οἱ λειτουργοὶ τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας ἐπεδείξατε πρὸς τὴν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν τῆς Βουλγαρίας καὶ τὸν Ὀρθόδοξον Βουλγαρικὸν λαόν, πρὸς τὴν ἡμῶν Ταπεινότητα καὶ πρὸς τοὺς τρεῖς ἡμῶν ἀπεσταλμένους-ἀρχιερεῖς.

Εὐχαριστοῦμεν ἐκ μέσης καρδίας διὰ τὸ ἅγιον μύρον, ὅπερ θὰ χρησιμεύσῃ διὰ τὴν τέλεσιν ἱερῶν ἐν χάριτι τελετῶν ἐν τῇ ἡμετέρᾳ Ἐκκλησίᾳ, διὰ τὸν πολύτιμον Τόμον, ὅστις καὶ νῦν καὶ πάντοτε θὰ μαρτυρῇ περὶ τοῦ ἀναγνωρισθέντος καὶ εὐλογηθέντος ὑπὸ τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας αὐτοκεφάλου τῆς χιλιετοῦς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Βουλγαρίας, καὶ

διὰ τὰ εἰρημένα ἀδελφικὰ Γράμματα τῆς Ὑμετέρας Παναγιότητος, ἅπερ τίθενται εὐλογημένην ἀρχὴν εἰς τὴν καὶ διὰ γραμμάτων ἐπικοινωνίαν μεταξὺ τῶν δύο ἡμῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν.

Ἡμεῖς προσωπικῶς εὐχαριστοῦμεν ἐν ἀφοσιώσει τῇ Ὑμετέρᾳ Παναγιότητι καὶ διὰ τὴν εἰκόνα Αὐτῆς, ἣν ηὐδόκησεν ἵνα ἀποστείλῃ ἡμῖν μετὰ φιλόφρονος ἀδελφικῆς ἀφιερώσεως.

Ἀπονέμομεν τὴν προσήκουσαν τιμὴν καὶ τὸν ἔπαινον εἰς τὴν ζῶσαν πίστιν καὶ ἀγάπην, εἰς τὴν θεοφώτιστον σοφίαν καὶ ἐμβρίθειαν, εἰς τὴν ἐνεργὸν ἀποφασιστικότητα καὶ σταθερότητα, εἰς τὴν χριστιανικὴν ἀξιοπρέπειαν καὶ δεξιότητα, ἃς ἐπεδείξασθε πλουσίως ἐν τῇ ἐπιτελέσει τοῦ παλαιόθεν ποθουμένου ἁγίου ἔργου ἡ Ὑμετέρα Παναγιότης, οἱ τὴν Πατριαρχικὴν Ἐπιτροπὴν ἀποτελέσαντες Σεβασμιώτατοι Μητροπολῖται καὶ πάντες οἱ τὴν Ἁγίαν καὶ Ἱερὰν Πατριαρχικὴν Σύνοδον συγκροτοῦντες Σεβασμιώτατοι Μητροπολῖται, ἅμα δὲ καὶ οἱ ἀξιώματα καὶ ὑπεύθυνον θέσιν κατέχοντες ἐν τοῖς Πατριαρχείοις. Μεγάλη ἐστὶν ἡ χαρὰ ἡμῶν ὅτι ὁ Πανοικτίρμων Θεὸς ἠξίωσε τὴν Μεγάλην τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν τῆς Κωνσταντινουπόλεως θεοκλήτου καὶ θεοσόφου Προκαθημένου καὶ ἀξίων καὶ ἀφωσιωμένων λειτουργῶν.

Ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία τῆς Βουλγαρίας, ἥτις πάντοτε παρέμενεν σταθερῶς πιστὴ ἐν παντὶ τῇ ἁγίᾳ καὶ σωτηρίῳ Ὀρθοδοξίᾳ, μετ' ἀγάπης καὶ τιμῆς πάντοτε ἀπέβλεπε πρὸς τὴν γεννήσασαν αὐτὴν μητέρα Ἐκκλησίαν. Ἐφεξῆς δὲ ἔσται οὐ μόνον πιστὴ καὶ ἀφωσιωμένη, ἀλλὰ καὶ βαθέως εὐγνώμων καὶ ὑπόχρεως τῇ Μητρὶ Οἰκουμενικῇ Ἐκκλησίᾳ, ἀνθ' ὧν αὕτη ἐπετέλεσεν ἐν ἀπωτέρῳ τε παρελθόντι, πρὸ χιλίων καὶ πλέον ἐτῶν, γεννήσασα αὐτὴν ἐν τῇ δυνάμει τῆς ἁγίας καὶ σωτηρίου ὀρθοδόξου πίστεως, καὶ ἐν τῷ παρόντι, δεχθεῖσα αὐτήν, καὶ πάλιν τῇ δυνάμει τῆς ἐν Χριστῷ ἀγάπης, εἰς τὰς ἀνοικτὰς μητρικὰς αὐτῆς ἀγκάλας καὶ ἀναγνωρίσασα αὐτῇ τὸ δικαίωμα καὶ τὴν τιμὴν ἰσοτίμου αὐτοτελοῦς ὑπάρξεως. Ἡ Ἐκκλησία ἡμῶν θὰ διατηρήσῃ εὐγνώμονα ἀνάμνησιν καὶ περὶ τῶν φροντίδων, ἃς ἡ Μήτηρ Ἐκκλησία κατέβαλε πρὸς διατήρησιν τῆς ὀρθοδόξου πίστεως καὶ παρὰ τῷ ἡμετέρῳ λαῷ παρὰ τὴν μακρὰν δουλείαν αὐτοῦ, ἐξότου, λήγοντος τοῦ ιδ´ αἰῶνος, ὁμοῦ μετὰ τῆς καταλύσεως τοῦ βασιλείου αὐτοῦ κατηργήθη καὶ ἡ ἐν Τυρνόβῳ αὐτοτελὴς πατριαρχικὴ ἐκκλησία αὐτοῦ. Ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία τῆς Βουλγαρίας καὶ ὁ ὀρθόδοξος Βουλγαρικὸς λαὸς γνωρίζουσι τὸ μεγαλεῖον καὶ τὴν ἁγιότητα τοῦ θείου ἔργου, ὅπερ ἡ Μεγάλη Ἐκκλησία τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐπετέλεσε, φωτίζουσα τοὺς ὀρθοδόξους λαοὺς ἐν τῇ Χριστιανικῇ πίστει, καὶ ἔχουσι συνείδησιν τοῦ ἱεροῦ καθήκοντος πασῶν τῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν ὅπως ἐνισχύωσι τὴν Μητέρα Ἐκκλησίαν, ἵνα αὕτη λάμπῃ ἐπὶ μᾶλ-

λον καὶ μᾶλλον καὶ ᾖ καὶ διαμένῃ εἰς αἰῶνας το φωτεινὸν κέντρον συμπάσης τῆς Ὀρθοδοξίας.

Ἀλλὰ Πάντες ἡμεῖς ὀφείλομεν ἵνα εὐχαριστήσωμεν πρὸ παντὸς τὸν Πανύψιστον Θεὸν διὰ τὸ μέγα Αὐτοῦ ἔλεος, ὅπερ ἐξέχεε νῦν ἐπὶ τὰς δύο Ὀρθοδόξους ἡμῶν Ἐκκλησίας καὶ ἐπὶ τὴν μίαν καὶ ἀδιαίρετον, ἀποστολικὴν καὶ ἁγίαν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν. Ἁγία ἑνότης ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ συνδέει πάσας τὰς Ὀρθοδόξους Ἐκκλησίας. Νῦν ὁ Κύριος ἡμῶν, κατὰ τὴν ἐπαγγελίαν Αὐτοῦ, ἐστὶν ἐν μέσῳ ἡμῶν, διότι ἡμεῖς ἐσμὲν καὶ ἐσόμεθα ἀναλλοιώτως συνηγμένοι ἐν τῷ σωτηρίῳ ὀνόματι Αὐτοῦ. Τὸ σῶμα τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ ἐστήρικται καὶ ἡ δύναμις τοῦ Ἁγίου Πνεύματος φανεροῦται καὶ μέλλει ἵνα φανεροῦται κατὰ τρόπον πλέον ζωηρὸν ἐν αὐτῇ. Νῦν διὰ τῆς ἀγάπης καὶ τῆς εἰρήνης εὕρομεν ἑαυτοὺς ἐν τῷ Θεῷ καὶ τὸν Θεὸν ἐν ἑαυτοῖς, οὕτω δὲ θὰ ἔχωμεν ζωὴν καὶ σωτηρίαν ἐν Αὐτῷ. Οὕτω ἀνεκαλύψαμεν τὴν σωτήριον ὁδόν, ἣν ὀφείλουσιν ἵνα βαδίσωσι σταθερῶς αἱ ἅγιαι ὀρθόδοξοι ἡμῶν Ἐκκλησίαι καὶ τὸ φιλόθεον ποίμνιον αὐτῶν. Νῦν, ἀληθῶς, ὁ Θεὸς ἐστὶν ἡ κληρονομία ἡμῶν, ἡ δύναμις καὶ ἡ σωτηρία ἡμῶν. Ἰδοὺ πόθεν προέρχεται ἡ ἀνεκλάλητος ἡμῶν χαρὰ καὶ ἡ φωτεινὴ ἡμῶν ἐλπίς.

Κατὰ τὰς μεγάλας καὶ ἁγίας ἡμέρας, καθ' ἃς ὁ κλῆρος τῶν δύο ἡμῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν διὰ πρώτην φορὰν κατόπιν μακροῦ χρόνου ἐτέλεσεν ἀπὸ κοινοῦ τὴν θείαν λειτουργίαν τὴν 25ην Φεβρουαρίου ἐν τῷ πανσέπτῳ Πατριαρχικῷ Ναῷ τοῦ Ἁγίου Μεγαλομάρτυρος Γεωργίου ἐν ΚΠόλει καὶ ἀκολούθως τὴν 4ην Μαρτίου ἐν τῷ Βουλγαρικῷ ναῷ-μνημείῳ τοῦ ἁγίου πρωτομάρτυρος ἀρχιδιακόνου Στεφάνου ἐν Βαλατᾷ καὶ ἡμεῖς ὁμοῦ μετὰ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ἐτελέσαμεν τὴν θείαν λειτουργίαν ἐν τῇ ἡμετέρᾳ πρωτευούσῃ Σόφιᾳ. Κατὰ τὰς θείας ταύτας λειτουργίας, ὁμοῦ μετὰ τοῦ εὐσεβοῦς ποιμνίου τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Βουλγαρίας, ἐν βαθείᾳ συγκινήσει ηὐχαριστήσαμεν τῷ Θεῷ διὰ τὸ μέγα Αὐτοῦ πρὸς πάντας ἡμᾶς ἔλεος καὶ ἀνεπέμψαμεν πρὸς Αὐτὸν θερμὰς εὐχὰς ὑπὲρ τῆς Ὑμετέρας Παναγιότητος, τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Πατριαρχικῆς Συνόδου, τοῦ κλήρου καὶ τοῦ πληρώματος τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

Κατὰ τὰς θείας λειτουργίας τῶν ἁγίων τούτων ἡμερῶν, ἡμεῖς, οἱ λειτουργοὶ τῶν δύο ἡνωμένων ἤδη Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, ἐδώκαμεν πρὸ τοῦ Θείου Θυσιαστηρίου, ἐν τῷ ναῷ ἁγίαν καὶ ἀμετάκλητον ὑπόσχεσιν ὅπως διατηρήσωμεν ἀκλόνητον πάντοτε τὴν ἱερὰν ἐν Χριστῷ τῷ Κυρίῳ ἑνότητα μεταξὺ ἡμῶν, καὶ πασῶν τῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καὶ μετὰ τῆς Μιᾶς, Ἁγίας καὶ Ἀδιαιρέτου Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας. Ὁ Πανοικτίρμων Κύριος Θεὸς θὰ ἐνισχύσῃ ἡμᾶς ἵνα ἐκπληρώσωμεν ἀξίως τὴν ἱερὰν

ἡμῶν ταύτην ὑπόσχεσιν, πρὸς τιμὴν τῶν ἁγίων ἡμῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, πρὸς σωτηρίαν τοῦ φιλοχρίστου καὶ φιλαδέλφου ποιμνίου αὐτῶν καὶ πρὸς δόξαν Θεοῦ.

Πλήρεις θερμῆς ἀδελφικῆς ἀγάπης καὶ ἀμειώτου ἐγκαρδίου εὐγνωμοσύνης πρὸς τὴν Ὑμετέραν Παναγιότητα, τὸν Θεόκλητον καὶ Φιλόχριστον Προκαθήμενον τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἀπευθύνομεν νῦν καὶ πάντοτε ἐγκαρδίους εὐχὰς πρὸς τὸν Ὕψιστον Θεὸν ὑπὲρ τῆς Ὑμετέρας Παναγιότητος καὶ τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Πατριαρχικῆς Συνόδου, περιπτυσσόμεθα Αὐτὴν ἐν πνεύματι ἁγίῳ καὶ διατελοῦμεν ἐσαεὶ τῆς Ὑμετέρας Παναγιότητος ἀφωσιωμένος ἐν Χριστῷ τῷ Κυρίῳ ἀδελφός.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου
τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Βουλγαρίας
Ἔξαρχος Βουλγαρίας ***Στέφανος***

ΘΑΝΑΤΟΣ
ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΣΑΡΔΕΩΝ ΓΕΡΜΑΝΟΥ

Κατὰ τὸν μῆνα Μάρτιον ἀπεδήμησε πρὸς Κύριον ὁ Μητροπολίτης Σάρδεων Γερμανός, ἐπίλεκτον μέλος τῆς Ἱεραρχίας τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου.

Ὁ ἐκλιπὼν διαπρεπὴς Ἱεράρχης, διακρινόμενος διὰ τὸν ἀκραιφνῆ αὐτοῦ ζῆλον καὶ τὴν εὐλαβῆ προσήλωσιν εἰς τὰς τιμίας παραδόσεις τῆς Ἐκκλησίας, διὰ τὴν πολύτιμον πεῖραν καὶ τὴν παραδειγματικὴν φιλοπονίαν καὶ δραστηριότητα, ἀπετέλει πολύτιμον κεφάλαιον διὰ τὴν Ἐκκλησίαν.

Φιλότιμος, φιλόπονος, φιλόκαλος, ἐνθουσιώδης καὶ ὡς ἱεράρχης γενικῶς καὶ ἰδίᾳ ὡς μέλος τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου παρέσχεν εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν Θρόνον μεγάλας ὑπηρεσίας, διαπρέπων ἐν τῇ σεβασμίᾳ Ἱεραρχίᾳ διὰ τῆς γνώσεως τῆς ἱστορίας τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῶν μεγάλων αὐτῆς ζητημάτων.

Ἀκατάβλητος ὑπῆρξε καὶ ἐν τῇ μελέτῃ καὶ συγγραφῇ, διαρκῶς μελετῶν, ἀναδιφῶν ἀρχεῖα καὶ κώδικας, ἄγνωστα καὶ πολύτιμα ἀνακαλύπτων στοιχεῖα τῆς ἱστορίας τῆς Ἐκκλησίας, ἅτινα ἐδημοσίευεν εἴτε εἰς αὐτοτελεῖς ἱστορικὰς μονογραφίας, ὧν πλείστας κατέλιπεν, εἴτε ἐν διαφόροις ἄρθροις.

Τὰ σπάνια προσόντα καὶ αἱ ἱκανότητες τοῦ ἐκλιπόντος διαπρεποῦς Ἱεράρχου ἰδιαιτέρως ἐξετιμήθησαν καὶ κατὰ τὰς ἐπισήμους εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ἐκκλησιαστικὰς ἀποστολάς, ἐν αἷς διεκρίνετο πάντοτε διὰ τὴν εὐπροσηγορίαν του καὶ τὴν ἐξαιρετικὴν σύνεσιν καὶ λεπτότητα μεθ' ἧς διεχειρίζετο τὰ διάφορα ζητήματα, κατέστησαν δὲ αὐτὸν φυσιογνωμίαν γνωστὴν καθ' ἅπαντα τὸν Διορθόδοξον Ἐκκλησιαστικὸν κόσμον.

Πολύτιμος ὑπῆρξεν ἡ συμβολὴ τοῦ ἀειμνήστου καὶ διὰ τὴν αἰσίαν διακανόνισιν τοῦ Βουλγαρικοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ζητήματος, μετὰ τοῦ ὁποίου τὸ ὄνομα αὐτοῦ θὰ παραμείνῃ ἀρρήκτως συνδεδεμένον. Τὸ τραγικὸν ὅμως ἦτο ὅτι δὲν ἠδυνήθη νὰ ἴδῃ ὁλοκληρούμενον τὸ ἱερὸν ἔργον ὑπὲρ τοῦ ὁποίου τοσοῦτον εἰργάσθη καὶ ἐκοπίασε. Διότι κατὰ τὴν ἡμέραν ἀκριβῶς, καθ' ἣν ἡ Μήτηρ Ἐκκλησία, ἐν πανηγυρικῇ λειτουργίᾳ, ἐπεσφράγιζε τὴν ἀποκατάστασιν τῶν κανονικῶν σχέσεων μετὰ τῆς ἐν Βουλγαρίᾳ Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, μετεῖχε δὲ καὶ οὗτος τοῦ εὐτυχοῦς γεγονότος, συνιερουργῶν μετὰ τῶν λοιπῶν Ἱεραρχῶν, ἐδέχετο, ἐν τῇ ἐπιτελέσει τοῦ καθήκοντος, τὸ πρῶτον πλῆγμα τῆς ὑπούλου ἀσθενείας, ἥτις ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν ἔθηκε τέρμα εἰς τὴν τόσον γόνιμον ζωήν του.

ΤΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΑΣΘΕΝΕΙΑΝ ΚΑΙ ΤΟΝ ΘΑΝΑΤΟΝ

Ἀδιαθετῶν ἀπὸ ἡμερῶν ὁ ἀείμνηστος, κατὰ τὸ πέρας τῆς ἐν τῷ πανσέπτῳ Πατριαρχικῷ Ναῷ κοινῆς μετὰ τῶν Βουλγάρων ἀρχιερέων Συνοδικῆς Λειτουργίας, ὑποστὰς καρδιακὴν κρίσιν, μετεφέρθη εἰς τὴν ἐν Πέραν οἰκίαν αὐτοῦ. Οἱ προσκληθέντες ἀμέσως ἰατροὶ διέγνωσαν πνευμονίαν, συστήσαντες αὐτῷ ἀπόλυτον ἡσυχίαν καὶ ἀνάπαυσιν. Δυστυχῶς ἡ κατάστασις τοῦ ἀσθενοῦς παρὰ τὰς καταβληθείσας ἀπὸ μέρους τῆς ἐπιστήμης προσπαθείας ἔβαινεν ὁσημέραι ἐπὶ τὰ χείρω, συνεπείᾳ δὲ τούτου, συστάσει τῶν ἰατρῶν, μετεφέρθη εἰς τὸ ἐν Πέραν Γαλλικὸν Νοσοκομεῖον Παστέρ, ἔνθα καὶ τὴν νύκτα τοῦ Σαββάτου (3 Μαρτίου) πρὸς τὴν Κυριακὴν περὶ ὥραν 12 καὶ 55΄ ἐξέπνευσεν.

Ἡ Αὐτοῦ Θειοτάτη Παναγιότης μετὰ πολλῆς λύπης ἀκούσασα τὴν εἴδησιν τῆς τελευτῆς τοῦ ἀειμνήστου, συνεκάλεσε περὶ τὴν μεσημβρίαν τῆς Κυριακῆς (4ης Μαρτίου) εἰς ἔκτακτον συνεδρίαν τὴν Ἁγίαν καὶ Ἱερὰν Σύνοδον καὶ μετὰ βαθείας συγκινήσεως ἀνήγγειλε τὸ θλιβερὸν γεγονός, ἀνασκοπήσασα τὴν γόνιμον ἐκκλησιαστικὴν σταδιοδρομίαν τοῦ ἐκλιπόντος Ἱεράρχου:

Οἱ Σεβ. ἅγιοι Συνοδικοὶ ἐν καταφανεῖ συγκινήσει, ἐγερθέντες, ηὐχήθησαν μετὰ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς μακαρίας ψυχῆς τοῦ ἀειμνήστου.

Μεθ' ὃ ἀπεφασίσθησαν τὰ ἀκόλουθα:

α) ὅπως ἡ κηδεία τοῦ ἀειμνήστου γένηται δαπάνῃ τῆς Ἐκκλησίας,

β) ὅπως ἡ νεκρώσιμος ἀκολουθία ψαλῇ ἐν τῷ πανσέπτῳ Πατριαρχικῷ Ναῷ τὴν 11ην τῆς μεθεπαύριον Τρίτης (6ης Μαρτ.), τοῦ σκήνους τοῦ ἀειμνήστου μεταφερομένου αὐθημερὸν μὲν (4ην τοῦ μ.) ἐκ τοῦ Νοσοκομείου εἰς τὸν ἐν Πέραν ἱ. Ναὸν τῆς Ἁγίας Τριάδος, τὴν πρωΐαν δὲ τῆς ἐπαύριον Δευτέρας (5ης τοῦ μ.) εἰς τὸν πάνσεπτον Πατριαρχικὸν Ναόν,

γ) ὅπως τὴν πρωΐαν τῆς Δευτέρας τελεσθῇ ἐν τῷ ὡς ἄνω ἱ. Ναῷ τῆς Ἁγίας Τριάδος λειτουργία ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ ἀειμνήστου ὑπὸ τοῦ σεβ. Μητροπολίτου Πριγκηπονήσων κ. Θωμᾶ,

δ) ὅπως τὸν θάνατον ἐξαγγείλῃ διὰ σχετικοῦ νεκρωσίμου ἀγγελτηρίου ἡ Α.Θ. Παναγιότης καὶ ἡ Ἁγία καὶ Ἱερὰ Σύνοδος,

ε) ὅπως τῆς νεκρωσίμου ἀκολουθίας προστῇ ὁ Α΄ τῇ τάξει σεβ. Μητροπολίτης Χαλκηδόνος μετὰ τῶν σεβ. Ἁγίων Συνοδικῶν,

ς) ὅπως τὸν ἐπικήδειον ἐκφωνήσῃ ὁ Ὑπογραμματεὺς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου καὶ

ζ) ὅπως ὁ νεκρὸς τοῦ ἀειμνήστου ταφῇ ἐν τῷ Νεκροταφείῳ τῆς Θείας Μεταμορφώσεως, ἐν Σισλῇ.

ΤΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΚΗΔΕΙΑΝ

Συνῳδὰ τοῖς οὕτω συνοδικῶς ἀποφασισθεῖσιν ἐγένετο ἡ κηδεία τοῦ ἀειμνήστου Μητροπολίτου Σάρδεων ἐν τῷ πανσέπτῳ Πατριαρχικῷ Ναῷ τῇ 6ῃ Μαρτίου.

Τῆς Α. Θ. Παναγιότητος ἀδιαθετούσης, προέστη τῆς νεκρωσίμου ἀκολουθίας ὁ Α'. τῇ τάξει σεβ. Μητροπολίτης Χαλκηδόνος κ. Μάξιμος, συμμετασχόντων τῶν σεβ. Μητροπολιτῶν Προύσης, Πριγκηποννήσων, Θεοδωρουπόλεως, Εἰρηνουπόλεως, Χριστουπόλεως, Λαοδικείας, Προικοννήσου, Γάνου καὶ Χώρας, Περγάμου καθὼς καὶ τῶν Βουλγάρων Μητροπολιτῶν Νευροκοπίου καὶ Τυρνόβου καὶ τοῦ Ἐπισκόπου Βελισσοῦ.

Παρῆσαν ἐν τῷ Ἱ. Βήματι οἱ Μητροπολῖται Ἡλιουπόλεως, Αἴνου, Κυδωνιῶν καὶ Χαλδίας καὶ πολλοὶ ἄλλοι κληρικοί.

Ἐκ τῶν ἐπισήμων παρέστησαν ὁ Γεν. Πρόξενος τῆς Ἑλλάδος κ. Σπυρίδων Καπετανίδης, οἱ Γεν. Πρόξενοι Πολωνίας, Γιουγκοσλαβίας, Βουλγαρίας, ὁ Ὑποπρόξενος τῆς Ρουμανίας, ἀντιπρόσωποι τοῦ Σοβιετικοῦ Προξενείου, ὁ Πρωθιερεὺς τῆς ἐνταῦθα Σερβικῆς Παροικίας, Ἀντιπρόσωποι τῶν ἐνταῦθα ξένων θρησκευτικῶν Ἀρχῶν, Καθηγηταὶ καὶ μαθηταὶ τῆς Ἱ. Θεολ. Σχολῆς, ἀντιπροσωπεῖαι Κοινοτήτων καὶ διαφόρων Σωματείων.

Τὸν ἐπικήδειον ἐξεφώνησεν ἀπὸ τοῦ Ἱ. Ἄμβωνος ὁ Ὑπογραμματεὺς τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου, πλέξας τὸ ἐγκώμιον τοῦ ἐκλιπόντος Ἱεράρχου καὶ ἐξάρας τὰς ὑπηρεσίας καὶ τὴν συμβολὴν αὐτοῦ εἰς τὸ ἔργον τῆς Ἐκκλησίας.

Μετὰ τὴν νεκρώσιμον Ἀκολουθίαν, διεξαχθεῖσαν ἐν ἐξαιρετικῇ ἐπιβλητικότητι, ἡ σορὸς τοῦ ἀειμνήστου διὰ Νεκροφόρου μετεφέρθη εἰς τὸ Νεκροταφεῖον Σισλῆ, ἔνθα μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῶν τελευταίων ἐξιλαστηρίων εὐχῶν ὑπὸ τῶν Μητροπολιτῶν Προύσης καὶ Εἰρηνουπόλεως ὡς καὶ τοῦ Βουλγάρου Ἐπισκόπου Βελισσοῦ ὁ ἀείμνηστος Μητροπολίτης Σάρδεων Γερμανὸς ἐναπετέθη εἰς τὸν τάφον τῶν γονέων αὐτοῦ, παρὰ τὰ ὀστᾶ τοῦ πατρός του Δημητρίου ἱερέως καὶ τῆς μητρὸς αὐτοῦ Μαρίας πρεσβυτέρας.

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟΝ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Ὁ ἀείμνηστος Μητροπολίτης Σάρδεων Γερμανός, κατὰ κόσμον Ἀχιλλεὺς Ἀθανασιάδης, ἐγεννήθη ἐν Ἀρβανιτοχωρίῳ τῆς Ἐπαρχίας Χαλκηδόνος τῇ 15ῃ Ὀκτωβρίου τοῦ ἔτους 1885 ἐκ γονέων Δημητρίου ἱερέως, καὶ Μαρίας. Τὴν πρώτην παίδευσιν ἔλαβεν ἐν τῇ Σχολῇ τῆς γενετείρας

του καὶ τῷ 1900 ἀπῆλθεν εἰς τὴν ἐν Χάλκῃ Ἱερὰν Θεολογικὴν Σχολήν, ἐν ᾗ χειροτονηθεὶς κατὰ τὸ τελευταῖον ἔτος τῶν σπουδῶν του καὶ μετονομασθεὶς Γερμανός, ἀπεφοίτησεν ἀριστοῦχος ἐξ αὐτῆς. Κατ' ἀρχὰς προσελήφθη ὡς ἱεροδιδάσκαλος καὶ ἱεροκῆρυξ τῆς κοινότητος Σουφλίου, διορισθεὶς εἶτα ἐκεῖ καὶ Ἀρχιερατικὸς Ἐπίτροπος τοῦ ἀειμνήστου Μητροπολίτου Διδυμοτείχου Φιλαρέτου Βαφείδου. Τῷ 1910 ἀνέλαβε καθήκοντα καθηγητοῦ τῶν Θρησκευτικῶν ἐν Ἀδριανουπόλει καὶ ἱεροκήρυκος τῆς ἐκεῖ θρησκευτικῆς ἀδελφότητος «Ὀρθοδοξία». Τῷ 1912 διωρίσθη γραμματεὺς καὶ λογιστὴς τοῦ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις λειτουργοῦντος «Ταμείου τῆς Ἱεραρχίας», ἀκολούθως γραμματεὺς τοῦ Α'. Π/χικοῦ Γραφείου, εἶτα δὲ Τριτεύων τῶν Π/χικῶν Διακόνων. Τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1918 ὠνομάσθη Ὑπογραμματεὺς τῆς Ἁ. καὶ Ἱ. Συνόδου συνοδεύσας ἀργότερον ἐν τῇ ἰδιότητι ταύτῃ τὸν ἀοίδιμον Μητροπολίτην Προύσης Δωρόθεον κατὰ τὴν εἰς Λονδῖνον μετάβασιν αὐτοῦ (Φεβρ.—Μάρτ. 1921) καὶ τὸν ἀοίδιμον Μητροπολίτην Ἀμασείας Γερμανὸν κατὰ τὴν εἰς Βελιγράδιον ἀποστολὴν αὐτοῦ πρὸς ἐπίδοσιν τοῦ Τόμου τῆς εἰς τὴν Πατριαρχικὴν τιμὴν ἀνυψώσεως τῆς ἐν Σερβίᾳ Ἐκκλησίας (Μάρτ.—Ἀπρλ. 1922). Κατὰ τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1922 προήχθη εἰς Ἀρχιγραμματέα τῆς Ἁ. καὶ Ἱ. Συνόδου, χειροτονηθεὶς ἱερεὺς καὶ προχειρισθεὶς εἰς Ἀρχιμανδρίτην τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς ὑπὸ τοῦ ἀοιδ. Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Μελετίου τοῦ Δ'. (30 Νοεμβρ. 1922). Ὡς Ἀρχιγραμματεὺς διηύθυνε τὸ Γραφεῖον τοῦ ἐνταῦθα συγκληθέντος Πανορθοδόξου Συνεδρίου (Μάϊος—Ἰούνιος 1923), μετὰ δὲ τὴν ἀναχώρησιν ἐντεῦθεν τοῦ Πατριάρχου Μελετίου, ἀνέλαβε προσωρινῶς καὶ τὰ καθήκοντα τοῦ Μ. Πρωτοσυγκέλλου (Ἰούλιος—Ὀκτώβριος 1923). Ἐπὶ ἀοιδ. Πατριάρχου Γρηγορίου τοῦ Ζ'. ἐξελέγη Μητροπολίτης τῆς παλαιφάτου καὶ Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας τῶν Σάρδεων, χειροτονηθεὶς εἰς Ἐπίσκοπον τῇ 13ῃ Μαρτίου 1924 ἐν τῷ πανσέπτῳ Πατριαρχικῷ Ναῷ. Ἀργότερον ἡ Ἁ. καὶ Ἱ. Σύνοδος προσανέθηκεν αὐτῷ κατ' ἐπίδοσιν καὶ τὴν τακτικὴν ἀρχιερατικὴν προστασίαν καὶ διακυβέρνησιν τῆς χηρευούσης Μητροπόλεως Πισιδίας.

Μητροπολίτης Σάρδεων γενόμενος καὶ κατόπιν ἀναλόγου διοργανώσεως τοῦ Συνοδικοῦ Γραφείου ὠνομάσθη Ἀρχιγραμματεὺς τῶν Πατριαρχείων. Τῇ 25ῃ Ὀκτ. 1924 ἐκλήθη ὑπὸ Γρηγορίου τοῦ Ζ'. μέλος τῆς Ἁ. καὶ Ἱ. Συνόδου, διευθύνων ἅμα καὶ τὴν Ἀρχιγραμματείαν, ἐξ ἧς παρῃτήθη κατὰ Ἰούλιον τοῦ 1925, καταργηθείσης ἔκτοτε τῆς θέσεως ταύτης. Συνοδικὸς ὤν, μετέσχε διαφόρων Ἐκκλ. Ἀποστολῶν κατὰ Σεπτέμβριον τοῦ 1925 ἀποσταλεὶς ὁμοῦ μετὰ τοῦ ἀοιδίμου Μητροπολίτου Χαλκηδόνος Ἰωακεὶμ κατ' ἀρχὰς εἰς Βαρσοβίαν πρὸς ἐπίδοσιν τοῦ Τόμου τῆς εὐλογίας καὶ ἀναγνωρίσεως τοῦ Αὐτοκεφάλου τῆς ἐν Πολωνίᾳ Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, εἶτα

δὲ εἰς Βουκουρέστιον πρὸς ἐπίδοσιν Π/χικῶν Γραμμάτων ἐπὶ τῇ ἀναγνωρίσει τῆς εἰς τὴν Πατριαρχικὴν τιμὴν καὶ ἀξίαν ἀνυψώσεως τῆς ἐν Ρουμανίᾳ Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἀργότερον δὲ καὶ εἰς δευτέραν ἀποστολὴν εἰς Ρουμανίαν κατὰ Ὀκτώβριον τοῦ 1925, ὁμοῦ μετὰ τοῦ ἀοιδίμου Μητροπολίτου Δέρκων Φωτίου, τοῦ μετέπειτα Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου, ὅπως ἀντιπροσωπεύσωσι τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον κατὰ τὰς ἐν Βουκουρεστίῳ τελετὰς τῆς ἐνθρονίσεως τοῦ εἰς τὸ Πατριαρχικὸν ἀξίωμα προαχθέντος Προιμάτου τῆς ἐν Ρουμανίᾳ Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ἀοιδίμου Μύρωνος. Ἐν ἔτει 1936 ὁμοῦ μετὰ τοῦ Μητροπολίτου Λαοδικείας ἀπεστάλη κατ' ἀρχὰς μὲν εἰς Ρουμανίαν, εἶτα δὲ εἰς Σερβίαν, πρὸς ἐπίσημον ἐπικοινωνίαν μετὰ τῶν αὐτόθι Ἁγιωτάτων Ἐκκλησιῶν διὰ τὴν διευθέτησιν τοῦ Οὐγγρικοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ ζητήματος. Διὰ τὸν αὐτὸν σκοπὸν ἐν ἔτει 1938 ἀπεστάλη ὁμοῦ μετὰ τοῦ Μητροπολίτου Ἡλιουπόλεως εἰς Σερβίαν. Τέλος δὲ κατὰ τὸ ἔτος 1939 ἀπεστάλη εἰς Ἀλεξάνδρειαν πρὸς συμπλήρωσιν, ἐν τῇ ἐκλογῇ τοῦ νῦν Μακαριωτάτου Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας κ. Χριστοφόρου, τῆς ἀπαρτίας τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τοῦ Ἀλεξανδρινοῦ Θρόνου.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ

ΜΗΝΟΣ ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ - ΜΑΡΤΙΟΥ

Συνοδικὴ Λειτουργία.

Τῇ Κυριακῇ τῆς Ὀρθοδοξίας, ᾗτινι συνέπεσε κατὰ τὸ παρὸν ἔτος καὶ ἡ ἑορτὴ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου (25 Μαρτ.) ἐν τῷ π. Πατριαρχικῷ Ναῷ, ἀδιαθετούσης τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, ἐγένετο Συνοδικὴ Λειτουργία συμμετασχόντων αὐτῆς πάντων τῶν μελῶν τῆς Ἁγ. καὶ Ἱ. Συνόδου, προεξάρχοντος δὲ τοῦ Α' τῇ τάξει σεβ. Μητροπολίτου Χαλκηδόνος κ. Μαξίμου.

Τὸν θεῖον λόγον ἐκήρυξεν ἀπὸ τοῦ ἱ. Ἄμβωνος ὁ πανοσ. Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱ. Συνόδου ἀρχιμ. κ. Μάξιμος.

Πατριαρχικὸν Τρισάγιον.

Τῇ 6ῃ Φεβρουαρίου, μνήμῃ τοῦ ἐν ἁγίοις Πατρὸς ἡμῶν Φωτίου Πατριάρχου Κ/πόλεως τοῦ Ὁμολογητοῦ, σεπτῇ ἐντολῇ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, μεταβὰς εἰς Βαλουκλῆ ὁ σεβ. Μητροπολίτης Περγάμου κ. Ἀδαμάντιος, ἐν συνοδείᾳ τοῦ Δευτερεύοντος τῶν Π. ικῶν διακόνων κ. Ἰσιδώρου, ἀνέγνωσε τρισάγιον ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ ἀειμνήστου Πατριάρχου Φωτίου τοῦ Β'.

Χοροστασίαι.

Ἐν τῷ π. Π/χικῷ Ναῷ ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τῆς Ὑπαπαντῆς τοῦ Κυρίου (2 Φεβρ.) καὶ κατὰ τὰς Κυριακὰς τοῦ μηνὸς ἐχοροστάτησεν ὁ πανοσ. Μ. Πρωτοσύγκελλος κ. Μάξιμος.

Ἱ. Μονὴ Ἁγίας Τριάδος Χάλκης.

Ἐπὶ τῇ μνήμῃ τοῦ ἐν ἁγ. Πατρὸς ἡμῶν Φωτίου Πατριάρχου Κ/πόλεως τοῦ Ὁμολογητοῦ πανηγυριζούσης τῆς Ἱ. Πατριαρχικῆς καὶ Σταυροπηγιακῆς Μονῆς τῆς Ἁγ. Τριάδος, ἧς Οὗτος ὑπῆρξεν ὁ Ἱδρυτὴς καὶ ἔνθα λειτουργεῖ ἡ Ἱ. Θεολ. Σχολή, ἐτελέσθη ἐν τῷ ἱ. Ναΐδίῳ τῆς Μονῆς πανηγυρικὴ λειτουργία προεξάρχοντος τοῦ σεβ. Μητροπολίτου Χαλκηδόνος κ. Μαξίμου, Προέδρου τῆς Ἐφορίας τῆς Σχολῆς.

Ἱ. Θ. Σχολή.

Ὑποβληθείσης διὰ τῆς Σχολαρχίας καὶ τῆς Ἐφορίας σχετικῆς αἰτήσεως ἐνεκρίθη συνοδικῶς ἡ εἰς διάκονον χειροτονία τοῦ ἐκ τῶν τελειοφοίτων τῆς Σχολῆς Δημητρίου Σαββαΐδου. Ἡ χειροτονία τοῦ εἰρημένου ἐγένετο ὑπὸ τοῦ σεβ. Μητροπολίτου Χαλκηδόνος κ. Μαξίμου ἐν τῷ Ναΐδίῳ τῆς Σχολῆς κατὰ τὴν λειτουργίαν τῆς 6ης Φεβρ. Ὁ χειροτονηθεὶς ἐπὶ τῇ εἰσόδῳ αὐτοῦ εἰς τὸ κληρικὸν στάδιον ὠνομάσθη Φώτιος.

ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ

Συνοδικαὶ συνεδρίαι.

Κατὰ τοὺς μῆνας Φεβρουάριον καὶ Μάρτιον ἡ Ἁγία καὶ Ἱερὰ Σύνοδος συνῆλθεν ὑπὸ τὴν προεδρείαν τῆς Α. Θ. Παναγιότητος εἰς τὰς τακτικὰς αὐτῆς σύνεδρίας κοὶ εἰς ἐκτάκτους συσκέψεις, ἀσχοληθεῖσα ἐπὶ διαφόρων ζητημάτων ἐσωτερικοῦ χαρακτῆρος, κανονικῆς φύσεως καὶ γενικωτέρου ἐκκλησιαστικοῦ ἐνδιαφέροντος.

Νέα συνοδικὰ μέλη

Ἀπελύθησαν τῶν συνοδικῶν αὐτῶν καθηκόντων οἱ σεβ. Μητροπολῖται Δέρκων κ. Ἰωακεὶμ καὶ Ἴμβρου καὶ Τενέδου κ. Ἰάκωβος.

Εἰς πλήρωσιν τῶν οὕτωσὶ κενωθεισῶν δύο συνοδικῶν ἑδρῶν ἐκλήθησαν οἱ πανιερ. Μητροπολῖται Κυδωνιῶν κ. Ἀγαθάγγελος καὶ Γάνου καὶ Χώρας κ. Παγκράτιος.

— Εἰς πλήρωσιν τῆς διὰ τῆς τελευτῆς τοῦ ἀειμνήστου Μητροπολίτου Σάρδεων Γερμανοῦ κενωθείσης συνοδικῆς ἕδρας ἐκλήθη ὁ πανιερ. Μητροπολίτης Περγάμου κ. Ἀδαμάντιος.